

ଜହ୍ନୁ ମାୟା

ଜୁନ ୧୯୮୦

RS
50

ଡିଙ୍ଗ... ଡିଙ୍ଗ... ଡିଙ୍ଗ!

ସଂଘ-କୁମାର ଏକ ନୂଆ ନାଲିଆ ସାଇକଲ ଚଢ଼ି ସୁନ୍ଦର ପାରିଲେ ।

ଡିଙ୍ଗି ପରେ ସୁନ୍ଦର ଡିଙ୍ଗାର ପ୍ରଥମ ଉପ;
ସଂଘ-କୁମାରକୁ ଡିଙ୍ଗେ ଅନେଇ ଦେଖ
ତ ! ସାଇକଲ ଚେମିତ ବୁଲେଇ
ବୁଲେଇ ଗାଡ଼ି । ଡିଙ୍ଗ ଡିଙ୍ଗ ଗଡ଼ ।

ସେଇ ଅତି ଉଲ୍ଲାସେ ତେ ଦେଖ,
"ଓ ସତରେ କି ବଢ଼ିଆ
ସାଇକଲ !

ଏମିତି ଗୋଟିଏ ନୂଆ
ନାଲିଆ ସାଇକଲ କିଛିଦିନ
ପାଇଁ ମୋ ପାଖରେ
ପଲ୍ଲୀ ଅନ୍ଧାର !

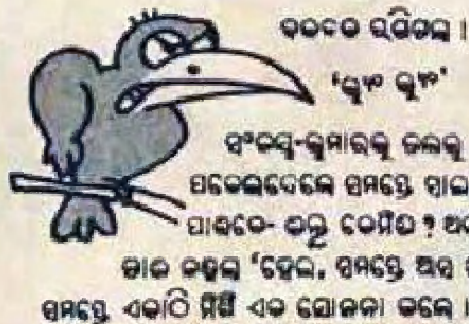
ବୁଢ଼ା କଣ୍ଟା ଚଢ଼ିଲ ସଂଘ
ପର୍ଯ୍ୟାୟେ ଚଢ଼ିବୁତ ହୋଇ ଦେଖ

"ଦେଖି ଦେଖାଣିଆ ହେଲୁ ! ତା,
ତାହାକୁ ଗା, ଅଳ୍ପ ତୋରାଏ ତାଳେ
ସାଇକଲକୁ ଏଇଠି ରଖିଦେଉଗା !

'କା-କା-କା !' ଡିଙ୍ଗାର ତରାବୁଲ
ସଂଘ-କୁମାର, ଏ ନୂଆ ନାଲିଆ ସାଇକଲ ମୋର ।
ମୋହରୀ ଦେଖୁ ଏଥିରେ କିଛିଦିନ ନାହିଁ ।
ମୋ ଡଳ ଡଳାରେ ଏହା କାଟାଗାଲୁ ।
ମୁଁ ନିଜାଲ ନ ପିଇ ଏ ଡଳା ସଂଘୁ !

ବଚେତ ରପିତଲ !

'ବୁଂ ବୁଂ'

ସଂଘ-କୁମାରକୁ ତଳକୁ
ପକେଇଦେଲେ ପମ୍ପେ, ପାଇକଲ ଚଢ଼ି
ପାଦେ- ତଳୁ ଚେମିତ ? ଅନ୍ୟମାନଙ୍କୁ
ତାଳ କହୁଲ 'ହେଲ, ପମ୍ପେ ଅଛ ତ !'
ପମ୍ପେ ଏକାଠି ମିଶି ଏକ ଗୋଜଳା ତଲେ ।

କହୁଲ ହେଲ—

ତେହୁ ସଂଘ-କୁମାରକୁ ଗୋଡ଼େଇବ । ସଂଘ-କୁମାର
ମୋଡ଼ି ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲା ମାତ୍ରେ ବଚେତ ଡଳପିଲ
ବଚେତ ପମ୍ପେକୁ ହୁସିଆର କଣଦେବ ।
ତା ପରେ ଶୁଣା ଅଞ୍ଚଳେ ଠିଆ ହେବ ପେଟୁରମ । ଅଳ୍ପ
ତଳୁ ସଂଘ ଗୋଟାଏ ଗୋଇଠା ମାଣବ । ସେ ତଳକୁ
ପରିସିଦ୍ଧ-ତାପରେ ସାଇକଲ ଅମର ।

ଏଥିର ଶୁଣି ତେ ହେଲ :

ତେହୁ ସଂଘ-କୁମାରକୁ ଗୋଡ଼େଇବାକୁ ଅଛନ୍ତି କଲମାଟେ, ସଂଘ-କୁମାର ତୋରରେ ତାର ନୂଆ ନାଲିଆ ସାଇକଲ
ତଲେଇଲ । ଏତେ ଶୀଘ୍ର ଡିବ କୋର ଦେହ ବୁବ ପାଣ ନ ଥିଲେ । ଆଖି ପିନ୍ଧିଲାଠାରୁ କି ଅଛୁର ଶୀଘ୍ର !

ଶୁଆ—ମଲ୍ଲିଆ କଳ ରପିଲୁ ପହୁ
ଦେହପାଣ । ଗୋଟିଏ ଅତି ବୋଲ କହଲେ :

ପିଲୁଏ ପମ୍ପେ ଶୁଣ ।
କଚର ପଲପା ସଂଘକୁ କର ଓ
ସୁବ ମଳା ତର ।

ସ୍ବେଟ ବ୍ୟାଙ୍କରେ ସଂଘକୁ କରନ୍ତି
ଅଳ୍ପ ଦେଖନ୍ତି ଆପଣଙ୍କର ସଂଘକୁ କପରି
କଢ଼ି ରୁଲି !

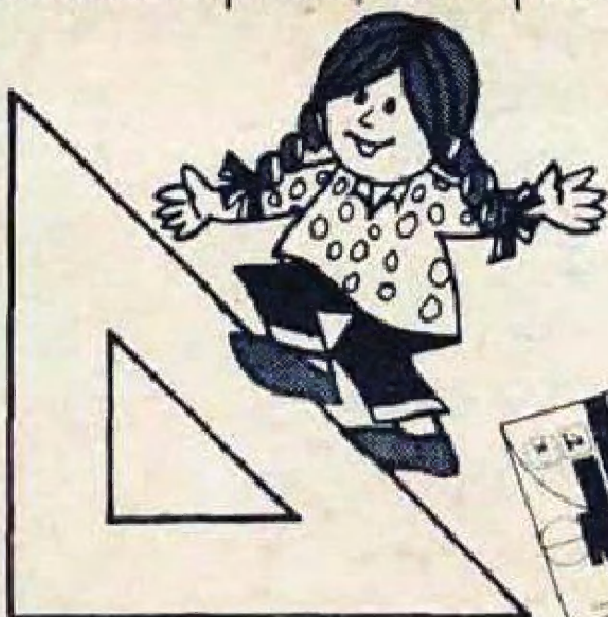
ସ୍ବେଟ ବ୍ୟାଙ୍କ

ଆସନ୍ତୁ, ମିଳିମିଶି ଆପଣେ ସିଦ୍ଧ

ମୀନା ଜ୍ୟାମିତି କୁ ସୁଖ କରୁଥିଲା

ସୁଜାତା ଶୁଭଦ୍ରା ହୁ, ଜ୍ୟାମିତିଟା କି କାନ୍ଥକର,
କି ବିରକ୍ତିକର !
ତାକୁ ଆଦୌ ଭଲଲଗୁ ନ ଥିଲା ସେ ପରୁ ଆକୃଷ୍ଟ,
ଅବହୁଏତ କୋଣ ପାରାଲେଗ୍ରାମ, ହେକ୍ଟାଗନ ।
ପତରେ ସୁଜାତା କାହିଁଲି ହେଉଯାଉଥିଲା !
ପରେ ଗୋଟିଏ ମଜା କଥା ଘଟିଲା: ତାର ଭାଇ ଶୁଭୁ ତା
ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଘରଘରା, ନାରଙ୍ଗୀ ରଙ୍ଗର
ରୂପାଉଳି ଚକଚକ ବଢ଼ିଆ କମ୍ପାସ ଆଣିଦେଲେ ।
କମ୍ପାସ ବନ୍ଦୁ ଓ ତାର ଭିତରର ଉପକରଣ ଦେଖି ମୀନାର
କି ଖୁସି ! ସେ ଦିନ ରାତିରେ ସେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖିଲା ସେ
ସେପରି ଟ୍ରାଙ୍ଗଲର ଶୀର୍ଷ ଉପରକୁ ଚଢ଼ୁଛି, ସିନିଲ ମଝିରେ
ଘୁରୁଛି, ହେଲରେ ଭାରସାମ୍ୟ ରଖୁଛି । କି ଯେ ମଜା !
ବର୍ତ୍ତମାନ ଜ୍ୟାମିତି, ହେକ୍ଟାଗନ, ପାରାଲେଗ୍ରାମ ପରୁ ଭଲ
ଲଗୁଛି । ଏମିତି ମୀନା ଜ୍ୟାମିତିକୁ ଭଲ ପାଇଲା ।
ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା — କୁହେଁ-କ ?

କ୍ୟାମେଲ

ଇନଷ୍ଟ୍ରୁମେଣ୍ଟ ବନ୍ଦୁ

କ୍ୟାମେଲ
ପ୍ରାଇଭେଟ ଲି.
ଆଟ୍ ମ୍ୟାଟେରିୟାଲ
ଡାକ୍ତରନ
ଜେ. ବି. ନଗର
ବମ୍ବେ-୪୦୦ ୦୫୫

କ୍ୟାମେଲ ଅରବିନ୍ଦ ପେନ୍ସିଲର
ଉତ୍ପାଦକ ପକ୍ଷରୁ

VISION 794 ORI

Results of Chandamama—Camlin Colouring Contest No. 13 (Oriya)

1st Prize: Sri Bira Kishore Panda, Sambalpur. 2nd Prize: Mr. Sevapnasish Das, Scondargarh,
3rd Prize: Sitaram Mishra, Nayagar. Consolation Prizes: Ramakrishna Sahoo, Bhubaneswar - 6;
Amitabha Panda, Balimela; Swepna Kumar Swain, Orissa; Keshab Chandra Sahoo, Kunjang;
Bankim Mohanta, Rourkela-2.

ଜହ୍ନମାମୁଁ

ଜୁନ୍ ୧୯୮୦

ବିଷୟ-ସୂଚୀ

ସଂପାଦକୀୟ	...	୫	ଇତିହାସର ଉପାଲେଖ	...	୩୫
ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର	...	୭	ଅଧା ମୂଲ୍ୟ	...	୩୯
ପଞ୍ଚତନ୍ତ୍ର	...	୭	ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ !	...	୪୩
ଭଲ୍ଲୁକ ତାନ୍ତ୍ରିକ	...	୧୧	ଜନପଦରେ ଏକ ପିଣ୍ଡାତ	...	୪୪
ଅଭୁତ ବିଦ୍ୟା	...	୧୯	ବାଜି	...	୪୭
ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି	...	୨୫	ପ୍ରେରଣା ଓ କର୍ମ ।	...	୪୮
ପରିବର୍ତ୍ତନ	...	୨୭	ଦେଶୀ ଭାଗବତ	...	୫୧
ପରଶୁରାମ	...	୩୦	ସତ୍ୟରକ୍ଷା	...	୫୯

ନନ୍ଦ, ମାୟା

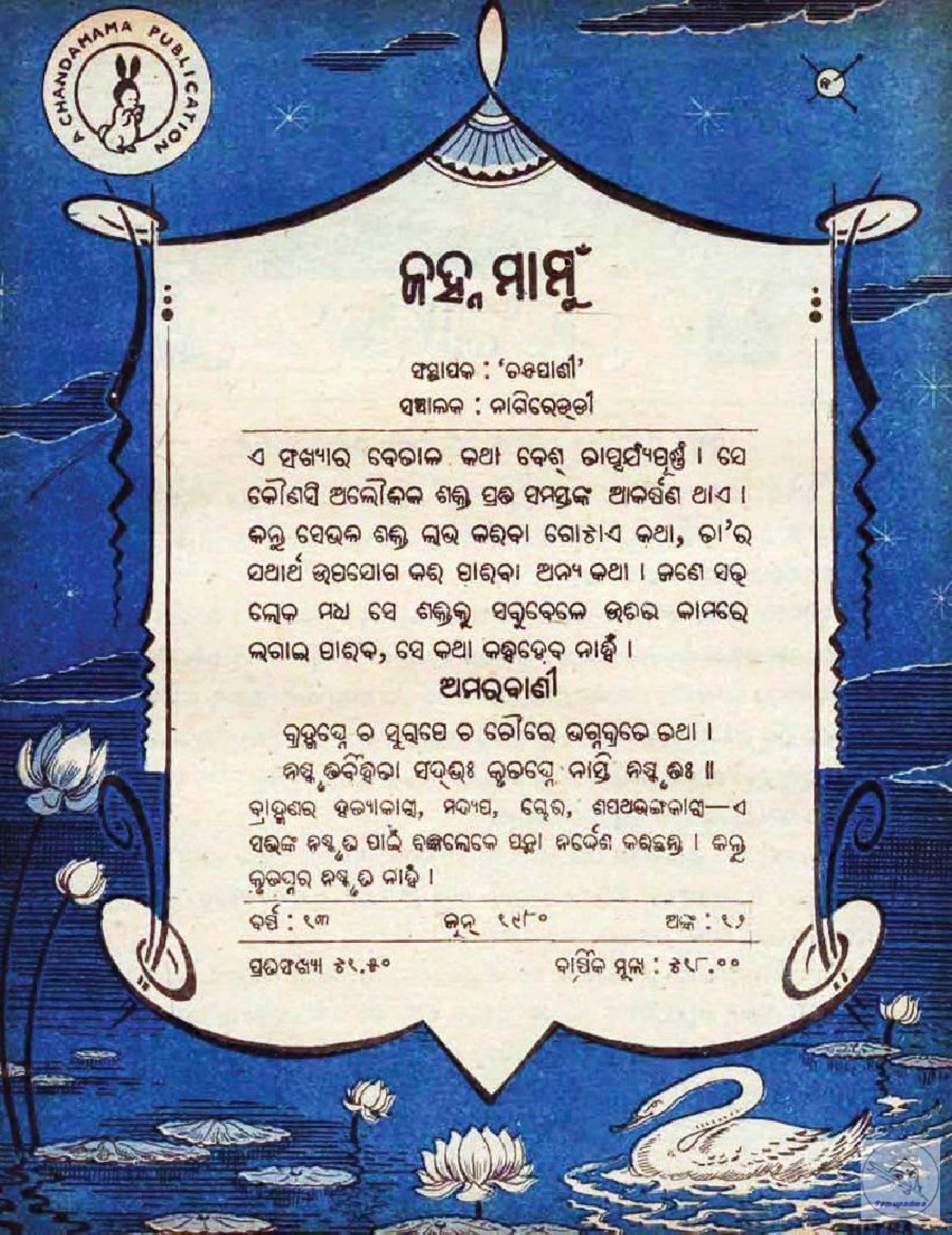
ସମ୍ପାଦକ : 'ଚନ୍ଦ୍ରପାଣୀ'
ସଂଳାପକ : ନାଗିରେଡ଼ି

ଏ ସଂଖ୍ୟାର ବେତାଳ କଥା ବେଶ୍ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେ କୌଣସି ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ପ୍ରତି ସମସ୍ତଙ୍କ ଆକର୍ଷଣ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ସେଭଳି ଶକ୍ତି ଲାଭ କରିବା ଗୋଟାଏ କଥା, ତା'ର ଯଥାର୍ଥ ଉପଯୋଗ କରି ପାରିବା ଅନ୍ୟ କଥା । ଜଣେ ସବୁ ଲୋକ ମଧ୍ୟ ସେ ଶକ୍ତିକୁ ସବୁବେଳେ ଉଚିତ କାମରେ ଲଗାଇ ପାରିବ, ସେ କଥା କହିହେବ ନାହିଁ ।

ଅମରବାଣୀ

ବ୍ରହ୍ମଦେବ ଚ ପୁରାଣେ ଚ ତୌରେ ଭଗ୍ନବ୍ରତେ ତଥା ।
ନିଷ୍ଠୁରିବିହିତା ସଦ୍‌ଭାବ କୃତଦ୍ୱେ ନାସ୍ତି ନିଷ୍ଠୁରିଃ ॥
ବ୍ରାହ୍ମଣର ହୃଦ୍ୟାକାଶ, ମଦ୍ୟପ, ଶ୍ୱେର, ଶପଥଭଙ୍ଗକାଶ—ଏ ସବୁଙ୍କ ନିଷ୍ଠୁରି ପାଇଁ ଶଙ୍କ୍ଷିତଲୋକେ ପଦ୍ମା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ କୃତଦ୍ୱେର ନିଷ୍ଠୁରି ନାହିଁ ।

ବର୍ଷ : ୧୩ କୁନ୍ ୧୯୮୦ ଅଙ୍କ : ୧୨
ପ୍ରତିସଂଖ୍ୟା ଟ ୧.୫୦ ବାର୍ଷିକ ମୂଲ୍ୟ : ଟ ୧୮.୦୦

ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର

ପ୍ରଶ୍ନ : ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗ କ'ଣ ଓ ଏହା କପରି ବ୍ୟବହୃତ ହୁଏ ?

ଉତ୍ତର : ବହୁ ଶତାବ୍ଦୀ ଧରି ଅଷ୍ଟ୍ରେଲିଆର ଆଦମ ଅଧିବାସୀମାନେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିବା ଗୋଟିଏ ଧରଣର ଅସ୍ତ୍ର ନାମ ହେଲା ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗ । ଏହା ଦେଖିବାକୁ ଦାଆ ଭଳି । ଏହାର ଆକାର ଛ ଇଞ୍ଚରୁ ଗୁରୁ ଫୁଟ ଯାଏ ହୋଇପାରେ । ଏହା କାଠରେ ତିଆରି ।

ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ନିମନ୍ତେ ବହୁତ ଅଭ୍ୟାସ ଓ ସଜ୍ଜିତା ଲୋଡ଼ା । କାରଣ ଯାହା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଏହା ନିଷ୍ପେଷିତ ହୋଇଥାଏ ଯଦି ତା' ଦେହରେ ନ ବାଜିବ, ତେବେ ଏହା ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିବ । ପ୍ରେରକ ସେତେବେଳେ ସଜ୍ଜିତ ନ ଥିଲେ ଏହା ତାହାକୁ ଆଘାତ କରିବ ।

ଯଦି ଠିକ୍ ଭାବରେ ନିଷ୍ପେଷ କରୁହେବ, ତେବେ ଏହା ପ୍ରାୟ ଶହେ ଗଜ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିଧା ଯାଇ ତା'ପରେ ବାମକୁ ବୁଲି ଚକଟିଏ କାଟି ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିବ । ଏହାର ନିର୍ମାଣ କୌଶଳ ଏବଂ ଏହାକୁ ନିଷ୍ପେଷ କରିବାର କଳା ଯୋଗୁଁ ଏହା ସମ୍ଭବପରି ହୋଇଥାଏ ।

ଆଦିବାସୀମାନେ ସାଧାରଣତଃ ପକ୍ଷୀ ଶିକାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ଥାନ୍ତି ।

ପ୍ରେରକ ପାଖକୁ ଫେରିବା ପାଇଁ ତିଆରି ନୁହେଁ, ଏପରି ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗ ବା ଥାଏ । ସେଥିରୁ ଗୋଷ୍ଠି ଗୋଷ୍ଠି ଭିତରେ ଲଢ଼େଇ ବେଳେ ବ୍ୟବହୃତ ହୋଇଥାଏ ।

ଇଂରାଜୀ ସାହିତ୍ୟରେ ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗକୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଏହି ଅର୍ଥରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ : ଯଦି କେହି କାହାର ବିରୁଦ୍ଧରେ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଥିବ ଅଥଚ ସେ କାମର ପ୍ରତିନିଦ୍ଧି । ଏପରି ହେବ ଯେ ଚନ୍ଦ୍ରାନ୍ତକାଣ୍ଡି ସେଥିରେ ବିପଦରେ ପଡ଼ିବ, ତେବେ ସେ ବ୍ୟମେରାଙ୍ଗର ଶିକାର ହେଲା ବୋଲି କହିବାକୁ ହେବ ।

ପଞ୍ଚତରୁ

ଅତିଲେଖ ଅତ୍ୟନ୍ତଲେଖକୁ କହିଲା, “ଭାଇ,
ଭାଗ୍ୟ ଅନୁକୂଳ ଥିଲେ ଅତି ଅଯୋଗ୍ୟ
ଲୋକ ବି ହଠାତ୍ ଧନଶାଳୀ ହୋଇଯାଏ ।
ଥରେ ଥରେ ପୁଣି ଦେଖାଯାଏ, ସୁଯୋଗ୍ୟ
ଲୋକେ ବି ଲୋଭ ପରବଶ ହୋଇ ବୋକାକ
ଭଳି କାମ କରି ହଟହଟା ହୁଅନ୍ତି । ତୁମ
ସାଥରେ ଅନେକ ସମୟ ଗପସପ କଲଣି ।
ଏଥର ଅନୁମତି ଦିଅ । ମୁଁ ଘରକୁ ଯାଏ ।”

ଅତ୍ୟନ୍ତଲେଖ ମୁଣ୍ଡରେ ଅଲୌକିକ ଚନ୍ଦ୍ର
ବୁଲୁଥାଏ । ସେ ସେଥିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର
କୌଣସି ଆଶା ଦେଖୁ ନ ଥାଏ । ଅତିଲେଖ
ସହ ଗପସପ କରି ସେ ଯାହା ଟିକିଏ ଦୁଃଖ
ଭୁଲି ରହିପାରୁଥିଲା । ତେଣୁ ଅତିଲେଖ ଚାଲି-
ଯିବାକୁ ବସିବାରୁ ସେ ନିହାତି ଅସହାୟ
ଅନୁଭବ କଲା ।

ଅତ୍ୟନ୍ତଲେଖ କହିଲା, “ମୁଁ ଏମିତି ବିପଦରେ
କଲବଲ ହେଉଥିବା ଅବସ୍ଥାରେ ମୋତେ ଛାଡ଼ି
ଚାଲିଯିବ ବୋଲି କହୁଛ କିପରି ? ସାଧୁମାନେ
କହନ୍ତି ମିତ୍ରକୁ ବିପଦରେ ଛାଡ଼ି ଯିଏ ଚାଲିଯାଏ,
ସେ କୃତବ୍ଦ । ତା’ର ନର୍କବାସ ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ।”

ଅତିଲେଖ କହିଲା, “ମିତ୍ରକୁ ବିପଦରୁ ମୁକ୍ତ
କରିବାର ଶକ୍ତି ଥାଇ ଯଦି କେହି ତାକୁ ଛାଡ଼ି
ଚାଲିଯିବ ତେବେ ସେ ଅନ୍ୟାୟ କରିବ, ସନ୍ଦେହ
ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଏଠାରେ ଅବସ୍ଥା ଭିନ୍ନ । ତୁମକୁ
ମୁଳରୁ ଏତେ ଲୋଭ ନ କରିବା ପାଇଁ ତାଗଦା
ଦେଲି । ତୁମେ ଶୁଣିଲ ନାହିଁ । ଫଳରେ
ବିପଦରେ ପଡ଼ିଲ । ସେ ଯାହାହେଉ, ତୁମକୁ
ଏ ଅଭୂତ ବିପଦରୁ ମୁକୁଳାଇବା ଭଳି ଶକ୍ତି
ମୋର ଅଛି କି ? ମୋର କାହିଁକି, କୌଣସି
ମଣିଷର ନାହିଁ । ପୁଣି କେବେ ଏ ଜଳନ୍ତା ଚନ୍ଦ୍ର

ଆଉ କାହା ମୁଣ୍ଡକୁ ଗଲେ ଯାଇ ତୁମେ ମୁକ୍ତ ହେବ । ସେତେବେଳେଯାଏ ମୁଁ ଏଠାରେ କ'ଣ କରୁଥିବି ? ଖାଲି ତୁମ ଦୁଃଖ ଦେଖି ନିଜେ ଦୁଃଖ ପାଇବା ଛଡ଼ା ତୁମର କୌଣସି ଉପକାର କରିପାରିବି କି ?”

ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀ ଘର୍ଯ୍ୟଶ୍ୱାସ ଛୁଡ଼ି କହିଲା, “ହେଉ ତେବେ, ଯାଅ । ଘରେ ଆନନ୍ଦରେ ରୁହ । ମୋର ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଥା ମୋ ପରିବାରର ଲୋକଙ୍କୁ ଜଣାଇଦେବ ।”

ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀ ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ଲୋଚନରେ ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀକୁ ସେହି ଦୁର୍ଗମ ଅଞ୍ଚଳରେ ଛୁଡ଼ି ଲୋକାଳୟକୁ ବୁଲିଗଲା ।

ହୁଏତ ଘର୍ଯ୍ୟକାଳ ପରେ ଆଉ କେହି ଲୋଭୀ ଲୋକ ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ପ୍ରବେଶ କରିଥିବ; ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀକୁ ତା’ ଅବସ୍ଥା ସମ୍ପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଥିବ । ସେତେବେଳେ ସେ ଜଳନ୍ତାଚନ୍ଦ୍ର ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀକୁ ଛୁଡ଼ି ଆଗନ୍ତୁକ ମୁଣ୍ଡକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଥିବ । ତେବେ ତାହା କେତେବର୍ଷ ପରେ ଘଟିଥିବ, ସେତେବେଳକୁ ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀର ପରିବାରରେ କେହି ଥିବେ କି ନାହିଁ, ଏସବୁ ଜଣିବା ସମ୍ଭବପର ନୁହେଁ । ଘନେ ଚିନିବନ୍ଧୁ ଅର୍ଥ ଅନୁସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଥିଲେ । ଦୁଇଜଣ ନିଜ ନିଜ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଅର୍ଥ ପାଇ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତଲୋଭୀର ଲୋଭର ସୀମା ନ ଥିଲା । ଏହାହିଁ ହେଲା ତା’ର ପରିଣତ !

ବୁଢ଼ାବାଘ ଓ ପଥକ

ଦକ୍ଷିଣ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଟିଏ ବଣ ଭିତରେ ବାଘଟିଏ ଥାଏ । ସେ କ୍ଷମେ ବୁଢ଼ା ହୋଇଯିବାରୁ ଆଉ ଦୌଡ଼ାଦୌଡ଼ି କରି ଶିକାର ଧରିପାରୁ ନ ଥାଏ । ଥରେ ଥରେ ତାକୁ ଅନାହାରରେ ଦିନ ବତାଇବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ ।

ସୂବରୁ ସେ ମାରିଥିବା କୌଣସି ପଥକର ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣଟିଏ ତା’ ପାଖରେ ଥାଏ । କଙ୍କଣଟି ରଖି ସେ ଗୋଟିଏ ସରୋବର କୂଳରେ ବସିରହି ପଥକମାନଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା କରୁଥାଏ ।

ସରୋବର କୂଳ ଦେଇ ଶୁଣା ଯାଇଥାଏ ।
କୌଣସି ପଥକ ପାଖେଇଆସିଲେ ବାଦ କହେ,
“ଆସ, ଆସ, ମୋ ପାଖରୁ ଦାନ ରୂପେ
ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣଟିଏ ଗ୍ରହଣ କରି ମୋତେ ପୁଣ୍ୟ
ଅର୍ଜନ କରିବାର ସୁଯୋଗ ଦିଅ ।”

କିନ୍ତୁ ବାଦକୁ ଦୂରରୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ
ପଥକମାନେ ବାଟଭ୍ରମି ଚାଲିଯାଉଥିଲେ ।
ଯେଉଁମାନେ ବାଦର ନବେଦନ ଶୁଣୁଥିଲେ,
ସେମାନେ ବି ତା’ ପାଖକୁ ଯାଇ ଦାନ
ଗ୍ରହଣ କରିବା ଦିଗରେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ
ଦେଖାଉ ନ ଥିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଦିନେ ଜଣେ ପଥକ କୌତୂହଳୀ
ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ସୁବର୍ଣ୍ଣ କଙ୍କଣ କାହିଁ ?”

ବାଦ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ କଙ୍କଣ ବାହାର କରି
ଦେଖାଇଲା । ପଥକର ଲେଉ ହେଲା । ସେ
ଭାରିଲା, “ହୁଏତ ବାଦ ସତରେ ପୁଣ୍ୟ କରିବାକୁ
ଚାହେଁ । ମୁଁ ନ ନେଲେ ଆଉ କେହି କଙ୍କଣ
ନେଇଯିବ । ଆଗରେ ସୁଯୋଗ ଆସି ଜୁଟିବା
ସତ୍ତ୍ୱେ ତାକୁ ଛୁଡ଼ି ଚାଲିଯିବା ବୋଲାଇ ଦେବ
ନାହିଁ କି ?”

ତେବେ ସେ ବାଦକୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମ ଭଲ
ଜୀବ ପାଖକୁ ଯିବ କେଉଁ ସାହାଯ୍ୟରେ ?”

ବାଦ କହିଲା, “ଆହା ! ତୁମେ ଯଦି ମୋ
ହୃଦୟରେ କ’ଣ ଅଛି ଜାଣନ୍ତି, ତେବେ ଏମିତି
କହନ୍ତ ନାହିଁ । ଯୌବନ କାଳରେ ମୁଁ କେତେ
ମଣିଷ ମାରିଛି, ତା’ର ହସାବ ନାହିଁ । ସେ-

ପାଇଁ ବୁଦ୍ଧ ବୟସରେ ମୋତେ ବହୁତ ଅନୁତାପ ହୋଇଗଲା ଯେ ସେ ଆଗକୁ ଯାଇ ପାରିଲ
 କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲାଣି । ଜଣେ ସାଧୁ ମୋତେ ନାହିଁ କି କୂଳକୁ ଉଠି ଆସି ପାରିଲା ନାହିଁ ।”
 ଦାନ ଧର୍ମ କରିବାର ଉପଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । “ପଙ୍କରେ ପଡ଼ିଗଲା କି ? ରୁହ, ରୁହ !
 ସେଥିପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ ଲୋକର ବାଟ ଚାହିଁ ତୁମକୁ ଉଠାଇ ଆଣୁଛି ।” ଏହା କହି ବାଘ
 ବସିଛି । ପଞ୍ଜ, ବେଦାଧ୍ୟୟନ, ଦାନ, ତପ, ଧୀରେ ଧୀରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲା ।
 ସତ୍ୟବ୍ରତ, କ୍ଷମା, ସନ୍ତନଶୀଳତା ଏବଂ ଲୋଭ- ସେତେବେଳେ ବାଘର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଦେଖି
 ଡାଗ-ଏହି ଅଷ୍ଟ ମାର୍ଗରେ ପୁଣ୍ୟ ମିଳେ । ତା’ର ଅସଲ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପଥକ ବୁଝିପାରିଲା ।
 ଏଥିରୁ ଯେତେକ କରିବା ସମ୍ଭବ, ସେତେକ ସେ ନିଜକୁ କହିଲା, “ହାୟ, ଲୋଭରେ ପଡ଼ି
 କରୁଛି । ଆସ, ଏ ପବିତ୍ର ସରୋବରରେ ସ୍ନାନ କେଡ଼େ ମୁଖତା ନ କଲ ! ଯାହାର ସ୍ୱପ୍ନବ ଦୁଷ୍ଟ,
 କର ଓ ଦାନ ଗ୍ରହଣ କର । ବାଘ ମଣିଷ ଖାଏ ସେ ଶାସ୍ତ୍ର ଆଉଡ଼ାଇ ପାରିଲେ କି ମହାତ୍ମା
 ବୋଲି ଯେଉଁ ଦୁର୍ନିବାର ଲୋକାପବାଦ ଅଛି, ହୋଇଯିବ ! ମୁଁ କାହିଁକି ସତର୍କ ନ ହେଲି ?
 ତାହା ସବୁଦିନ ସତ୍ୟ ନୁହେଁ । ଆକାଶରେ ବିଚରଣ କରୁଥିବା ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ବି ତ
 ବାଘର ବାକ୍‌ବୁରୁଷା ଦେଖି ପଥକ ତାକୁ ଗଛ ଢାକୁଡ଼ରେ ପଡ଼ିବାକୁ ହୁଏ ! ମୁଁ ଛୁର
 ଅତ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନୀ ବୋଲି ମନେ କଲ ଓ କଙ୍କଣ ଲୋକଟାଏ କପରି ବାଘ କବଳରୁ ଖସିଯିବ
 ଲୋଭରେ ସରୋବରରେ ପ୍ରବେଶ କଲା । ବୋଲି ଭାବିଲି ?”
 ସେ ସରୋବର ଅତ୍ୟନ୍ତ ପବିତ୍ର । ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭୁବରେ ପଥକର ପାଦ ଦୁଇଟି ଏମିତି ପୋତି
 ଚାହିଁ ଚାହିଁ ବାଘ ଆସି ତାକୁ ଧରିନେଲା ଓ କୂଳକୁ ଟାଣିନେଇ ଖାଇଦେଲା ।

ଭରତବୀର

[୨୨]

[ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ଜଳ ଦୁର୍ଗ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚାଲିଗଲା । ମାୟାମର୍ଦ୍ଦିନୀ ପ୍ରାଚୀର ଟପି କୁଆଡ଼େ ପଳାଇଗଲା । ଭୟାନକାଦିକ ସୁତଙ୍ଗ ମାର୍ଗରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲେ, ଦାତକଭୟାନକ ତାଙ୍କ ପଥରୋଧ କଲ । ଭୟାନକାଦିକ ଯେଉଁଠି ତା' ମୁଣ୍ଡରେ ମନ୍ଦିରରୁ କୁଆଁରୀଦେବୀ ସୁତଙ୍ଗ ଭିତରକୁ ଚାଲିଗଲେ । ଦାତକଭୟାନକର ଶରମୁଣ୍ଡ ସାବଧାନ ମୁଣ୍ଡରେ ପରିଣତ ହେଲା । ତା'ପରେ...

ଭୟାନକାଦିକ ଚାଲିଯିବା ପରେ ଗଜା ଜଳ- ମୋର କନ୍ୟା । ବର୍ତ୍ତମାନ ବଣ ଭିତର ଦେଇ କେତେ ରବିବର୍ଷ ଉପରେ ଦୃଷ୍ଟିପାତ କରି ଆମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିର ଦୁର୍ଗଆଡ଼େ ଅଗ୍ରସର କହିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କ’ଣ ? ହୋଇ ତାକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ ହେବ ନାହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଗରେ ମୁଁ ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିର କ ?”

କନ୍ୟାକୁ ମୋର ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ରୀ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କଲି “ମହାରାଜ, ଆମେ ସମସ୍ତେ ଆପଣଙ୍କ ସହିତ ବୋଲି ଘୋଷଣା କରିଛୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମାୟା- ଗଲେ, ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଜାଣିପାରି ସତର୍କ ହୋଇ- ମର୍ଦ୍ଦିନୀର ଗୁରୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କବଳରେ ପଡ଼ିଥିବ ଯିବ ।” ଏହା କହି ରବିବର୍ଷ ଯେଠାରୁ ଅଭି-

ଜୟମାମୁଁ

ବାଦନ କରି ଶୁଣିଗଲେ ।

ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ଅନୁସରଣ କଲେ ଗନ୍ଧସ ଉଦ୍ର-
ଦଣ୍ଡ, ତଥା ଘାତକଭଞ୍ଜିକ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଅବଶ୍ୟ
ଘାତକଭଞ୍ଜିକ ପୁଣି ନଗରର ପ୍ରଧାନ ଘାତକ
ବେଶରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

ଗୁରୁବୈରାଗୀ କହିଲା, “ମହାରାଜ, ଆମେ
ବି ଶୁଣିଲୁ । ସୁତରାପ ପଥର ଅନ୍ୟ ମୁହଁରେ
ପହଞ୍ଚି ଦେବୁ ।” ସେ ଓ ତା’ର ଦୁଇ ଶିଷ୍ୟ
ପ୍ରସ୍ଥାନ କଲେ ।

ରବିବର୍ମା, ଘାତକ ତଥା ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ ଯାଇ
ବଣରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ଆଖିରେ
ଗୋଟିଏ ଅଭୂତ ଦୃଶ୍ୟ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟାଏ

ଉକାଣ୍ଡ ଗାଲୁ କିଛି ଫଳମୂଳ ଲତାରେ ବାନ୍ଧି
ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଶୁଣିଯାଉଥିଲା ।

ତାହା ଦେଖି ରବିବର୍ମା କହିଲେ, “ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ,
ଇଏ ଫେରୁ କିଏ ?”

“ଇଏ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରର ପୋଷାଗାଲୁ । ଆମେ
ଯଦି ଚୁପ୍‌ଚୁପ୍ ଏହାର ଅନୁସରଣ କରିବୁ,
ତେବେ ଚାନ୍ଦିକର ସନ୍ତାନ ପାଇଯିବା ।”
ଉଦ୍ରଦଣ୍ଡ କହିଲା ।

ଅଗନା - ଗଅନ ବନସ୍ତ ଭିତରେ ବାଟ
ପାଇବା ସହଜ ନ ଥିଲା । କାହିଁ କେତେ
କାଳରୁ ସାଧାରଣ ମଣିଷ ସେ ବଣ ଭିତରେ
ପଶୁ ନ ଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ଗଜାଙ୍କ
ସୈନ୍ୟ ସାମନ୍ତମାନେ ସେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ଆସୁ-
ଥିଲେ । ଶ୍ଵେର ଡାକୁମାନେ ତ ଆସିବା
ସ୍ଵାଗତ ! ସେ ଅଞ୍ଚଳରେ ପକ୍ଷୀ ବେଶୀ ରହୁ-
ଥିଲେ । ସେଥିରୁ ମନେ ହେଉଥିଲା, ବାଦ ଗାଲୁ
ବା ବଣୁଆ ହାତୀମାନେ ସେ ଅଞ୍ଚଳକୁ ବଶେଷ
ଆସୁ ନ ଥିଲେ । କାରଣ ଯେଉଁ ଅଞ୍ଚଳରେ
ଭୟଙ୍କର ହିଂସ୍ର ପଶୁମାନେ ବିଚରଣ କରନ୍ତି,
ପକ୍ଷୀମାନେ ଭୟଭୀତ ହୋଇ ସେ ଅଞ୍ଚଳରୁ
ଦୂରେଇ ରହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ବିଷଧର ସର୍ପମାନେ
ଥିବାର ଜଣା ପଡ଼ିଯାଉଥିଲା ।

ଗାଲୁ ଅକ୍ଳେଶରେ ଲତା ଗୁଡ଼ା ଭିତର ଦେଇ
ନିଜ ପାଇଁ ବାଟ କରୁନେଉଥିଲା । ତେଣୁ

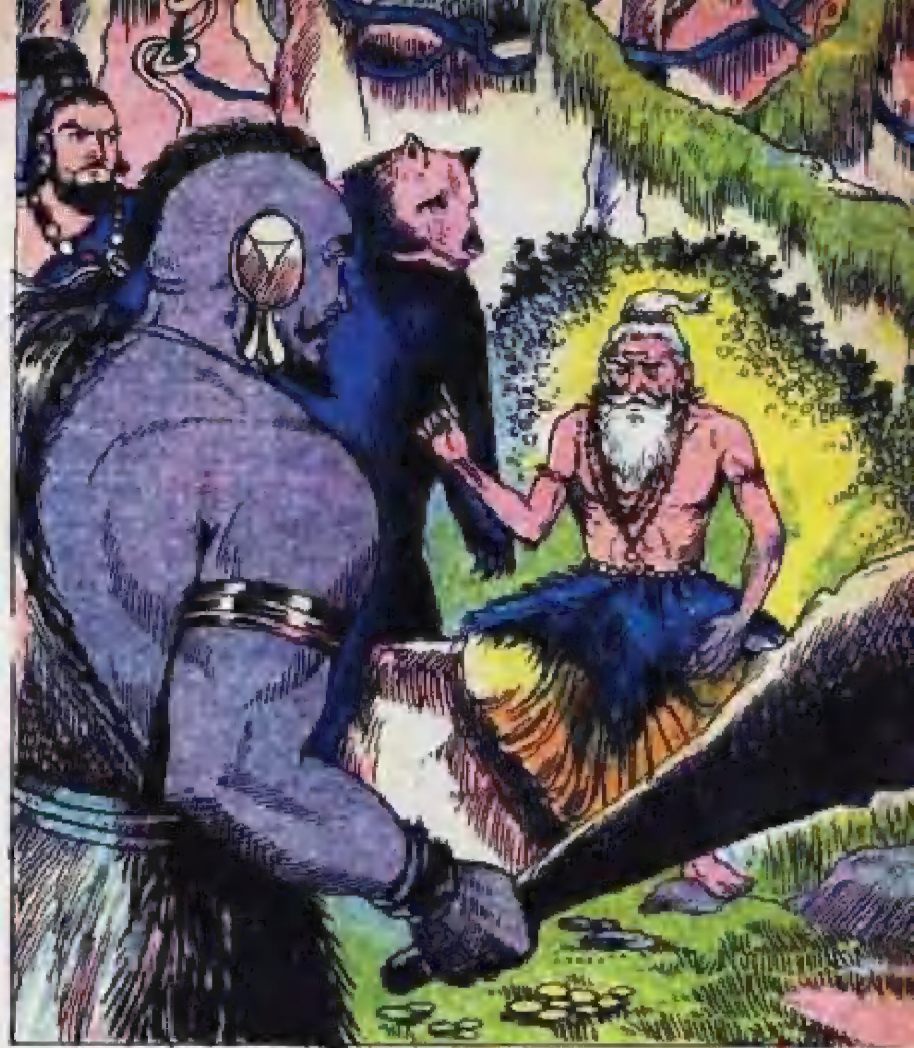
ରବିବର୍ମା ଓ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ ପକ୍ଷରେ ଅଗ୍ରସର ହେବା ପହଞ୍ଚ ହେଉଥିଲା । ତେବେ ସେମାନେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସର୍କି ହୋଇ ବାଟ ଚାଲୁଥା'ନ୍ତି । ଭଲ ଜାଣି ପାରୁ ନ ଥାଏ ।

ସେମାନେ ଭଲ ପଛ ପଛ ଅଳ୍ପଦୂର ଯାଇଛନ୍ତି, ଗୋଟିଏ ଗଛ ମୂଳରେ ଭଲ୍ଲୁକ-ତାନ୍ତ୍ରିକ ଓ ଜଣେ ଦାଢ଼ିବାଲା ବୁଢ଼ା ସହ ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥିବାର ଦେଖିଲେ । ବୁଢ଼ା ଗଳାରେ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଥିଲା ।

ରବିବର୍ମା ଉପରେ ଆଖି ପଡ଼ିବା ମାତ୍ରେ ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ତ୍ରିକ ଠିଆ ହୋଇପଡ଼ି କହିଲେ, “ଆସ ଆସ ରବିବର୍ମା, ଇଏ ଦେଲେ ମୋର ଗୁରୁ ଭଲ୍ଲୁକପାଦ । ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳାକୁ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଅପହରଣ କରିନେଇ ପଳାଇଛି । ତୁମେ ଏବେ କ'ଣ କରିବ ଭବୁଟ ?”

“ଓଃ, ତେବେ ଏ ଭଲ୍ଲୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରର ପୋଷା ନୁହେଁ, ଭଲ୍ଲୁକପାଦଙ୍କ ଅନୁଚର !” କହିଲା ଦାତକ ।

ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ତ୍ରିକ ଆଗେଇ ଆସି କହିଲା, “ମୁଁ ବୁଝିଲି, ମୋ ଗୁରୁଙ୍କ ଭଲ୍ଲୁ ଭ୍ରମମାନଙ୍କୁ ବାଟ କଢ଼େଇ ଏଠାକୁ ନେଇଆସିପାରିଛି । ମୋ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧିରଖି ତାଙ୍କୁ ଓପାସରେ ସେ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମାରବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲା ।

ଗୁରୁଭକ୍ତ ଭଲ୍ଲୁ ତାଙ୍କ ବନ୍ଧନ ଖୋଲିଦେବାରୁ ସେ ପଳାଇଆସି ପାରିଛନ୍ତି ।”

ବୁଦ୍ଧ ଭଲ୍ଲୁକପାଦକୁ ଖୋଧରା ଦୃଷ୍ଟିରେ ଅନାଇ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ ପଚାରିଲା, “କୁହ, ମୋ ଭାଇ କାଳଦଣ୍ଡ କାହିଁ ?”

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ଶଙ୍କିତ ନ ହୋଇ ଥରେ ନିଜ ରୁଦ୍ରାକ୍ଷ ଉପରେ ଆଖି ବୁଲାଇନେଇ କହିଲେ, “ଏ ପ୍ରଶ୍ନ ମୋତେ ପଚାରିଲେ କପରି ହେବ ? ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରଙ୍କୁ ଏହାର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବ । ସେ ଜଡ଼ବୁଟି ଦ୍ଵାରା ଭ୍ରମ ଭାଇଙ୍କୁ ବନ୍ଧ କରି ମୁଁ ଯେମିତି ଏ ଭଲ୍ଲୁକୁ ମୋର ଅନୁଗତ କରିପାରିଛି, ସେମିତି ତାକୁ କରିଛି । ତୁମ୍ଭେ-

ମାନେ ଯଦି ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଜବଦ କରିପାରିବ,
ତେବେ କାଳଦଣ୍ଡ ମୁକ୍ତି ପାଇବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ରାଜକୁମାରୀ କାଞ୍ଚନମାଳା ବି ଉଦ୍ଧାର ପାଇବେ ।
ତୁମ ଭିତରେ ଏଭଳି ସାହସୀ କେହି ଅଛନ୍ତି ?”

ରତ୍ନବର୍ମା ତରବାସୀ ଉପରେ ହାତ ରଖି
କହିଲେ, “ସାହସୀ ନାହାନ୍ତି କାହିଁକି ? ମୁଁ
କାଞ୍ଚନମାଳାକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ତଥା ତୁମକୁ ବି ଶତମ କରିବି । ଏ
ଅଞ୍ଚଳରେ ତୁମ ଭଳି ଦୁଷ୍ଟ ଚାନ୍ଦିକମାନଙ୍କର
ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ।”

ଭଲ୍ଲୁକଚାନ୍ଦିକ ଏଥିରେ ରାଗିଯାଇ ନିଜ
ମନ୍ତ୍ରଦଣ୍ଡ ଉଦ୍ୟତ କରିନ୍ତେ ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି

ତାକୁ ଘେରି କହିଲେ, “ରତ୍ନବର୍ମା, ଏ ଭଲ୍ଲୁକ-
ପାଦ ଏବଂ ଏ ଭଲ୍ଲୁକଚାନ୍ଦିକ ଆମର ଶତ୍ରୁ
ନୁହନ୍ତି । ଏମାନଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟରେ ମୁଁ ମିଥ୍ୟା-
ମିଶ୍ରର ଜଣେ ସେବକକୁ ଧରିଲି । ସେ ମାୟା-
ମର୍ଦ୍ଦିନୀ ତା’ ଗୁରୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଖୋଜୁଥିବା କଥା
ଶଙ୍ଖଧ୍ବନି ଦ୍ଵାରା ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଜଣାଇଥିଲା । ଏହି
ହେଲା ସେ ଶଙ୍ଖ । ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କେଉଁଠି ଅଛି
ବୋଲି ଆମେ ତାକୁ ଯେତେ ପଚାରିଲେ ବି
ସେ କହିଲା ନାହିଁ । ଫଳରେ ତାକୁ ମାରି-
ଦେଲୁ ।”

ରତ୍ନବର୍ମା ଶଙ୍ଖଟିକୁ ଦେଖି ଦୂରକୁ ଫୋପାଡ଼ି
ଦେଇ କହିଲେ, “ରାଜା ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ! ଆପଣଙ୍କ
କନ୍ୟାକୁ ଅପହରଣ କରିଛି ଯେଉଁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର,
ତାକୁ ଧରି ତା’ ପ୍ରାଣଦଣ୍ଡ ଦେବା ଆପଣଙ୍କ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ତା’ ସେବକଙ୍କୁ ମାରିବାରେ କୌଣସି
ସାରତ୍ତ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ସେ ଚାନ୍ଦିକକୁ
ଖୋଜିବାକୁ ଚାଲିଲି ।” ରତ୍ନବର୍ମା ଏହା କହି
ଚାଲିଗଲେ ।

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ସପ୍ତଶଂସ ଘରରେ ମୁଣ୍ଡ ହଲାଇ
ଭଲ୍ଲୁକଚାନ୍ଦିକକୁ କହିଲେ, “ତୁମେ ଗୋଟାଏ
ସାହସୀ ଯୁବକ ବାହାର କରିଛ ଦେଖୁଛି । ଚାଲି
ଆମେ ବି ସେ ଚାନ୍ଦିକକୁ ମାରିବା ହିତରେ କ’ଣ
କରାଯାଇପାରେ ଦେଖିବା ।”

ଭଲ୍ଲୁକପାଦ ତା’ ବାହନ ଘାଲୁ ଉପରେ

ସବାର ହେଲେ । ତାଙ୍କ ସାଥରେ ବୁଲିଲେ
ଭଲ୍ଲୁକଦାନ୍ତକ, ରାକ୍ଷସ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ, ଦାତକ ତଥା
ସାମନ୍ତ ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି ।

ରବିବର୍ମା ତଳେ ପାଦଚିହ୍ନ ଖୋଳୁଥାନ୍ତି ।
ଏକ ସ୍ଥାନରେ ସାଧାରଣ ପାଦଚିହ୍ନ ସାଙ୍ଗରେ
ଦୁଇଟିନଗୁଣ ବଡ଼ ପାଦଚିହ୍ନ ଦେଖି ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡର
ଘର କାଳଦଣ୍ଡ କଥା ତାଙ୍କର ମନେ ପଡ଼ିଗଲା ।

ରବିବର୍ମା ତେଣିକି ସାବଧାନରେ ଅଗ୍ରସର
ହେଲେ । ଅଳ୍ପଦୂର ଯିବା ପରେ ତାଙ୍କ ଆଖିରେ
ଗୋଟିଏ ସରୋବର ପଡ଼ିଲା । ପାଖରେ ଥିଲା
ଗୋଟିଏ ଝରଣା ।

ସେ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଦେଖିଲେ, ଝରଣା କୂଳରେ
ସିଣ୍ଡୁଳଟିଏ ପୋତା ହୋଇଛି । ସରୋବର
ଭିତରେ ଜଣେ ଦୃଢ଼କାୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଠିଆ ହୋଇ
ଆଖି ବନ୍ଦ କରି ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରୁଛି ।

ରବିବର୍ମା ବୁଝିଗଲେ ଯେ ସେହି ହେଲା
ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର । ସେ ଉଚ୍ଚକଣ୍ଠରେ କହିଲେ,
“ତୁହି ଦୁଷ୍ଟ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ତି ? କହ,
ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟାକୁ କେଉଁଠି ରଖିଛୁ ?”

ମନ୍ତ୍ରପାଠ ବନ୍ଦ କରି ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହୋଇ ରବିବର୍ମାଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇଲା ଓ
ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ମୋ ନାମ ଜାଣିଲ କିପରି ?
ତୁମେ କେଉଁ ଚତୁର ଲୋକ ବୋଲି ମନେହୁଏ ।
ମୋ ଶିଷ୍ୟ ଭ୍ରାନ୍ତିମତ୍ତଠାରୁ ଶୁଣିଲି ମୋର ଜଣେ

ସେବକକୁ କେହି ହତ୍ୟା କରିଛି । ତୁମେ ସେ
ଲୋକ ନୁହଁ ତ ?”

“ସେସବୁ କଥା ପରେ । ଆଗେ କହ କାହିଁକି-
ମାଳା କେଉଁଠାରେ ?” ଏତିକି କହି ରବିବର୍ମା
ଚରବାଣୀ ବାହାର କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲେ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପାଖରେ ଗଛଡ଼ାଳରେ ବସି-
ଥିବା ମାୟାମର୍ଚ୍ଚଟ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା,
“ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୁରୁ ! ଏହି ଯୁବକ ହେଲା ରବିବର୍ମା ।
ଏହାର ପରାକ୍ରମ କମ୍ ନୁହେଁ । ଏହାକୁ ମାରି-
ଦେବାହିଁ ନିରାପଦ !”

ମାୟାମର୍ଚ୍ଚଟ ଏତିକି କହି ଡାଳରୁ ରବିବର୍ମାଙ୍କ
ଆଡ଼କୁ କୁଦିପଡ଼ିଲା । ରବିବର୍ମା ଚରବାଣୀ

କନ୍ତୁ, ତାଙ୍କର ନାମରେ ତୋତେ ବଳ ଦେବ ।
ତେବେ ପ୍ରଥମେ ତୋ ପାଖରୁ ଜାଣିବାକୁ ଚାହେଁ
— କାହିଁନମାଳା ବାହାନ୍ତି ।”

ତାନ୍ତ୍ରିକ କିନ୍ତୁ ନ କହି ମୁହୂର୍ତ୍ତାସ୍ୟ କରି ନିଜ
ମୁଁ ଖୋଲିଲା ଓ ବନ୍ଦ କଲା । ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
ମୁଣ୍ଡ ବୁଲାଇଲା ଦୁଇ ଚାରି ଥର । ରବିବର୍ମା
ତା’ର ସେ ବନ୍ଧବ ବ୍ୟବହାରରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ
ହେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ବିରକ୍ତ ହୋଇ ସରୋବରକୁ
ଓହ୍ଲାଇବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି, ଶୁଭିଲା ଏକ ନାରିକଣ୍ଡ,
“ସୁବକ, ସାବଧାନ ! ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୋଟାଏ ମୁକ୍ତ
ରାକ୍ଷସକୁ କୌଣସି ଇସାରା ଦେଉଛି ।”

ବାହାର କରିବାକୁ ସମୟ ନ ପାଇ ଆଗରେ
ପୋତା ହୋଇଥିବା ସିଶୁଳକୁ ଉପାଡ଼ିନେଲେ
ଓ ମାୟାମର୍ଚ୍ଚଟ ଆଡ଼େ ଦେଖାଇଲେ । ମାୟା-
ମର୍ଚ୍ଚଟ ସିଶୁଳ ଉପରେ ପଡ଼ିଲା । ସିଶୁଳ
ରବିବର୍ମାଙ୍କ ହାତରୁ ଖସିଗଲା । ମାୟାମର୍ଚ୍ଚଟ
ତଳେ ଗଡ଼ିଯାଇ ଯନ୍ତ୍ରଣାକାତର କଣ୍ଠରେ କହିଲା,
“ତାନ୍ତ୍ରିକଗୁରୁଙ୍କର ଜୟ ! ପରଜନ୍ମରେ ଯେପରି
ତୁମର ସେବା କରିବ !” ଏତକ କହି ସେ
ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇଗଲା ।

ରବିବର୍ମା ତାଙ୍କର ତରବାଣ ବାହାର କଲେ
ଓ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କହିଲେ, “ଶୁଣ
ତାନ୍ତ୍ରିକ ! ଯେଉଁ ଭଲ କେଶୁରୀଙ୍କୁ ତୁ ଉପାସନା

ରବିବର୍ମା ବିଜୁଳ ଗଡ଼ରେ ବୁଲିପଡ଼ି ପଡ଼ିକୁ
ଅନାଇ ଦେଖିଲେ ଉଗ୍ରଦଣ୍ଡ ଆକୃତିର ଗୋଟାଏ
ରାକ୍ଷସ ଜଣେ ଯୁବକକୁ ନିଜ କାନ୍ଧରୁ ଓହ୍ଲାଇ-
ଦେଉଛି । ଚାହେଁ ଚାହେଁ ସେ ରାକ୍ଷସ ହୁଙ୍କାର
ଦେଇ ପଥର ଗଦା ଉଠାଇ ରବିବର୍ମା ଆଡ଼କୁ
ଦୌଡ଼ିଆସିଲା । ରବିବର୍ମା ଚଟ୍ଟକନା ଦୃଷ୍ଟି-
ଗଲେ । ସରୋବର ଝରରେ ପାଦ ଖସିଯିବାରୁ
ରାକ୍ଷସ ମୁହଁମାଡ଼ି ପାଣିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ତା’
ହାତରୁ ଛୁଟିକିଯାଇ ଗଦା କୂଳରେ ପଡ଼ି-
ରହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ଗର୍ଜନ କରି ସରୋବରରୁ ଉଠିବାକୁ
ଚେଷ୍ଟା କଲା । କନ୍ତୁ ରବିବର୍ମା ଦୌଡ଼ିଯାଇ
ଗଦାଟି ଉଠାଆଇଣି ତା’ ଉପରେ ପ୍ରତାପ

ପ୍ରହାର ବସାଇଦେଲେ । ରାକ୍ଷସ ଅଚେତ ହୋଇ
ଟଳିପଡ଼ିଲା ।

ତାନ୍ତ୍ରିକ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର କ ଉପାୟରେ ସେଠାରୁ
ପଳାଇବ, ସେଥିପାଇଁ ଏଣେତେଣେ ଚାହିଁଥାଏ ।
ରବିବର୍ମା ଥରେ ଖବୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାକୁ ଦେଖି
ନେଇ ତା'ପରେ ଯୁବତୀକୁ ପଚାରିଲେ, “ତୁମେହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତିଙ୍କ କନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳା ହିଁ ?”

ଯୁବତୀ ସମର୍ଥନସୂଚକ ଭଙ୍ଗୀରେ ମୁଣ୍ଡ
ହଲାଇ କହିଲେ, “ତାନ୍ତ୍ରିକର ଦୁଇ ସେବକ
ମରିଛନ୍ତି ବୋଲି ମନେହୁଏ । କିନ୍ତୁ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ
ଛାଡ଼ିଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ମୋ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର
ନାହିଁ । ତୁମ ଭରବାଣ୍ଟ ମୋତେ ଦିଅ । ତୁମେ
ଗଦା ଚାଳନା କର । ଦୁହେଁ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ ଦେଖି-
ନେବା ।”

ରବିବର୍ମା ଆନନ୍ଦରେ ରାଜକୁମାରୀ ହାତକୁ
ଭରବାଣ୍ଟ ବଢ଼ାଇଦେଲେ । ନିଜେ ଗଦା ଧରି
ସରୋବର ଭିତରକୁ ଯିବାକୁ ବାହାରିଲେ ।
ସେତିକିବେଳେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚିଗଲେ ରାଜା
ଜିତକେତୁ । ସେ ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ସତର୍କ କରିଦେଇ
କହିଲେ, “ଏ ସରୋବରରେ କୁମ୍ଭୀର ଭର୍ତ୍ତି ।
ତୁମେ ଭିତରକୁ ଯାଅ ନାହିଁ । ମୋ ସୈନ୍ୟ,
ବାଚକ ଏବଂ ରାକ୍ଷସ ଉତ୍ତରଣ୍ଡ ପଛେ ପଛେ
ଆସୁଛନ୍ତି । ସେମାନେ ତାନ୍ତ୍ରିକକୁ ବଧ କରିବେ ।”

କାଞ୍ଚନମାଳା ବିସ୍ମୟରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଡେଖି-

ଥାନ୍ତି । ରାଜା ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ କହିଲେ,
“ହୁଅ ! ତୁ ମୋର ପୋଷ୍ୟପୁତ୍ରୀ । ତେଣୁ ତୋ
ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ବର ଠିକ୍ କରିବାର ଅଧିକାର
ମୋର ଅଛି । ଦୁହେଁ ?”

କାଞ୍ଚନମାଳା ଲଜ୍ଜାରେ ଜଡ଼ବତ୍ ଠିଆ
ହୋଇ ରହିଲେ । ଚାହିଁ ଚାହିଁ ପହଞ୍ଚିଗଲେ
ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି, ଭଲ୍ଲୁକପାଦ, ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ତ୍ରିକ,
ବାଚକ ତଥା ରାକ୍ଷସ ଉତ୍ତରଣ୍ଡ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟଭୂପତି କାଞ୍ଚନମାଳା ପାଖକୁ ଦୌଡ଼ି-
ଯାଇ କହିଲେ, “ହୁଅ, ତୋତେ ପ୍ରାଣରେ
ଦେଖିପାରିବି କି ନା ତାହା ସନ୍ଦେହ ଥିଲା ।”
ତା'ପରେ ରବିବର୍ମାଙ୍କୁ ଅନାଇ ସେ କହିଲେ,

“ତୁମେ ମହାନ ବୀର । ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନେଇ ଜଳ ଭିତରକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ନାହିଁ ।”

ରାଜା ଜିତକେତୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟ ରାଜରେ ରାଜବର୍ମାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା କାଞ୍ଚନମାଳାଙ୍କ ପାଖକୁ ନେଇଯାଇ ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ, “ମୋର ଏହି ପୋଷ୍ୟକନ୍ୟା କାଞ୍ଚନମାଳା ସହ ବୀର ଯୁବକ ରାଜବର୍ମାଙ୍କୁ ବିବାହ ଦେବାର ଯୋଗ୍ୟ କରୁଛି । ଆପଣମାନେ ସମସ୍ତେ ସାକ୍ଷୀ । ମୋ ଅନ୍ତେ ରାଜବର୍ମା ହେବେ ଚନ୍ଦ୍ରଶୀଳା ନଗରର ରାଜା ।

ସମସ୍ତେ ହର୍ଷନାଦ କଲେ । ସେତିକିବେଳେ ସରୋବର ଭିତରୁ ଚକ୍ରାର ଶୁଭ୍ର ଲାଲ ଦେଖିଲେ ବେଳକୁ ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ର ଗୋଟାଏ ପ୍ରକାଶ କୁମ୍ଭୀର କବଳରେ ପଡ଼ିଛି । ଭଲ୍ଲୁକତାନ୍ତ୍ରିକ ନଜ ମନ୍ଦଦଣ୍ଡ ହଲାଇ କହିଲେ, “ଭଲ୍ଲୁକପାତ ! ତୁମର ଶେଷକୁ ଏହିଦଶା ହେଲା ? କୁମ୍ଭୀରର ଆଡ଼ାର ହେବାକୁ ଯାଉଛ ?”

ଭୁଞ୍ଜି ଭୁଞ୍ଜି କୁମ୍ଭୀର ମିଥ୍ୟାମିଶ୍ରକୁ ଟାଣି-

ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟ ସେଠାରେ ଗଡ଼ିଥିବା କାଳଦଣ୍ଡକୁ ଉଠାଇ ତା’ କାନ ପାଖରେ କହିଲା, “ଭାଇ ! ତୁମକୁ ଯାହା କରି ରଖିଥିବା ତାନ୍ତ୍ରିକ ମଲ୍ଲିଶୀ । ସେ ମରବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ତୁମେ ତା’ ପ୍ରସ୍ତବରୁ ମୁକ୍ତ ହେବା କଥା । ତୁମକୁ ସେ ମୁକ୍ତ ବନାଇ ରଖିଥିଲା । ତେଣୁ କର । ଏଥିର କଥା କହି ପାରିବ ।”

କାଳଦଣ୍ଡ ଆଖି ଖୋଲି ଉଦ୍‌ଘୃଷ୍ଟକୁ କୁଣ୍ଡାଇ ପକାଇ କହିଲା, “ମୋ ସାନଭାଇ ! ତୋତେ ଏ ଆଖି ଦେଖିଲା ! ସେ ଦୁଷ୍ଟ ତାନ୍ତ୍ରିକ ମୋତେ ବହୁତ କଲବଳ କରିଛି । କିନ୍ତୁ ତାକୁ ଜବଦ କଲ ଭଲ ଏ ଯୁବକ କିଏ ?”

ଏହା କହି କାଳଦଣ୍ଡ ଆଗକୁ ଯାଇ ରାଜବର୍ମା ଓ କାଞ୍ଚନମାଳାଙ୍କୁ ଦୁଇ କାନ୍ଧରେ ବସାଇ ଆନନ୍ଦରେ ଠିଆ ହେଲା ।

ସମସ୍ତେ ହର୍ଷଧ୍ଵନି କଲେ । (ସମାପ୍ତ)

ଅଭୂତ ବିଦ୍ୟା

ବିଜୟାର୍କ ପୁନଃବାର ବୃକ୍ଷ ପାଖକୁ ଲେଉଟି ଆସିଲେ । ଝଡ଼ବତାଗ ପ୍ରେତାତ୍ମାମାନଙ୍କର ଅଳିହାସ୍ୟ—ଏସବୁ ପ୍ରତି ତିଳେ ମଧ୍ୟ ଭୃଷେପ ନ କରି ସେ ବୃକ୍ଷାଗ୍ରେହଣ କରି ଶବଟିକୁ ଉତ୍ତାର ଆଣିଲେ ।

କିନ୍ତୁ ତାକୁ କାନ୍ଧରେ ପକାଇ ଶୂନ୍ୟାନ୍ ଶୂନ୍ୟାନପଥ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିବା ମାତ୍ରେ ଶବସ୍ଥିତି ବେତାଳ କହିଲା, “ଗଜା ! ତୁମେ କୌଣସି ଅଭୂତ ଶକ୍ତି ଆୟତ୍ତ କରିବା ମାନସରେ ଏଭଳି ଦୁଃସାଧ୍ୟ ଶ୍ରମ କରୁଛ କି ? ତାହାହିଁ ଯଦି ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ତୁମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ମନ୍ଦ ନୁହେଁ । କୌଣସି ବିଭୂତ ଲଭ କଲେ ତାହା ହାସ୍ତ ତୁମେ ହୁଏତ ପରର ଉପକାର କରିପାରିବ । କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ବି ସମସ୍ୟା ଅଛି । ଶ୍ଵାମସିଂହ ସେହିଭଳି କହି

ବେତାଳ କଥା

ଅଲୌକିକ ଶକ୍ତି ପାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ ପରିଶ୍ରମ କ'ଣ ହେଲା ? କହୁଛି ସେ କଥା, ଶୁଣ । ଶୁଣିଲେ ଶ୍ରମଭାର ଲାଗିବ ମନେ ହେବ ।”

ବେତାଳ ଗପିଲା : ଶ୍ରମସିଂହ ଥିଲା ଜଣେ କୃଷକ । ସେ କଠୋର ମେହେନତ କରି ନିଜ ପୈତୃକ ଜମିଜମାକୁ କିଛି ବଢ଼ାଇଥାଏ । ଥରେ ବହୁଦିନର ଖଣ୍ଡିଏ ପଡ଼ିଆ ଜମି ସେ ଅଳ୍ପ ଦାମରେ କିଣି ସେଥିରେ କିଛି ଫସଲ କରିବା ସକାଶେ ଲାଗିପଡ଼ିଥାଏ । ଦିନେ କୋଦାଳ ଯୋଗେ ମାଟି ହାଣ୍ଟୁଥିବା ବେଳେ କୌଣସି ପଥୁରିଆ ଛଜ ତା’ କୋଦାଳରେ ଲାଗିଲା । ସେ ସାବଧାନରେ ସେ ସ୍ଥାନ ଖୋଳି ଦେଖେ

ତ ଖଣ୍ଡିଏ ପଥର ତଳେ ଗୋଟିଏ ପାତ୍ର ରହିଛି । ପାତ୍ରର ମୁହଁ ଖୋଲି ତା’ର ବସୁସ୍ୱର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ତହିଁ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ସୁନା-ହାର ସମେତ ଖଣ୍ଡିଏ ତାଳପତ୍ର ଭିତରେ କିଛି ଲେଖା ରହିଥିଲା । ଶ୍ରମସିଂହ ହାର ଓ ତାଳପତ୍ର ଘରକୁ ନେଇଆସିଲା । ମନ ଦେଇ ତାଳପତ୍ରର ଲେଖା ପଢ଼ିଲା । ତାହା ଥିଲା ଅନେକ ବର୍ଷ ତଳର ଜଣେ ଲୋକର ଆତ୍ମକଥା । ଲୋକଟି କୌଣସି ଯୋଗୀଙ୍କ କୃପାନ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ଅଭୁତ ହାର ପାଇଥିଲା । ସେ ହାର ପିନ୍ଧି ଯାହାକୁ ଭେଟିବ, ତା’ ମନ କଥା ଜଣାପଡ଼ିଯିବ । ଲୋକଟି ହାର ପିନ୍ଧି କେତେକ ଧନ ଓ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କର ଦୁରଭିସନ୍ଧମାନ ଜାଣିପକାଇ ସେସବୁ ପ୍ରକାଶ କରିଦେବ ବୋଲି ଧମକ ଦେଲା । ସେସବୁ ଲୋକେ ଗୋପନରେ ତାକୁ ଧନ ସମ୍ପଦ ଦେଇ ତା’ ମୁହଁ ବନ୍ଦ କରି ରଖିଲେ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଲୋକଟି ଆଶ୍ରମରେ ଚଳିଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ସେ ତା’ ସ୍ତ୍ରୀର ମନକଥା ଜାଣିପକାଇଲା । ସ୍ତ୍ରୀ ତା’ ପ୍ରତି ନୁହେଁ, ଆଉ ଜଣକ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତା । ସେ ସ୍ତ୍ରୀକୁ ମାରିଦେଲା । ତା’ପରେ ହାର ପ୍ରତି ତଥା ଗାବନ ପ୍ରତି ବାତ-ସ୍ତୁତ ହୋଇଗଲା । ହାର ସତ ଏ ଆତ୍ମକଥା ପୋଡ଼ିଦେଇ ସେ ବଣକୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶ୍ରମସିଂହ ଏ କାହାଣୀ ପଢ଼ି ଯେତେକ ବସ୍ତୁ, ତ

ହେଲା, ସେତକ କୌତୂହଳୀ ହେଲା । ପ୍ରଥମେ ସେ ହାରର ଏପରି ମନ୍ତ୍ରମା ଅଛି ବୋଲି ପରତେ ଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାହାହେଉ, ହାରଟି ବେଳରେ ପକାଇ ସେ ଗାଁ ଭିତରକୁ ବାହାରିଗଲା ।

ଜମିଦାରଙ୍କର ଜଣେ ଛାତ୍ର ଲମ୍ବୁସିଂହ ପାଖରୁ ସେ କିଛି ଟଙ୍କା କରଜ କରିଥାଏ । ସେଦିନ ସେ ଟଙ୍କା ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ଗଲା । ଲମ୍ବୁସିଂହକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସେ ବୁଝିଗଲା ଯେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାର ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଅଛି ।

“ଆହା, ଆମ ଜମିଦାର କେଡ଼େ ଭଲ ଲୋକ !” ଶ୍ରୀମସିଂହ କହିଲା ।

ଲମ୍ବୁସିଂହ ତମକପଡ଼ି ଶ୍ରୀମ ଆଡ଼କୁ କଟମଟ କରି ଅନାଇଲା । ଶ୍ରୀମ ନିଶ୍ଚିତ ହେଲା ଯେ ତା’ ସନ୍ଦେହ ସତ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେ ଆଉ ଅଧିକ କିଛି ନ କହି ସେଠୁ ଚାଲିଗଲା ।

ଶ୍ରୀମ ବୁଝିପାରିଥାଏ ଯେ ଜମିଦାର ପାଞ୍ଚ-ଭ୍ରମଣରୁ ଫେରିବା ବେଳେ ବଣ ପାଖରେ ତାଙ୍କୁ ମାରିଦେବା ନିମନ୍ତେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଦୁଇଜଣ ଗୁଣ୍ଡା ନିୟୁକ୍ତ କରିଛି । ଶ୍ରୀମ ଧୀରେ ଧୀରେ ବଣ ପାଖକୁ ଯାଇ ସେ ଦୁଇ ଗୁଣ୍ଡାକୁ ହଠାତ୍ ଆଦାତ କଲା । ସେମାନେ ଅତେବ୍ ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲେ । ଶ୍ରୀମ ଦୌଡ଼ ଦୌଡ଼ ଯାଇ ଜମିଦାରଙ୍କୁ ଭେଟି

କହିଲା କି ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବା ସକାଶେ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଗୁଣ୍ଡା ଲଗାଇଥିଲା । ଜମିଦାରଙ୍କ ଲୋକେ ଗୁଣ୍ଡା ଦୁହେଁକୁ ଧରିନେଇଗଲେ । ମାତ୍ର ଭୟରେ ସେ ଦୁଇଜଣ ଲମ୍ବୁସିଂହ ଦ୍ଵାରା ଜମିଦାରଙ୍କୁ ମାରିବା ସକାଶେ ନିୟୁକ୍ତ ହୋଇଥିବା କଥା ସ୍ଵୀକାର କଲେ ।

ଲମ୍ବୁସିଂହ ପକାଇଗଲା । ତେବେ ତାଙ୍କ ପ୍ରାଣରକ୍ଷା କରିଥିବା ହେତୁ ଜମିଦାର ଶ୍ରୀମକୁ ବଡ଼ ପୁରସ୍କାର ଦେଲେ ।

ଜମିଦାର ଚାଲିଆଡ଼େ ଶ୍ରୀମର ପ୍ରଶଂସା ଗାଇ ଚାଲିବାରୁ ଶ୍ରୀମ ପ୍ରତି ଲୋକେ ବହୁତ ଶ୍ରଦ୍ଧାଶୀଳ ହେଲେ । ଶ୍ରୀମସିଂହ ହାରଲବ୍ ବିଦ୍ୟାବଳରେ

ସେ ସେମାନେ ଭଦ୍ରତାର ମୁଖାପିନ୍ଧା ଗୋଟାଏ
ଡାକୁଦଳ । ସେ ରାଜଦରବାରକୁ ଏ ସମ୍ବାଦ
ପଠାଇଦେଲା । ଫଳରେ ଡାକୁଦଳ ଧରାପଡ଼ି-
ଗଲା ।

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଅନେକ ଦୁର୍ବୃତ୍ତ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରାମସିଂହ
ଯୋଗୁ ଧରାପଡ଼ିଲେ । ଶ୍ରାମସିଂହର ଖ୍ୟାତି
ଯେତକ ବଢ଼ିଲା, ସେହି ଅନୁସାରେ ବିପଦର
ସମ୍ଭାବନା ମଧ୍ୟ ସେତକ ବଢ଼ିଲା । ଡାକୁ ଓ
ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନେ ତାକୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ବାର-
ବାର ଯୋଜନା କଲେ । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରାମସିଂହ
ସେସବୁ ଆଗରୁ ଜାଣିପକାଇବାରୁ ସେମାନଙ୍କ
ଯୋଜନା ସଫଳ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

ଅନେକ ଲୋକଙ୍କର ଅନେକ ପ୍ରକାର ଉପକାର
କଲା । ଯେମେ ସାଧାରଣରେ ପ୍ରଭୁର ହୋଇଗଲା
ସେ ଶ୍ରାମସିଂହ ଅନ୍ୟର ମନକଥା ଜାଣିଦେଇ-
ପାରେ । ଅବଶ୍ୟ କିପରି ଉପାୟରେ ସେ
ଜାଣେ, ସେ କଥା କାହାକୁ ହେଲେ ମାଲୁମ୍
ନ ଥିଲା ।

ଶ୍ରାମସିଂହ ଦିନେ ଜାଣିପାରିଲା ଯେ ଗାଁର
ଝିଅଟିଏ ତାକୁ ବହୁତ ଭଲ ପାଏ । ସେ ଝିଅର
ବାପାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇ ଝିଅଟିକୁ ବିବାହ
କଲା ।

ଥରେ ଦଳେ ଭଦ୍ରବେଣୀ ଲୋକଙ୍କ ସହ
କଥାବାର୍ତ୍ତା କଲାବେଳେ ଶ୍ରାମସିଂହ ବୁଝିପାରିଲା

ଯେମେ ରାଜ୍ୟର ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକେ ଶ୍ରାମସିଂହକୁ
ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିନେଇ ଅମୁକ ତମୁକ ଲୋକର
ମନକଥା ବିଷୟରେ ପଚାରିବାକୁ ଲାଗିଲେ ।
ହୁଏତ ଜଣେ ଆଜ୍ଞଜଣକ ସହ ବ୍ୟବସାୟ
କରିବ—ସିଏ ଶ୍ରାମସିଂହକୁ ଡାକି ପଚାରେ
ଅପରର ମନରେ କ'ଣ ଅଛି ।

ଶ୍ରାମସିଂହ ଅତୁଆରେ ପଡ଼ିଲା । କାରଣ ସେ
ଦେଖିଲା, ସବୁ ବିଶିଷ୍ଟ ଲୋକଙ୍କ ମନରେ ଆ-
ବର୍ଜନା ଓ ଦୁରଭିମତ ରହିଛି । କାହା ବିଷୟ
ସେ କାହା ଆଗରେ ପ୍ରକାଶ କରିବ ? ଯାହା
ହେଉ, ଲୋକେ ତା' ପରାମର୍ଶ ନେବା ସଙ୍ଗେ
ସଙ୍ଗେ ସେ ବାବଦରେ ତାକୁ ପ୍ରଭୁର ଅର୍ଥ

ଦେଉଥାନ୍ତି । ସେ ବହୁତ ଅର୍ଥ ସଞ୍ଚୟ କଲ ।

ରାଜା ଦିନେ ତାକୁ ଡକାଇ ପଚାରିଲେ,
“କହିଲ ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଶୁଭୁକ୍ତ କ’ଣ !”

ସ୍ୱାମସିଂହ ଉତ୍ତର ଦେଲା, “ମହାରାଜ, ଆପଣ
ଶୁଭୁକ୍ତ କି ମୁଁ କଦାପି ଆପଣଙ୍କ ମନକଥା
କହିଦେଇପାରିବି ନାହିଁ ।”

ରାଜା ସାବାସ୍ ବୋଲି କହି ତାକୁ ସେହିପରି
ଦରବାରରେ ଜଣେ ଅମାତ୍ୟ ରୂପେ ନିୟୁକ୍ତ
ଦେଲେ ।

ତେଣିକି ସ୍ୱାମସିଂହର ଆୟ ଆହୁର ବଢ଼ିଲା ।
ରାଜାଙ୍କ ପାତ୍ରମିତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ସେନାପତି ସମସ୍ତେ
ତା’ ଜରିଆରେ ରାଜା ପେମାନଙ୍କ ସମ୍ପର୍କରେ
କ’ଣ ଶୁଭୁକ୍ତ, ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଲେ ଓ
ତାକୁ ଟଙ୍କାପଇସା ଦେଲେ ।

ଦିନେ ରାଜା ସ୍ୱାମସିଂହକୁ ଏକାନ୍ତରେ ଡାକ
ଦିଅଁ ଦିଅଁ ପଚାରିଲେ, “ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୁମକୁ
କାହିଁକି ଡକାଇଛୁ କହିଲ !”

“ମହାରାଜ, ମହାରାଣୀ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି କି
ପ୍ରକାର ମନୋରାଜ୍ୟ ପୋଷଣ କରନ୍ତି, ଆପଣ
ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇଛନ୍ତି ।

“ସାବାସ୍ ! ତୁମେ ମହାରାଣୀଙ୍କ ପାଖକୁ
ଏ ଚିଠିଖଣ୍ଡିକ ନେଇ ଯାଅ । ତାକୁ ଏହି
ଆକରେ ଭେଟି ତାଙ୍କ ମନ କଥା ଜାଣିଆସ ।”
ରାଜା ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ ।

ସ୍ୱାମସିଂହ ମହାରାଣୀଙ୍କୁ ନେଇ ଚିଠି ଦେଲା ।
ରାଣୀ କହିଲେ, “ଠିକ୍ ଅଛି ।” ଚିଠିରେ ରାଜା
ଖାଲି ଏତିକି ଜଣାଇଥିଲେ—ସେଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ
ସଙ୍ଗୀତ ଆସର ହେବ ।

ସ୍ୱାମସିଂହ ରାଣୀଙ୍କୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ବୁଝିଲା,
ରାଜାଙ୍କ ପ୍ରତି ରାଣୀଙ୍କର ଭଲେ ମଧ୍ୟ ସନ୍ଦେହ
ନାହିଁ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଦୃଶ୍ୟ କରନ୍ତି ଏବଂ
ଅନ୍ୟ କେତେଜଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁରକ୍ତି ପୋଷଣ
କରନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ସେ ଫେରିଆସି ରାଜାଙ୍କୁ କହିଲା,
“ମହାରାଜ ! ମହାରାଣୀ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରତି ଅପାର
ସଦ୍‌ଗୁଣ ଓ ପ୍ରେମ ପୋଷଣ କରନ୍ତି ।”

ରାଜା ପୁଲକିତ ହୋଇ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନିଜର ବହୁମୁଲ୍ୟ ହାରଟିଏ ଶ୍ରୀମସିଂହକୁ ନେଇ ଦେଲେ ।

କିନ୍ତୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟର କଥା, ଶ୍ରୀମସିଂହ ଘରକୁ ଫେରିଆସି ସେହି ରାତିରେ ହାରଟିକୁ ନିଆଁରେ ନିକ୍ଷେପ କଲା । ହାରଟିର ଗୁଣ ଏପରି, ତାହା ତରଳ ନ ଯାଇ ପୂରାପୂରି ଉତ୍ତପ୍ତ ହୋଇଗଲା ।

ଶ୍ରୀମସିଂହ ଟଙ୍କା ପଇସା ଧରି ସସ୍ଥିକ ସେହି ରାତିରେ ରାଜ୍ୟ ଛାଡ଼ି ଚାଲିଗଲା ।

ବେତାଳ କାହାଣୀଟି ଏହିଠାରେ ସମାପ୍ତ କରି ପରୁରିଲା, “ରାଜା ! ହାର ବଳରେ ଶ୍ରୀମସିଂହ ସେ କେବଳ ନିଜେ ଲଭିବାନ୍ ହେଉଥିଲା, ତାହା ନୁହେଁ, ରାଜ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଉପକାର କରୁଥିଲା । ସେଭଳି ସୁଲେ ସେ ହଠାତ୍ ହାରଟି ବିସର୍ଜନ ଦେଲା କାହିଁକି ? ପାରିଲେ ଉତ୍ତର ଦିଅ । ଉତ୍ତର ଦେବାର ଶକ୍ତି ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଯଦି ମାରବ ରହିବ, ତେବେ ତୁମ ଶିର ହେବ ସ୍ବଚ୍ଛଦ ।”

ରାଜା ବିହମାଳ୍ ତରୁଣାତ୍ ଉତ୍ତର ଦେଲେ : “ଶ୍ରୀମସିଂହ ଭଲମଣିଷ ଥିଲା । ହାର ତାକୁ

ଯେଉଁ ଶକ୍ତି ଦେଲା, ତାକୁ ସେ ଯଥା ସମ୍ଭବ ସଦୁପଯୋଗ କଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ହାର ବ୍ୟବହାର କରି ଚିରଦିନ ଭଲ ହୋଇ ରହିବା ତା’ଭଳି ମଣିଷ ପକ୍ଷରେ ସେ ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ, ଏ କଥା ସେ ବୁଝିଲା ଯେତେବେଳେ ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରକୃତ ମନୋରାଜି ରାଜାଙ୍କୁ ଜଣାଇବା ଭଳି ସାହସ ସେ ପାଇଲା ନାହିଁ । ତାକୁ ମିଥ୍ୟା କହିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ଶକ୍ତିର ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବହାର ସକାଶେ ଖାଲି ଭଲ ମଣିଷ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ, ସେ ପାଇଁ ବିଶେଷ ମାନସିକ ବଳ ଥିବା ଦରକାର । ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖରେ ନ ଥାଏ । ଶ୍ରୀମସିଂହ ପାଖରେ ସେ ବଳ ଯେତକ ଥିଲା, ସେତକରେ ଯେତେଦିନ ସମ୍ଭବ ସେ ରାଜ୍ୟର ଉପକାର କଲା । ଯେତେବେଳେ ତା’ ବଳ ଯଥେଷ୍ଟ ନୁହେଁ ବୁଝିଲା, ଭଲ ମଣିଷ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ହାରକୁ ବିସର୍ଜନ ଦେଲା ।”

ରାଜାଙ୍କ ମୌନଭଙ୍ଗ ହେବା ମାତ୍ରେ ଶବ୍ଦ ସହ ବେତାଳ ଶସିଯାଇ ପୁନର୍ବାର ବୃକ୍ଷତାଳରେ ଝୁଲିପଡ଼ିଲା । (କଳ୍ପିତ)

ମଦବୁଦ୍ଧି

ମୀନାକ୍ଷୀ ତା'ର ଦୁଇଭାଇଙ୍କର ଗୋଟିଏ ବୋଲି ଭଉଣୀ । ଖୁବ୍ ଗେହ୍ଲା ହୋଇ-
ଥାଏ । ବଡ଼ ହୋଇଯିବାରୁ ଭାଇମାନେ ତା' ପାଇଁ ଗ୍ରାମପୁରର ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ବାଛିଲେ । ରୂପଗୁଣ ସବୁଥିରେ ଭଲ । ମୀନାକ୍ଷୀର ବିବାହ ହେଲା । ପରବର୍ଷ ଭାଇମାନେ ମଧ୍ୟ ବିବାହ କଲେ ।

ସୋମେଶ୍ୱରର ବ୍ୟବସାୟ ଥାଏ । ଜମି-ବାଡ଼ି ମଧ୍ୟ ବେଶ୍ ଥାଏ । ତେଣୁ ବହୁତ ଭଲରେ ଚଳନ୍ତି । ମୀନାକ୍ଷୀ ମଧ୍ୟ ଖୁବ୍ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଥାଏ । ହେଲେ ପରିବାରରେ ବଡ଼ମା' ଓ ଶାଶୁଙ୍କର ଅଧିକାର ତାକୁ ଭଲ ଲାଗେ ନାହିଁ । ସେ ଶୁଦ୍ଧ ନିଜର ଅଧିକାର ସାବ୍ୟସ୍ତ କରିବାକୁ, ଯଦିଓ ଜେଠିମା ତାକୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।

ମୀନାକ୍ଷୀ କେତେ ଥର ବୁଲେଇ ବଙ୍କେଇ ନିଜର ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କଲା, ହେଲେ ସୋମେଶ୍ୱର ନ ବୁଝିବାର ଛଳନା କଲା । ଶେଷକୁ ବାଧ୍ୟ

ହୋଇ ମୀନାକ୍ଷୀ କନେ କହିଲା, “ଦେଖ ତ, ଆମର ଅଲଗା ଘର କରି ରହିଲେ ଭଲ ହୁଅନ୍ତାନ୍ତି ?” ଏକଥା ଶୁଣି ସୋମେଶ୍ୱର ଟିକେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ମୋତେ ଭାବିବାକୁ ଦିଅ ।”

ଇତିମଧ୍ୟରେ ଥରେ ବ୍ୟବସାୟ କାମରେ ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ସୋନପୁର ଯିବାକୁ ପଡ଼ିଲା । ସେଠାରୁ ଫେରିବା ପରେ ଖାଇବାକୁ ଦେଉ-ଦେଉ ମୀନାକ୍ଷୀ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା, ସୋନପୁର ବାଟରେ ତ ଆମ ଘର ପଡ଼େ । ମୋ ଭାଇମାନେ କେମିତି ଅଛନ୍ତି ?”

ସୋମେଶ୍ୱର ସେଥର ଶୁଣୁରଘର ପାଇ ନ ଥିଲା । ପରଥର ସେ ସୋନପୁରରୁ ଫେରିବାରୁ ପୁଣି ମୀନାକ୍ଷୀ ଭାଇମାନଙ୍କ ସପର୍କରେ ଖବର ପଚାରିଲା । ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା, ତୁମ ଭାଇମାନେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି, ହେଲେ ତୁମ ଭଉଣୀମାନେ ଏବେ ଭଲ ନୁହନ୍ତି ।”

“କାହିଁକି ? କ’ଣ ହେଲା ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

କଥା କ’ଣ କି ତୁମ ଭାଇମାନଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ହେବା ପାଇଁ ଭାଉଜମାନେ ଶିଖାଉଛନ୍ତି ଓ ଖୁବ୍ ଚାପ ଦେଉଛନ୍ତି । ଦୁଇପକ୍ଷ ମୋର ମତ ଚାହୁଁଲେ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା ।

“ତୁମେ କ’ଣ ମତ ଦେଲା ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା, “କ’ଣ ଆଉ କହିବ ? ସତ୍ତା କଥା । ଯଦି ଦୁଇଭାଇଙ୍କ ମନ ମିଳୁ ନାହିଁ ତେବେ ଶୀଘ୍ର ଭିନ୍ନ ହୋଇଯିବା ଭଲ ।”

“କାଃ, ଇଏ କି ମତ ? ତୁମେ ଯେଉଁ ମତ ଦେଲା ତାହା ନିହାତି ସାଧାରଣ । ବରଂ ମନ୍ଦ-ବୁଦ୍ଧି ।” ମୀନାକ୍ଷୀ କହିଲା । କାହିଁକି ନା ଭାଇ-ମାନଙ୍କର ଭିନ୍ନ ହେବା କଥା ତାକୁ ଆଦୌ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ।

କିଛି ଦିନ ପରେ ପୁଣି ମୀନାକ୍ଷୀ ନିଜ ଘର ଦିଗ୍ଗମ୍ଭୀରେ ସୋମେଶ୍ୱରକୁ ପଚାରିଲା, “ତୁମେ କ’ଣ ଠିକ୍ କଲା ?”

“କ’ଣ ଠିକ୍ କଲା ପଚାରୁଛ ? ତୁମ କଥା ଅନୁସାରେ ମୁଁ କାମ କରି ପାରିବି ନାହିଁ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା ।

“କାହିଁକି ?” ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

“କାରଣ ତୁମେ ମୋତେ ଯେଉଁ କଥା କହିଲା ସେଇଟା ତ ଏକତାରେ ମନ୍ଦବୁଦ୍ଧି ପ୍ରସୂତ କଥା । ସେଥିପାଇଁ ।” ସୋମେଶ୍ୱର କହିଲା, “କ’ଣ ମୋ କଥା ତୁମ ପାଇଁ ଏତେ ନିର୍ଦ୍ଦୁଷ୍ଟିଆ କଥା ହେଲା ?” ଅଭିମାନରେ ଆଖି ଛଳ ଛଳ କରି ମୀନାକ୍ଷୀ ପଚାରିଲା ।

“କିମିତି ନୁହେଁ ? ଭାଇମାନଙ୍କ ଶେଷରେ ମୋ ମତ ଯଦି ବୁଦ୍ଧିଘ୍ନତାର କଥା ହେଲା ତେବେ ତୁମେ ତ ସେଇ କଥା ମୋତେ କହୁଛ ! ତୁମର କପରି ନ ହେଲା ?” ସୋମେଶ୍ୱର ପଚାରିଲା ।

ମୀନାକ୍ଷୀକୁ ଲାଗିଲା ତା’ର ମୁହଁ ଉପରେ ଯେପରି କିଏ ଆପଡ଼ି ମାରିଛି । ସେ ଆଉ କେବେ ହେଲେ ଏସବୁ ନେଇ ଚିନ୍ତା କରିବି ବା ସୋମେଶ୍ୱରକୁ କହିନାହିଁ ।

ପରିବର୍ତ୍ତନ

କବାଟ ଖଡ଼ଖଡ଼ ହେବାରୁ ରମା ଆସି ଖୋଲିଲା । ସେତେବେଳେ ବାହାରେ ଅଛକାର । ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବାହାରୁ ହଠାତ୍ ଭିତରକୁ ପଶିଆସି କବାଟ ବନ୍ଦ କରି ଦେଲା ଓ ରମାକୁ କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଟି କରିବୁ ତ ଗଲା ଟିପିଦେବ । ମୁଁ ସବୁକିଛି କରିପାରେ, ମୁଁ ଜେଲ୍‌ରୁ ପଳାଇଆସିଛି ।”

ସେହି ସମୟରେ ଚାରି ଜଣ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ଦୌଡ଼ିବାର ଶବ୍ଦ ଶୁଣାଯାଉଥିଲା । ସେମାନେ ଚୋରକୁ ଖୋଜୁଥିବା ପୋଲିସ୍ । ସିପାହିମାନେ ଦୁରକୁ ଚାଲିଯିବା ପରେ ରମା ପଚାରିଲା, “ତୁମେ ଆସିଲ କେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ?”

ଚୋର ଗୁପ୍ତିବାଦ କହିଲା, “ସେଥିରେ ତୁମର କ’ଣ ଅଛି ? ଆଜ୍ଞା କୁହ ତ ତୁମ ଛତା ଏ ଘରେ ଆଉ କେହି ଅଛି କି ?”

“ତୁମର ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ମୁଁ ଏକଲ ଅଛି । ଅଧା ଘୋଷାଇ ହୋଇ-ଯାଇଛି । ସେଠାକୁ ଯିବ ?” କହୁ କହୁ ରମା ରନ୍ଧାଘର ଆଡ଼କୁ ଚାଲିଲା ।

ଚୋର ରମା ପଛେ ପଛେ ଯାଇ ରନ୍ଧାଘର ଭିତରେ ପିତାଟିଏ ପକାଇ ବସିଲା । ରମା ବାଇଗଣ କାଟି ବସିଲା ଓ ଆଖିରୁ ଲୁହ ପୋଛିଲା ।

“ଆଜ୍ଞା ତୁମେ କାନୁନ୍ କାହିଁକି ? ମୁଁ ତ ତୁମକୁ କିଛି କହିନାହିଁ ।” ଚୋର ପଚାରିଲା ।

ରମା କହିଲା, “ତୁମକୁ ଦେଖିବା ବେଳଠୁ ମୋର ମୋ ଭାଇ କଥାହିଁ ମନେ ପଡ଼ୁଛି । ସେ ଥରେ ଗୁପ୍ତିବାଦ ଜଣକୁ ପିଟିଲା ଓ ଜେଲ୍ ଗଲା । କିନ୍ତୁ ଦିନେ ହଠାତ୍ ସେ ତୁମ ପରି ଜେଲ୍‌ରୁ ଖସି ପଳାଇଆସିଲା । କିନ୍ତୁ ସେଇ ଦିନଠୁ ସେ

ଆଉ ଶାନ୍ତରେ ରହି ପାରିଲ ନାହିଁ । ତାକୁ ନା ନିଦ ଆସେ ନା ଭଲରେ ଖାଇପାରେ । ଘରୁ ବାହାରକୁ ଆସିବାକୁ ଡରମାଡ଼େ । ବାହାରେ କିଛି ଶବ୍ଦ ହେବା ମାତ୍ରେ ପୋଲିଙ୍ଗ୍ ଆସୁଛି ଭବିଷ୍ୟତ । ଏପରି ଭାବରେ ସେ ଏକବାରେ ପାଗଳ ପରି ହୋଇଗଲା । କିନ୍ତୁ ଯଦି ସେ ପୁରା ସମୟ ଜେଲ୍‌ରେ କଟାଇ ଆସିଥା'ନ୍ତା, ତେବେ ଏତେ କଷ୍ଟ ଶ୍ରେଣୀ ନ ଥା'ନ୍ତା । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ନୂଆ କରି ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ କରିଥା'ନ୍ତା ।

“ମୁଁ ଏକଥା ତାକୁ କହିଥିଲି ହେଲେ ସେ ଶୁଣିଲ ନାହିଁ । ଦଶଦିନ ଏପରି ହୃଦୟନ୍ତରେ ରହିବା ପରେ ଥରେ ରାତିରେ ପୋଲିଙ୍ଗ୍‌ମାନେ

ହଠାତ୍ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲେ । ଭୟରେ ପଳାଇ ଯାଉଯାଉ ଛୁଟୁଛୁ ଡେଇଁପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ହରାଇଲ ।”

ଶ୍ୱେର କହିଲା, “ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ କଥା କୁହ, ନଏ ଆସିଯାଇପାରେ ।”

“ସେତେଇ ତ ହୋଇଗଲା । କ'ଣ, ଖାଇବାକୁ ଦେବ ?” ରମା ପଚାରିଲା ।

ଶ୍ୱେରର ଖାଇବାକୁ ଲଜ୍ଜା ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ମନରେ ଟିକେ ସ୍ୱଦେହ ଥିଲା ।

ରମା ବୁଝିପାରି କହିଲା, “ଏ ଖାଦ୍ୟରେ ବସ ନାହିଁ । ତୁମ ଆଗରେ ତ ତିଆରି କଲି ।” ତା'ପରେ ରମା ଶ୍ୱେର ପାଖରେ ଖାଦ୍ୟ ପରଷିଦେଲା ।

ଶ୍ୱେର ଖାଉଥାଏ । ରମା ପଚାରିଲା, “ତୁମକୁ ଦେଖିଲେ ଭଦ୍ରଦରର ବ୍ୟକ୍ତି ପରି ଲାଗୁଛି । ତେବେ ଜେଲ୍ କିପରି ଗଲା ?”

ଶ୍ୱେର କହିଲା, “ମୋର ବାପା ମା' ନ ଥିଲେ । ମୋ ଆଉ ମୋତେ ପାଳିଥାଏ । ଆଉ ମରିଯିବା ପରେ ମୋର ତଳିବାକୁ ବହୁତ ଅସୁବିଧା ହେଲା । ଗ୍ରାମରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାମ ଜୁଟିଲା ନାହିଁ । ତେଣୁ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ସହରକୁ ଚାଲିଆସିଲି । ସହରରେ ମଧ୍ୟ କୌଣସି କାମ ଜୁଟିଲା ନାହିଁ । ଚାରିଦିନ ଶେକରେ ରହିଥାଏ । ଶେଷକୁ ଶେକ-ସହ୍ୟ କରି ନ ପାରି ଜଣେ ଧନୀଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରରୁ ଟଙ୍କାଧଳ ଟାଣିନେଇ

ଦୌଡ଼ିଲା, କିନ୍ତୁ ଧରାପଡ଼ିଲା ଓ ଦୁଇମାସ ଜେଲ୍-ଦଣ୍ଡ ହୋଇଲା ।”

“ତେବେ ତୁମେ ଜେଲ୍‌ରୁ ପଳାଇ ଆସିଲ କାହିଁକି ?” ରମା ପଚାରିଲା ।

“ଜେଲ୍‌ରେ ସବୁପ୍ରକାର କାମ କରିବାକୁ ପଡ଼ୁଥାଏ । ଲୁଗା ଧୋଇବା, ଚଟେଇ ବୁଣିବା, ଲୁଗା ବୁଣିବା, ଘିଲେଇ କାମ ଇତ୍ୟାଦି । ମୋତେ ଏତେ ପ୍ରକାର କାମ କରିବାକୁ ଭଲ ଲାଗିଲା ନାହିଁ ।” ରୋର କହିଲା ।

ରମା ହସି ହସି ପଚାରିଲା, “ତୁମକୁ ଜେଲ୍ ବାହାରେ କାମ ମିଳୁ ନ ଥିଲା ବୋଲି ଜେଲ୍ ଗଲା । ପୁଣି ଯେଠି ବହୁତ କାମ ବୋଲି ପଳାଇ ଆସିଲ । କୁହ, ଏବେ କ’ଣ କରିବ ?”

ରୋର କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇପାରିଲା ନାହିଁ । ମୁଣ୍ଡପୋତି ବସିଲା । ରମା ପୁଣି କହିଲା, “ବର୍ତ୍ତମାନଠାରୁ ତୁମର ନରକ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଆରମ୍ଭ ହେବ । ତୁମେ ଭଲରେ ଖାଇପାରିବ ନାହିଁ, ଶୋଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ସବୁଦିନ ସୁସ୍ଥା ପରି ଭୟ ତୁମ ପଛରେ ଗୋଡ଼ାଇବ । ପ୍ରଶ୍ନ ହେଉଛି ତୁମେ ବଞ୍ଚିବ କିପରି ? ତୁମକୁ କାମ ଦେବ ବା କିଏ ? ତୁମେ ଜେଲ୍‌ରୁ ଆସିବା ଦ୍ଵାରା ତୁମର ଦଣ୍ଡ ଅଧିକ ବଢ଼ିଗଲା । ଏପରି ନ ହୋଇ ଜେଲ୍‌ରେ ଥିଲେ, ଯେତେ କାମ କରୁଥିଲ ସେଗୁଡ଼ିକ ଭଲ ଭାବରେ ଶିଖିପାରିଥାନ୍ତୁ । ଯଦ୍ୟାପି ଜେଲ୍‌ରୁ

ଖଲାସ ହେବା ପରେ ପରେ ସେଥିରୁ କିଛି କାମ ଦ୍ଵାରା ତୁମେ ଜୀବିକା ନିର୍ବାହ କରିପାରିଥାନ୍ତୁ । କାରଣ ଜେଲ୍‌ରେ ଦଣ୍ଡ ହୋଇବା ସହିତ କିଛି କାମର ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଦିଆଯାଉଛି ।”

ସବୁକଥା ରୋର ବୁଝିଗଲା । ଶାନ୍ତ ଭାବରେ ପଚାରିଲା, “ଭୁଲ ତ ହୋଇଗଲା । ହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ଭୁଲର ସଂଶୋଧନ କିପରି ହେବ ?”

“ବର୍ତ୍ତମାନ ମଧ୍ୟ ସଂଶୋଧନ କରିବା ପାଇଁ କିଛି ଡେରି ହୋଇଯାଇନାହିଁ । ତୁମେ ନିଜେ ଜେଲ୍‌ଖାନା ଯାଇ ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା କର । ଅବଶ୍ୟ ଦଣ୍ଡସମୟ କିଛିଟା ବଢ଼ିଯିବ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି

କାମ ଭଲ ଶୁଦ୍ଧରେ ଶିଖିବା ପାଇଁ ସେ ସମୟ
ତୁମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିବ ।” ରମା ବୁଝାଇଲା ।

ସ୍ବେର ଖୁସୀ ହୋଇ କହିଲା, “ତୁମେ ନିଜ
ଭଉଣୀ ପରି ଭଲ କଥା କହିଛ । ମୁଁ ତୁମ
ଭଣ ଖବନରେ ଶୁଝିପାରୁନା ନାହିଁ । ଆଜ୍ଞା,
ମୁଁ ଚାଲିଲି ।” ସ୍ବେର ଚାଲିଗଲା । ସ୍ବେର
ଚାଲିଯିବା ପରେ ପୁଣି କବାଟ ଖଟୁଖଟୁ ହେଲା ।
ଏଥର କିନ୍ତୁ ଆସିଲେ ରମାର ବାପା ।

ରମା ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲା, “ଆଜି
ଏତେ ଡେରି କାହିଁକି ? କେବେ ତ ଏତେ ଡେରି
ହୁଏ ନାହିଁ ?”

“ଜେଲ୍ ରୁ ଗୋଟାଏ ସ୍ବେର ଖସିପକାଇଛି ।
ସେଥିପାଇଁ ଏତେ ଡେରି ହେଲା ।” ରମାର
ବାପା କହିଲେ ।

ରମାର ବାପା ଜେଲ୍ ଅଫିସର୍ ଥିଲେ ।

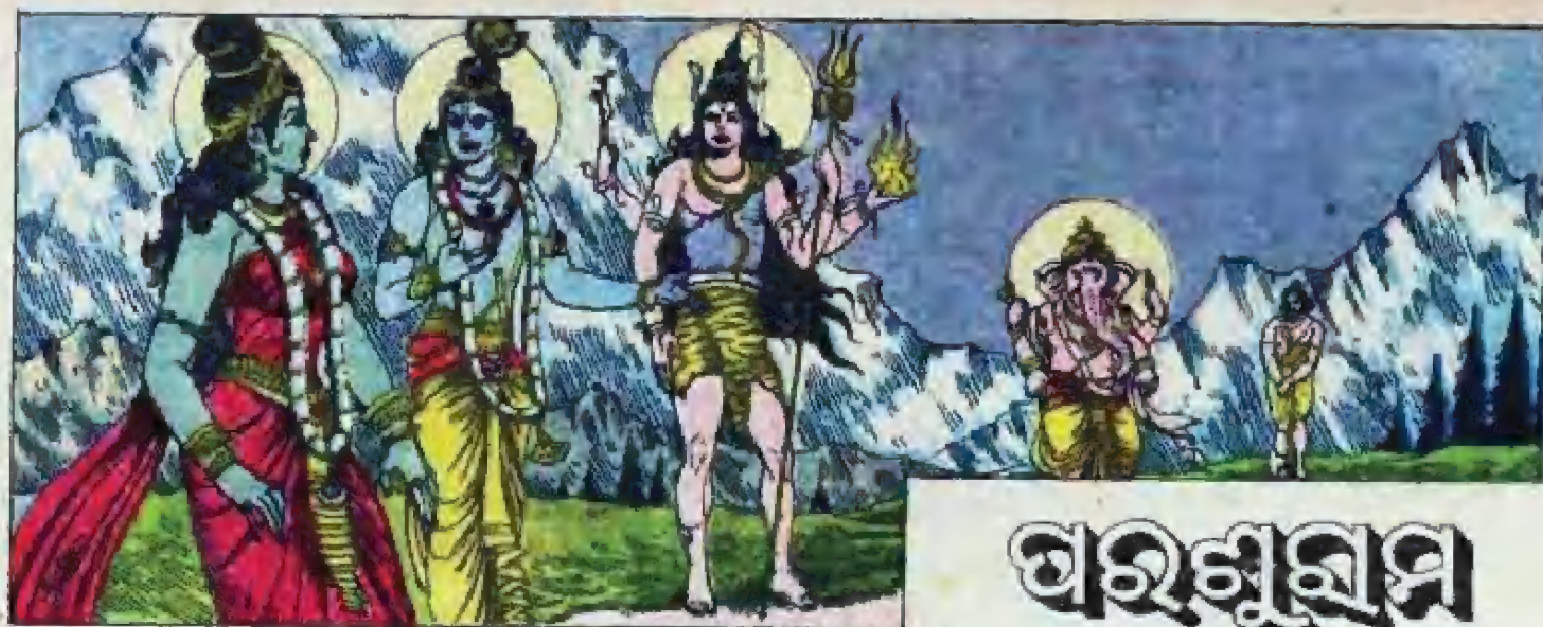
ରମା ତା’ ବାପାଙ୍କୁ କହିଲା, “ଆପଣମାନେ
କଲ୍ୟାଣମାନଙ୍କ ସହିତ ଯେଉଁ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି

ତାହା ବଡ଼ ଅନିଚ୍ଛା । କାରଣ ଜେଲ୍ ଖାନା
ସେମାନଙ୍କୁ କେବଳ ଦଣ୍ଡ ଦେବାପାଇଁ ହୋଇ-
ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ
ଆଣିବା ପାଇଁ ହୋଇଛି । ଯେଉଁ ସ୍ବେର
କଥା କହିଛ, ସେ ସିଧା ଆମ ଘରେ ଆସି
ପହଞ୍ଚିଥିଲା । ମୁଁ ତା’ର ମନ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି
ପଠାଇଦେଇଛି । ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ଜଳୁନାରେ
ଗୋଟିଏ ଭଲର ଗଳ୍ପ ତାକୁ କହିଛି ।” ତା’
ପରେ ସମସ୍ତ ଘଟଣା ରମା ବୁଝାଇ କହିଲା ।

“ବାଃ ତୁ ପ୍ରକୃତରେ ଜଣେ ଜେଲ୍ ଅଫିସର୍
ହୁଅ ଶୁଦ୍ଧରେ କାମ କରିବୁ । ମୁଁ ଦେଖିଆସେ
ସେ ଫେରିଯାଉଛି ନା ନାହିଁ ।”

“ବାପା, ମୁଁ କହିଲି ନା ? ଆପଣ ସେ
ସ୍ବେର ପାଇଁ କୌଣସି ଚିନ୍ତା କରନ୍ତୁ ନାହିଁ ।
ତା’ ଭିତରେ ଥିବା ସ୍ବେର ଚାଲିଯାଇଛି ।
ଆପଣ ଖାଇପିଇ ସୁପ୍ତିରେ ଯାଇ ଦେଖିବେ ।”
ରମା କହିଲା ।

ପରଶୁରାମ

ପରଶୁରାମ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟ ଆଦି ଶସ୍ତ୍ରମାନଙ୍କୁ ଆମର ପୁଅକୁ ଆସି ମାରୁଛି ।”

ମାରି ନିର୍ମିତାରେ ସ୍ଥାନ କରି ପାଇ ପଡ଼ିଥିଲେ ଶିବ କିଛି କହିଲେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଆସି ଲେଳାପରେ । ସେଠାରେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ଯିବା ବେଳେ ଗଣେଶ ତାଙ୍କର ପଥ ରୋଧ କରି ଭିତରକୁ ଗୁଡ଼ିଲେ ନାହିଁ । ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଘୋର ବଡ଼ପା ଦେବା; ସମେ ତାହା ମୁଣ୍ଡିଯୁକ୍ତରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଗଣେଶ ତାଙ୍କୁ ଶୁଣ୍ଢରେ ବହୁତ ଉପରକୁ ଉଠାଇଲେ । ତେଣୁ ପରଶୁରାମ ରାଗରେ ତାଙ୍କ ପରଶୁ ଆଘାତରେ ଗଣେଶଙ୍କର ଦାନ୍ତଟିଏ ଶୁଙ୍ଖିଦେଲେ ।

ଏ ଗୋଳମାଳ ଶୁଣି ଶିବ ଓ ପାଦ୍ମା ବାହାରକୁ ଆସିଲେ ଓ ଗଣେଶଙ୍କ ଚିତ୍ତମ ଦଶା ଦେଖିଲେ । ପାଦ୍ମା ରାଗିଯାଇ କହିଲେ, “ଦେଖ, ଏ ପରଶୁରାମ ଆମଠୁ ଏତେ ଉପକାର ପାଇବା ପରେ କୃତଜ୍ଞତା ତ ନାହିଁ, ତାହାର

ପାଦ୍ମାଙ୍କୁ ନକ୍ଷିଲେ, “କ’ଣ ପରଶୁରାମ ଆପଣଙ୍କ ପୁଅ ଦୁହେଁ ? ଆପଣ ତାଙ୍କୁ କ୍ଷମା କରନ୍ତୁ ।” ପରଶୁରାମ ପାଦ୍ମାଙ୍କଠାରୁ କ୍ଷମା ମାଗି-ନେଲେ । ତା’ପରେ ସେ ଘରକୁ ଲେଉଟି-ଆସିଲେ । ତାଙ୍କର ଶସ୍ତ୍ରସମ୍ପତ୍ତିର ଦୃଢ଼ତା ପିତା ଯମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ଶୁଣାଇଲେ । ଯମଦଗ୍ଧି ସବୁ ଶୁଣି କହିଲେ ସବୁ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ପାଇଁ ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତକୁ କିଛିଦିନ ଘାଇ ତପସ୍ୟା କଲେ ଭଲ । ସେ ତାହାହିଁ କଲେ ।

ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତରେ ତପସ୍ୟାରତ ଥିବା ବେଳେ ସେ ଶୁଣିବାକୁ ପାଇଲେ କାର୍ତ୍ତବୀର୍ଯ୍ୟର ଜଣେ ପୁଅ ଆସି ଯମଦଗ୍ଧିଙ୍କୁ ମାରିଦେଇଛନ୍ତି; ତାଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ମାତା ରେଣୁକା ମଧ୍ୟ

ସ୍ବାମୀଙ୍କର ସହଗମନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ମନ ଭିତରେ ଖୁବ୍ ହୋଧ ଆସିଲା । ସେ ମନସ୍ଥ କଲେ କି ସ୍ବପ୍ନାରୁ ସବୁ ରଜାକୁ ମାରି ସେହି ରକ୍ତରେ ପିତୃତର୍ପଣ କରିବେ । ତା'ପରେ ନିଜ ଶପଥ ଅନୁସାରେ କାର୍ତ୍ତିବୀର୍ଯ୍ୟଙ୍କର ସବୁ ସୁବ୍ଧକୁ ମାରିଲେ । ସେ ଯେକୌଣସି ରଜାକୁ ଦେଖନ୍ତି ମାରିନ୍ତି । ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଜଳାଇ ଧ୍ବଂସ କରନ୍ତି ।

ଏହିପରି ଭାବରେ ସେ ସମସ୍ତ ହୈହୟ ବଂଶକୁ ନିପାତ କରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ତପସ୍ୟା କରିବାକୁ ଗଲେ । ସେଠାରେ ଥିବା ସମୟରେ ଥରେ ବିଶ୍ବାମିତ୍ରଙ୍କ ନାତି ପରାବସୁ ଆସି ତାକୁ ଚାଙ୍ଗୁଲ କରି କହିଲେ, “ଆହେ ରାମ, ଆପଣ

କ'ଣ କ୍ଷତ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ ଭରି ଏଠାରେ ଲୁଚିଛନ୍ତି କି ?”

ତା'ପରେ ଯେତେ ବୁଦ୍ଧ ଓ ବାଳକ କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କୁ ସେ ମାରି ନ ଥିଲେ, ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜି ଖୋଜି ମାରିଲେ ।

ତଥାପି ମଧ୍ୟ ସବୁ କ୍ଷତ୍ରିୟ ରାମଙ୍କ ହାତରେ ମଲେ ନାହିଁ । କେହି କେହି ସ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଓ ପଶୁଦଳ ଭିତରେ ଲୁଚିଗଲେ । କେତେକ ମଧ୍ୟ ନିହାତି ଶିଶୁ ଥିଲେ । କ୍ରମେ ସେମାନେ ବଡ଼ ହେଲେ ବା ଲୁଚିଥିବା ଲୋକଙ୍କର ବଂଶ ବୃଦ୍ଧି ହେଲା । ଭେବେ ତାଙ୍କ ହୋଧରୁ ନିସ୍ତାର ପାଇଥିବା କୌଣସି କ୍ଷତ୍ରିୟଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ସେ ଚରକ୍ଷଣାତ୍ ମାରିପକାଇଥିଲେ । ଏହି ରୂପେ

ସେ ଏକୋଇଶ ବାର ପୃଥ୍ବୀ ନିଷିଦ୍ଧିୟ କଲେ । ସେମାନେ ପରଶୁରାମଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ ଯେ ଯେତେ ଯେତେ ରାଜାଙ୍କୁ ସେ ମାରୁଥାନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ରକ୍ତ ନେଇ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ପାଞ୍ଚଟି କୁଣ୍ଡରେ ରଖି ପିତୃତର୍ପଣ କରୁଥାନ୍ତି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଶ୍ୟାମନ୍ତପଞ୍ଚକ କୁହାଯାଏ ।

ପିତୃତର୍ପଣ ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ପିତୃପୁରୁଷମାନେ ବୁଝାଇଲେ, “ତୁମ ପାପର ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ଏବେ ମଧ୍ୟ ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ ତୁମେ ପୁନଶ୍ଚ ମହେନ୍ଦ୍ର ପର୍ବତକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ଚପସ୍ୟା ଓ ଯଜ୍ଞ କର ।”

ତା’ପରେ ସେ ସେଠାକୁ ଫେରିଯାଇ ଅଶ୍ବମେଧ ଯଜ୍ଞ କଲେ । ସେତେବେଳେ ଯେଉଁ ରୁଷିମାନେ ସେଠାକୁ ଯଜ୍ଞ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥିଲେ

ଧାରଣ କରିବ ?”

ଶୁଣ୍ଢ ନାମକ ଜଣେ ରୁଷି କହିଲେ, “ଆପଣ ଆୟୁଧ ଧାରଣ କରିବାରେ କୌଣସି ଦୋଷ ନାହିଁ ।”

ରୁଷିମାନଙ୍କ କଥା ଅନୁସାରେ ପରଶୁରାମ ଗୋକର୍ଣ୍ଣ ଶୀର୍ଷରେ ପହଞ୍ଚି ସମୁଦ୍ରକୁ ପଛକୁ ଦୃଷ୍ଟିକାକୁ ଆଦେଶ ଦେବା ପାଇଁ ବରୁଣଦେବଙ୍କୁ ଡାକିଲେ । କୌଣସି ଉତ୍ତର ମିଳିଲା

ନାହିଁ । ବାରଂବାର ସେ ଡାକିଲେ, କିନ୍ତୁ କୌଣସି ଉତ୍ତର ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେ ଆଗ୍ନେୟାସ୍ତ୍ର ମାରି ଚତୁର୍ଦିଗରେ ଅଗ୍ନି ଜାଳିଲେ । ସମୁଦ୍ର ଭରିଯାଇ ପରଶୁରାମଙ୍କର ଶରଣ ନେଇ କହିଲା, “କୁହନ୍ତୁ, କେତେଦୂର ଦୁଷ୍ଟଯିବାକୁ ହେବ ।”

ପରଶୁରାମ ଏ କଥା ଶୁଣି ତାଙ୍କ ପରଶୁକୁ ଦୂରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ । ତାହା ଦୁଇଘୋଙ୍ଗନ ଦୂରରେ ପଡ଼ିଲା । ସମୁଦ୍ର ସେତକ ଦୂର ପଛକୁ ହଟିଗଲା ।

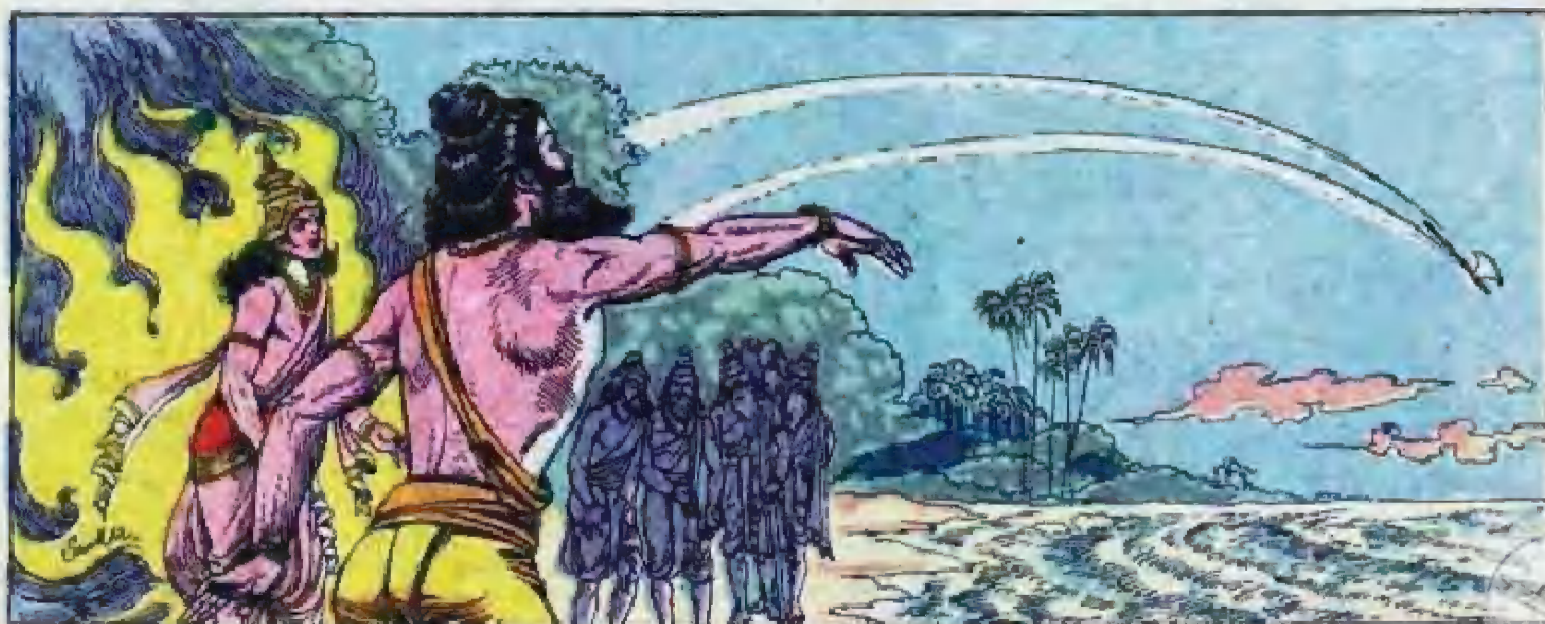
(ଏଠାରେ କହିବା ଅପ୍ରାସଙ୍ଗିକ ହେବ ନାହିଁ ଯେ ସମୁଦ୍ର ଭିତରୁ ବାହାରିବା ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡ ଅନ୍ତତଃରେ ତେର ନାମରେ ଓ ଆଜି କେରଳ ନାମରେ ବିଦିତ ।)

ଥରେ କର୍ଣ୍ଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ ଆସି ପରଶୁରାମଙ୍କଠାରୁ ଅସୁଶିଷ୍ଟା କରୁଥିଲେ । ଦିନେ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କ ଜନ୍ମ ଉପରେ ମଥା ରଖି ପରଶୁରାମ ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ଶୋକ ଆସି

କାମୁଡ଼ି ତମ ପୁଟାଇ ରକ୍ତ ବୁଡ଼ାଇଦେଲା । ଗୁରୁଙ୍କ ନିଦ ଭାଙ୍ଗିବା ଭୟରେ ସେ ସବୁ ଫଟ୍ୟ କଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ରକ୍ତ ବୋହି ଗୁରୁଙ୍କ ଦେହରେ ଲାଗିବାରୁ ତାଙ୍କର ନଦ୍ରାଭାବ ହେଲା ।

“ଏପରି ରକ୍ତ ବୋହିଯାଉଥିବା ବେଳେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧରି ରହିବା କେବଳ କ୍ଷତିସ୍ଥ ପାରିବ । ତୁମେ ମିଥ୍ୟା କଥା କହି ମୋଠାରୁ ଅସୁଶିଷ୍ଟା କରିଛ । ସମୟ ବେଳେ ଏହି ଅସୁପ୍ରୟୋଗ ବଧୂ ତୁମେ ଭୁଲିଯିବ ।” ହୋଧରେ ସେ କର୍ଣ୍ଣଙ୍କୁ ଏପରି ଆଭିଶାପ ଦେଲେ । କର୍ଣ୍ଣ ନଚମସ୍ତକ ହୋଇ ପରଶୁରାମଙ୍କ ହୋଧ ସତ୍ୟ କଲେ ।

ତା’ପରେ ସେ କ୍ଷତିସ୍ଥମାନଙ୍କୁ ମାରି ଯେଉଁ ସନ୍ତାନସବୁ ପାଇଥିଲେ ସେସବୁ କଣ୍ୟାପୁରୁଷକୁ ଦାନ ଦେଇଦେଲେ । ଦାନ ଦେବା ପରେ ସେ ଦକ୍ଷିଣସମୁଦ୍ର ପାର ହୋଇ ବହୁ ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାଇ ଚପଟ୍ୟା କଲେ । (ସମାପ୍ତ)

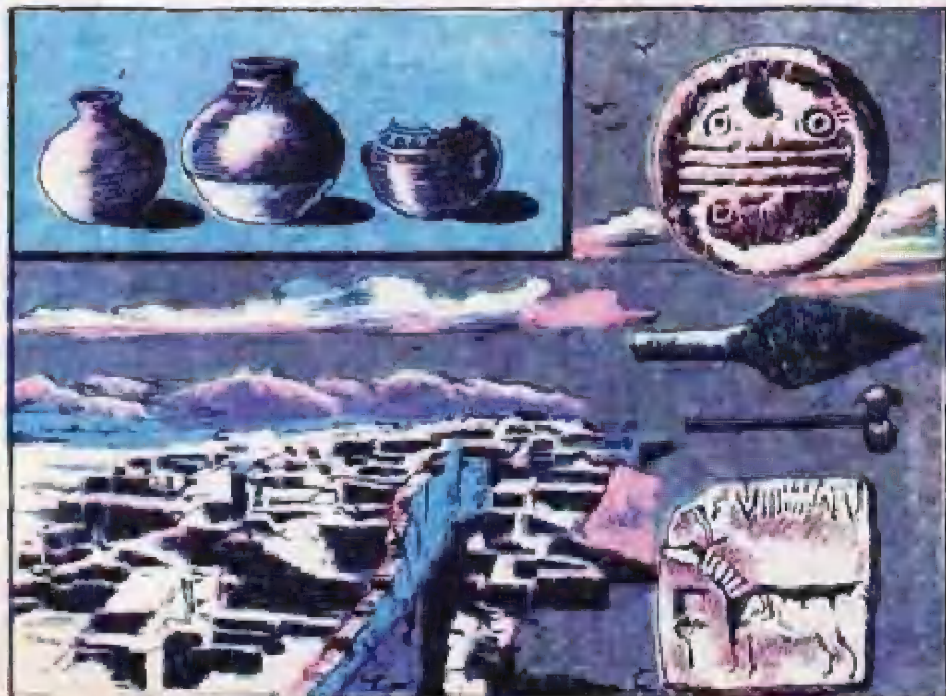

ସରତ-କାହାଣୀ

ଇତିହାସର ଉଷାଲୋକ

ସରତର ସଭ୍ୟତା କେତେ ପ୍ରାଚୀନ ?
ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡର ଆଦ୍ୟ ଅଧିବାସୀ କିଏ
ଥିଲେ ? ଏସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇବା
ସହଜ ନୁହେଁ । କିମ୍ଭବନ୍ତୀ କହେ, ବହୁ
ସଭ୍ୟତା ନାଳକମ୍ପେ ପ୍ରଲୟ-ପସ୍ତୋଧି
ଜଳେ ଭୁସ୍ତରୁ ଲୁପ୍ତ ହୋଇଛି ।

ସୁପ୍ରାଚୀନ ସରତର ମହାନ ମୁନବିଷିଙ୍କ
ରଚିତ ବେଦରୁ ଆମେ ଏଇ ପ୍ରମାଣ
ପାରି ଯେ ଇଣ୍ଡରକୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ,
ମୂର୍ତ୍ତି ଏବଂ ଅମରତୁ ଉପଲବ୍ଧ କରିବା
ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କର ଥିଲା ଅମାପ
ଅଗ୍ରପ୍ରସା ।

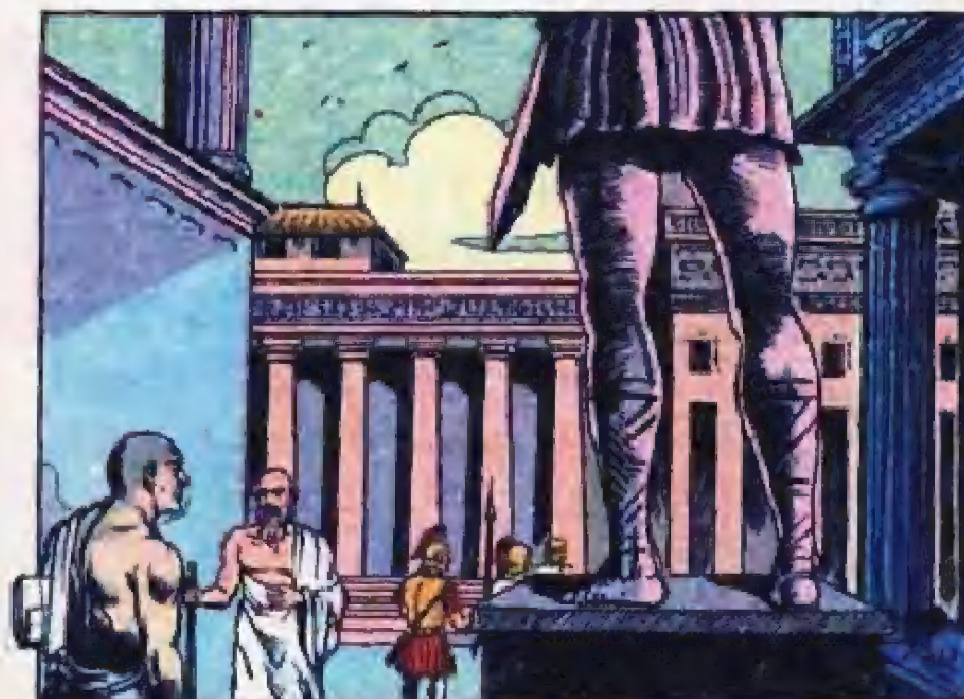

ହରପ୍ପା ଏବଂ ମହେନ୍ଦ୍ରଗିରିରେ ଭଲ
ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ଏକତା-ବିକାଶ ଲାଭ
କରିଥିଲା ଉନ୍ନତ ନଗର ଓ ବସତି ।
ପାଞ୍ଚ ହଜାର ବର୍ଷ ତଳର ସେହି
ସଭ୍ୟତାର ଧୂଃସାବଣେଷରୁ ଜଣାଯାଏ,
ସେ ସଭ୍ୟତା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗୀୟ ସଭ୍ୟତା ଭୂମିରେ
ଉନ୍ନତ ଥିଲା ।

ଏକଦା ଭାରତୀୟମାନେ ଦୃଃପ୍ରାନ୍ତସିଂହ
ନାବକ ଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଜଗତରେ
ସମୁଦ୍ରପାରବର ବହୁ ଦେଶରେ ସେମାନେ
ପହଞ୍ଚାଇ ଦେଇଥିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଜଳ
ସମ୍ପ୍ରଦାୟ । କେତେକଙ୍କ ମତରେ ପ୍ରାଚୀନ
ସଭ୍ୟତାର ସେହି ଉପାଲେଖ କାଳରେ
ଭାରତୀୟମାନେ ଦକ୍ଷିଣ ଆମେରିକା ଯାଏ
ଯାଇପାରିଥିଲେ ।

ପୃଥିବୀର ଅନ୍ୟତମ ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତା
ମେସୋପୋଟାମିଆରୁ ମିଳିଥିବା ମହେ-
ନ୍ତୋପାଦେଇ କେତେକ ପ୍ରତୀକ; ମହେ-
ନ୍ତୋପାଦେଇରୁ ମିଳିଥିବା ମେସୋପୋଟା-
ମିଆର ପ୍ରତୀକ । ଉଭୟ ସଭ୍ୟତା
ଭିତରେ ଥିବା ସମ୍ପର୍କ ଏଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ।

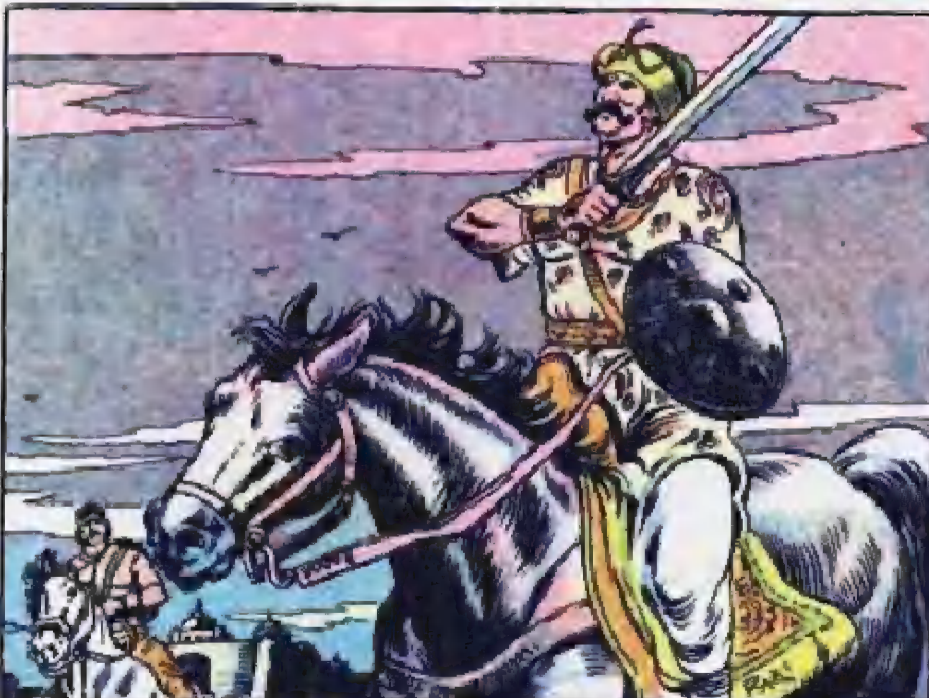
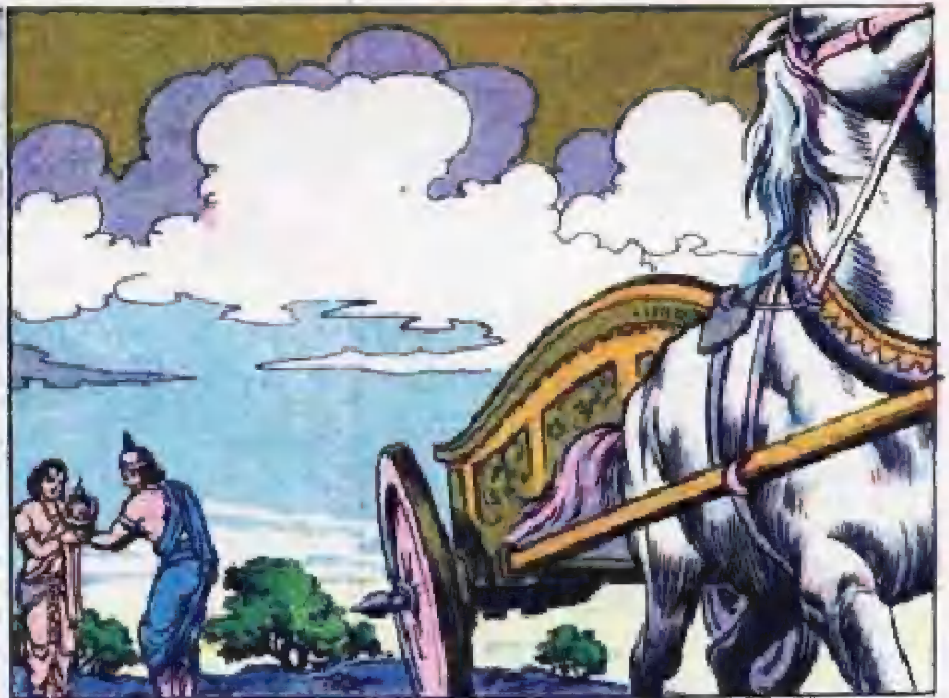

ଭାରତର ପଣ୍ଡିତମାନେ ବହୁ ଦେଶ
ପର୍ଯ୍ୟଟନ କରୁଥିଲେ ଏବଂ ବିଦେଶର
ଜିଜ୍ଞାସୁମାନଙ୍କ ସହ ଆଲୋଚନା କରୁ-
ଥିଲେ । ଶ୍ରୀଷ୍ଟପୁର ପଞ୍ଚମ ଶତକରେ
ବିଖ୍ୟାତ ଗ୍ରୀକ ଦାର୍ଶନିକ ସଟେଟିସ୍ଟ୍ରୁ
ଜଣେ ଭାରତୀୟ ପରିବ୍ରାଜକ ଭେଟି-
ଥିବାର ପ୍ରମାଣ ରହିଛି ।

ବହୁ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଏବଂ ଧର୍ମ ଚକ୍ରର ଜନ୍ମ
ସ୍ଥାନ ହେଲା ଭୁବନେଶ୍ୱର । ବେଦ
ଓ ଉପନିଷଦର ମହାନ ରଞ୍ଜିତାବଳୀ
ପରେ, ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଶତାବ୍ଦୀରେ
ଭୁବନେଶ୍ୱର ଜୈନଧର୍ମର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ମହା-
ବୀର ଜାନକ ଅଭ୍ୟୁଦୟ ଘଟିଥିଲା ।

ସେହି ଶତାବ୍ଦୀରେ ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ
ଗୌତମ-ବୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ । ମୁକ୍ତିର ପନ୍ଥାଟା
ଏହି ରାଜପୁତ୍ର ଜନର ପ୍ରମୁଖ ସ୍ଥଳ
ବିଳାସବ୍ୟସନ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ତପସ୍ୱୀ
ହୋଇ ଶେଷରେ ନିର୍ବାଣର ପନ୍ଥାଟା
ପାଇଥିଲେ ।

ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆମେ ବହୁ ବିଶିଷ୍ଟ ରାଜାଙ୍କ
ବିବରଣୀ ପାଇ । ଇତିହାସ ଦୃଷ୍ଟିରୁ
ଆମେ ନନ୍ଦବଂଶର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ମହା-
ପଦ୍ମନନ୍ଦ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଚତୁର୍ଥ ଶତାବ୍ଦୀରେ
ଏକ ବିଶାଳ ସମ୍ରାଜ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି-
ଥିବାର ଜଣାଯାଏ ।

ପ୍ରାଚୀନ ଭାରତରେ ସବୁ ଅଞ୍ଚଳ ସେ
ରାଜାମାନଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ଶାସିତ ହେଉଥିଲା,
ତାହା ନୁହେଁ । ଅନ୍ୟ କେତେକ ଅଞ୍ଚଳ
ଜନସାଧାରଣ ନିଜାତନ ଦ୍ଵାରା ଶାସନ
ସମ୍ପିତ ଗଠନ କରୁଥିଲେ । ସେମାନେ
ଏକ ପ୍ରକାର ସାଧାରଣତନ୍ତ୍ର ଥିଲେ ।
ବହୁ ପ୍ରଦେଶରେ ବିଭିନ୍ନ ହେବା ସତ୍ତ୍ଵେ
ଭାରତର ଏକ ଦୃଢ଼ ସାଂସ୍କୃତିକ ଏକତା
ରହିଥିଲା ।

ସମ୍ଭବ ଭାରତର ଶାନ୍ତି ବିଦେଶୀ ରାଜା-
ମାନଙ୍କୁ ଭାରତ ଆକ୍ରମଣ କରିବାକୁ
ପ୍ରଭୁ କଲ । ପାରସ୍ୟର ହାଇରସ୍
ହେଉଛନ୍ତି ଭାରତ ଆକ୍ରମଣକାରୀ ପ୍ରଥମ
ବିଦେଶୀ ରାଜା । ଖ୍ରୀଷ୍ଟପୂର୍ବ ଷଷ୍ଠ
ଶତାବ୍ଦୀରେ ସେ ଉତ୍ତର-ପଶ୍ଚିମ ଭାରତର
ଗାନ୍ଧାର ଅଧିକାର କରିଥିଲେ ।

ଦୁଇ ଶତାବ୍ଦୀ ପରେ ଆଲେକ୍ଜାଣ୍ଡର
ପାରସ୍ୟ ଅଧିକାର କଲେ । ସେହି
ଭାରତର ଅଂଶବିଶେଷ ଅଧିକାର କରି
ପାରସ୍ୟ ଏଡ଼େ ଗର୍ବ କରୁଥିଲା, ସେହି
ଭାରତ-ଅଭିଯାନ ନିମନ୍ତେ ସେମାନଙ୍କ
ଭିତରେ ଦେଶୀ ଦେଲ ଏକ ଭଲ
ଆକାଂକ୍ଷା ।

ଅଧ୍ୟାୟ ମୂଲ୍ୟ

ରଞ୍ଜନାଥ ଥିଲା ଜଣେ ସାଧାରଣ ଗୃହୀ । ତାର

ମାତ୍ର ଦୁଇ ଏକର ଜମି ଓ ପୂର୍ବପୁରୁଷଙ୍କ ଦ୍ଵାରା ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ପୁରୁଣା ଦୁଇମହଲା କୋଠା ଥାଏ । ପରିବାର ମଧ୍ୟରେ ହିଅଟିଏ ଚିକାତ୍ରଯୋଗ୍ୟା ହୋଇଗଲାଣି । ତେଣୁ ସେ ଗୋଟିଏ ଭଲ ପରିବାରର ପିଲାଟିଏ ଜୁଇଁ କରିବା ପାଇଁ ଖୋଜୁଥାଏ ।

ଶେଷରେ ତା'ର ମନମାଫିକ ପ୍ରସ୍ତାବଟିଏ ମିଳିଲା । କିନ୍ତୁ ବରପିତା ଭିନ୍ନଜାତର ଟଙ୍କା ଦାବି କଲେ । ରଞ୍ଜନାଥ ସେ ପ୍ରସ୍ତାବଟି ଗ୍ରହଣକୁ ଚାହୁଁ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ସେ ମନେ ମନେ ଠିକ୍ କଲୁ ଜମି ବନ୍ଧକ ରଖି କିଛି ଟଙ୍କା ଆଣି ଆଉ କିଛି କରଜ ଆଣି ବାହାଦରଟା ଚଳାଇନେବ । ସେ ଜମି ବନ୍ଧା ରଖିବାକୁ ସୁଆଡ଼େ ଗଲୁ କେହି ରଖିଲେ ନାହିଁ କାରଣ

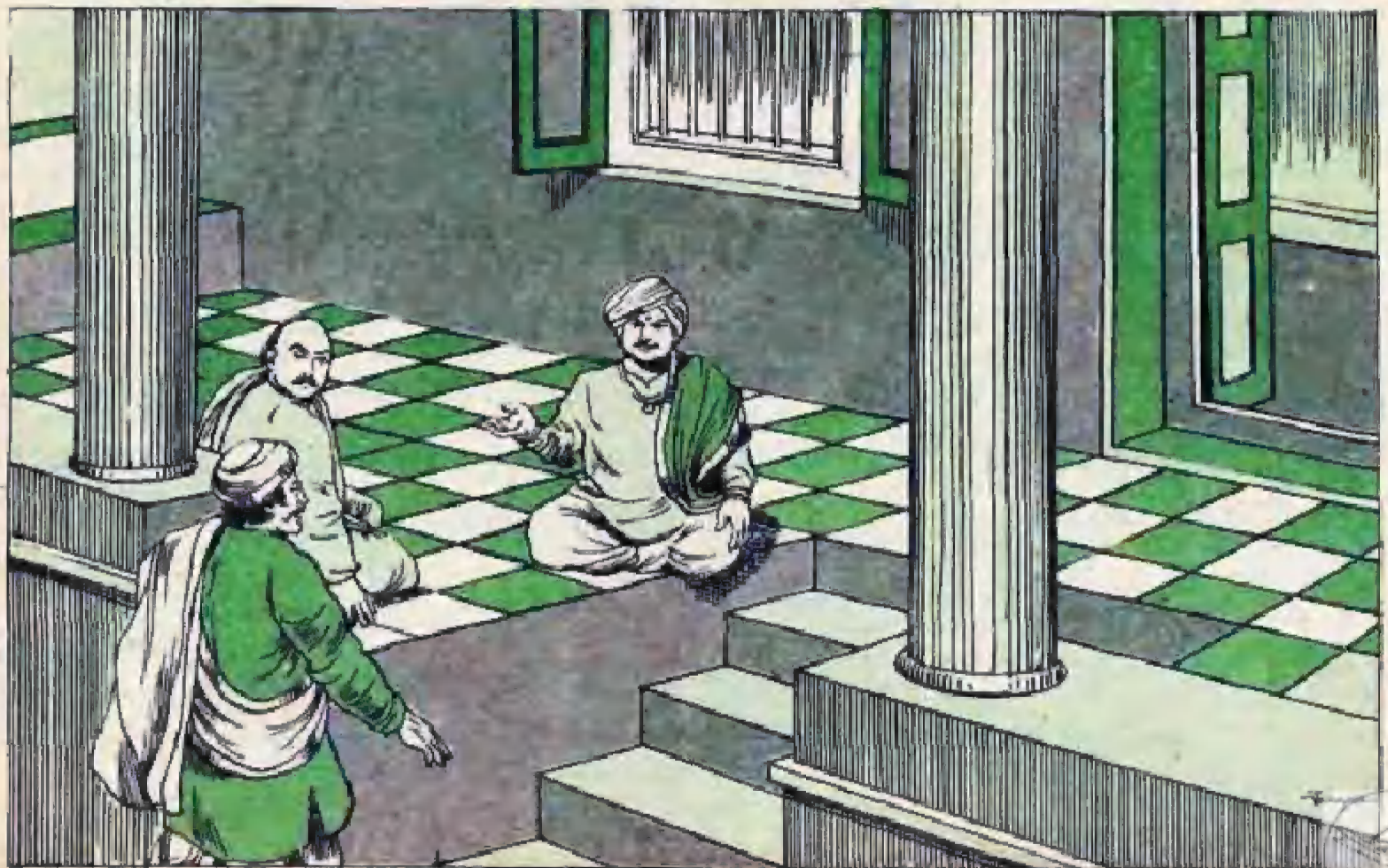
ଜମି ଭଲ ଉଦ୍ଦର ନ ଥିଲା ।

ଯାହାହେଉ କୌଣସି ଭାବରେ ଗାଁର ମହା-ଜନ ଶାନ୍ତୁଲୁଲ ଏ ଖବର ପାଇଲା । ସେ ଥିଲା ଗାଁର ଲେଖା ଓ କାମି । ଟଙ୍କା ଦେଖିଲେ ଯୋକ ପ୍ରତି ଲାଗିଥିବ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଳ୍ପ ଦାମ୍ ଦେଇ ଜମିଟାକୁ ପୁରୁ ମାରିଦେବାର ଇଚ୍ଛା କରି ସେ ଏ ଦିଗରେ ଆଗେଇଗଲା ।

ରଞ୍ଜନାଥ ଏକଥା ଶୁଣି ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା । ଶାନ୍ତୁଲୁଲ ବୁଝାଇ ଦେଲା ଯେ ସେ ଅଧା ଦାମ୍ରେ କଣିନେବ । ପୁଣି ରଞ୍ଜନାଥର ଯେବେ ଇଚ୍ଛା ହେବ ସେ ମଧ୍ୟ ଅଧା ଦାମ୍ ଦେଇ କଣିନେବ । ରଞ୍ଜନାଥ ବୁଝିପାରିଲା ଶାନ୍ତୁଲୁଲ ତଥାରେ କିଛି ଗୋଲମାଲ ଅଛି । ତେଣୁ ସେ କହିଲା ଦୁଇଦିନ ଭିତରେ ଜବାବ ଦେବ ।

ସେଠାରୁ ରଞ୍ଜନାଥ ଯାଇ ଗାଁ ମୁଖିଆ

ରଥଦାସ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ସବୁ କଥା କହିଲା । ପରଦିନ ରଞ୍ଜନାଥ ପିଣ୍ଡାରେ ବସିଛି ।
 ରଥଦାସ ଶାନ୍ତିଲଲର ବଦମାସି ବୁଝିଗଲା ଓ ଦୂରକୁ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ଶାନ୍ତିଲଲ । ଠିକ୍
 ତାକୁ କିଛି ଶିକ୍ଷା ଦେବାକୁ ଚାହୁଁଲା । ସେ ସେତେବେଳେ ରଥଦାସ ମଧ୍ୟ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ।
 ରଞ୍ଜନାଥକୁ କହିଲା, “ଦେଖ ରଞ୍ଜନାଥ, ତୋ ଶାନ୍ତିଲଲ କହିଲା, “ଆଜ୍ଞା ଆପଣ ତ ଠିକ୍
 ଜମିର ଦାମ୍ ଦେବ ଆଠହଜାର ଟଙ୍କା । ତାକୁ ସମୟରେ ଆସିଛନ୍ତି । ଆମ ଚୁକ୍ତିରେ ସାକ୍ଷୀ
 ଭାବେ ହଜାରରେ ମାରନେବା ପାଇଁ ଶାନ୍ତିଲଲ ପଡ଼ିବେ ।”
 ବସିଛି । ତୁ ହିଅବାହାଦର ପରେ ସେ ଭାବେ
 ହଜାର ଯୋଗାଡ଼ କରି ପୁଣି ଜମି ଫେରାଇ
 ଆଣିବୁ ସେ ବିଶ୍ୱାସ ମୋର ନାହିଁ । ତେଣୁ ମୋ
 କହିବା ମତେ କାମ କଲେ ଟଙ୍କା ବି ବୁଡ଼ାନ୍ତି । ପୁଣି ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଅଧା ଦାମ୍
 ଫେରିପାଇବୁ ଆଉ ଶାନ୍ତିଲଲ ତା’ ଜୀବନରେ ଦେବ ସେ ତାହା ଫେରାଇ ଦେବେ । ମୋର ତ
 ଥରେ ଶିକ୍ଷା ପାଇବ ।” ଏକଥା କହି ରଥଦାସ ହିଅ ପାଇଁ ଟଙ୍କାର ଖୁବ୍ ପ୍ରୟୋଜନ । ତେଣୁ
 ରଞ୍ଜନାଥକୁ ନିଜ ଯୋଜନା ବିଷୟରେ କହିଲା । ଯିଏ ଘୋଡ଼ା ହଜାରର ମୋ ଘର ଦଶ

ହଜାରରେ ଶାନ୍ତିଲୀଳକୁ ବିକିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ବିବାହଦିନ ଶାନ୍ତିଲୀଳ ଦୁଇଗୁଡ଼ି ଜଣ ଲୋକ କ’ଣ ମୁଁ ଠିକ୍ କହୁଛି ନା ଶାନ୍ତିଲୀଳ ?” ନେଇ ଟଙ୍କା ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଆସିଲା । ଶୁଭ-

ଶାନ୍ତିଲୀଳ ଏତେ ଖୁସୀ ହୋଇଗଲା ଯେ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ଘଟାଇବା ତା’ର ଅଭ୍ୟାସ; ଯେପରି ତା’ର ଦଶଆଙ୍ଗୁଳି ଘିଅରେ ବୁଡ଼ୁଛି । ନନ୍ଦିନୀ, “ଘରଟା ତ ମୋତେ ବିକିଦେଇଛି, ରଙ୍ଗନାଥ ଦଶ ବାର ଥର ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନେଲେ ପୁଣି ଏଠାରେ ବାହାଘର କରୁନା କିପରି ? ମଧ୍ୟ ଟଙ୍କା ଶୁଣିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣେ ଏତେ ଏଠି କିଛି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଶୁଭ ତ ଟଙ୍କା କମ୍ ଦାମ୍ରେ ଏଡ଼େ ବଡ଼ ଘର ସହଜରେ ଫେରାଇ ଦେଇ ନିଜ ଘର ନିଜର ରଖ ।”

ବର୍ତ୍ତମାନ ପୂର୍ବ ସର୍ତ୍ତ - ଅନୁସାରେ ଗ୍ରାମ ରଙ୍ଗନାଥ ଅଳ୍ପ ଦୂରରେ ନିମନ୍ତ୍ରିତ ହୋଇଥିବା ଗାଁ ମୁଖିଆ ରଥବାସକୁ ଚାଲିଲା । ରଥବାସ ଠାରିଦେଲା କି ଯୋଜନା ମୁତାବକ କାମ କର ।

ଦଶ ହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇ ରଙ୍ଗନାଥ ଚାଲିଗଲା । ତା’ପରେ ରଙ୍ଗନାଥ ନିଜ ଘର ଭିତରକୁ ଚା’ପରେ ବିବାହର ଦିନ ସ୍ଥିର ହେଲା । ଉଠିଯାଇ ପାଞ୍ଚ ହଜାର ଟଙ୍କା ନେଇଆସି

ଶାନ୍ତିଲୀଳାକୁ ଦେଇ କହିଲା, “ଟଙ୍କା ନିଅ ମୁଁ
ପୁଣି ତୁମ୍ଭ ମୋ ଘର କରିନେଲି । ଭଦ୍ର
ଭାବରେ ବୁଲିଆସିବ କୁଣିଆ ହୋଇ । ମୋ
ହିଅ ଜ୍ଵାଲକୁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରି ଯାଅ ।”

ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଶୁଣି ଲାଲ ହୋଇଯାଇ କହିଲା,
“ଏ ରଙ୍ଗନାଥ, କ’ଣ ମଜା କରୁଛୁ ? ଆଉ
ପାଞ୍ଚଦୁକାର ରୁପୁରୁ ଦେଇଦେ । ମୁଣିଆ,
ତୁମେ କ’ଣ କହୁଛ ?”

“ମୁଁ କ’ଣ କହିବି । ତୁମେ ଯାହା ଲେଖିଛ
ଚାହା ତ ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କର-
ଯାଉଛି ।” ଗ୍ରାମ ମୁଣିଆ ପକେଟ୍‌ରୁ କାଗଜ
ବାହାର କରି କହିଲେ ।

“କପରି ଅକ୍ଷରେ ଅକ୍ଷରେ ପାଳନ କର-
ଯାଉଛି ସମସ୍ତଙ୍କ ସାମନାରେ ପ୍ରମାଣ କର ।”
ଶାନ୍ତିଲୀଳା କହିଲା ।

କହିବା ବାହୁଲ୍ୟ, ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଯେତେବେଳେ
ରଙ୍ଗନାଥ ଅଧା ଦାମ୍ରେ ଘର କରିନେଇପାରିବ

ବୋଲି ସର୍ତ୍ତ ରଖିଥିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ
ନିଜେ କରିଥିବା ଅଧା ଦାମ୍ରେ ଅଧା ବୋଲି
ବୁଝାଉଥିଲା ।

“ତେବେ ତୁମେ ଭଲ କରି ଶୁଣ । ରଙ୍ଗନାଥ
ଅଧା ଦାମ୍ରେ ତୁମକୁ ବିକ୍ରି କଲା । ମାନେ
ଦଶହଜାରରେ । ତୁମେ କହିଥିଲ, ଯେତେ-
ବେଳେ ସେ ପୁଣି କରିବ ସେତେବେଳେ
ଆହୁରି ଅଧା ଦାମ୍ରେ ନେବ । ଏ ଶେଷରେ
ରଙ୍ଗନାଥ ଅଧା ଦାମ୍ ଦେଇସାରିଛି । ତୁମେ
ସେଇ ସର୍ତ୍ତ ମାନିଯାଇ ଦସ୍ତଖତ ମଧ୍ୟ କରିଛ ।
ଏବେ ସେ ଅଧା ଦାମ୍ ବା ପାଞ୍ଚଦୁକାର ଦେଇ
କରିନେଇଛି । ଆଉ ଘରଭିତରେ ତୁମର ଅଧି-
କାର ନାହିଁ ।” ମୁଣିଆ ରଥଦାସ କହିଲା ।

ରଙ୍ଗନାଥର ଘରକୁ ଶତ୍ରୁରେ ମାରିନେବାକୁ
ଶାନ୍ତିଲୀଳା ଚାହୁଁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ହଇରାଣରେ
ପଡ଼ିଲା । ଏହା ପରଠୁ ଶାନ୍ତିଲୀଳା କେବେ ଆଉ
ସେପରି କରିନାହିଁ ।

ରୁପରୁପ !

ଆରେ ଜଣେ ବଣିଷ୍ଠ ଉତ୍ତୁଲ୍ଲେକ ଜାହାଜରେ ବଦେଶ ଯାଉଥିଲେ । ଜାହାଜର କପ୍ରାନଙ୍କ ସମେତ ଅନେକ ଲୋକ ତାଙ୍କୁ ଶାଢ଼ିର କରୁଥିଲେ ।

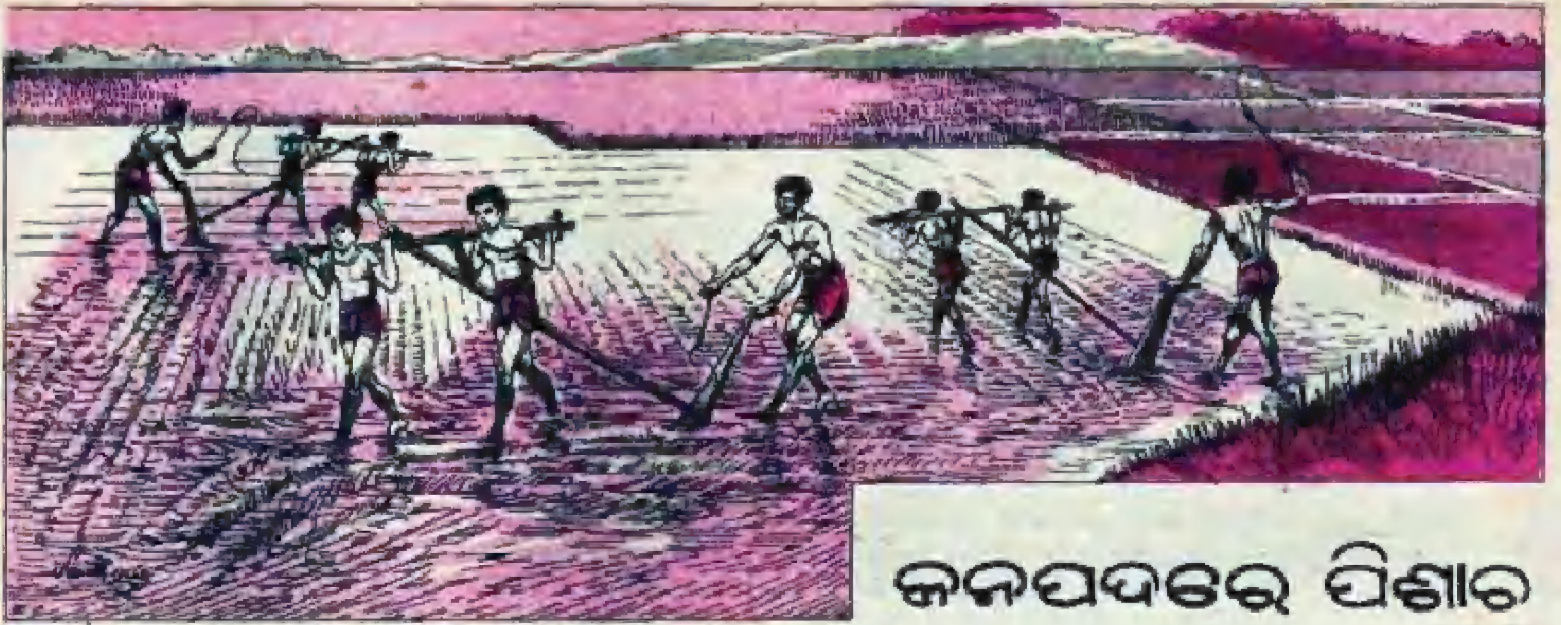
ତାଙ୍କୁ ଉର୍ଷ୍ୟା କରୁଥିବା ଜଣେ ଯାତ୍ରୀ ତାଙ୍କୁ ବଦନାମ କରିବା ମାନସରେ ଗୋଟିଏ ମାଲ ଅଳରେ ଶହେ ମୋହର ନେଇ ଗୋପନରେ ତାଙ୍କ ଜିମା ଦେଲା । ତା'ପରେ ସେ ଯାଇ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ରୁପରୁପ କହୁଲା କି ଗୋଟାଏ ମାଲ ଅଳରେ ଥିବା ତା'ର ଶହେ ମୋହର କିଏ ଚୋରି କରି ନେଇଛି ।

କପ୍ରାନ ଅସୁନତ ସବୁ ଯାତ୍ରୀଙ୍କ ଜନସପକ୍ଷ ଖାନ୍ତଲସ କଲେ । କିନ୍ତୁ ସେ ବଣିଷ୍ଠ ଉତ୍ତୁଲ୍ଲେକଙ୍କ ଜନସପକ୍ଷରେ ହାତ ଦେଲେ ନାହିଁ ।

ଅଭିଯୋଗକାରୀ ରୁପରୁପ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଫୁସୁଲେଇବାକୁ ଲାଗିଲା, “ତାଙ୍କୁ ବାଦ ଦେଲେ କିଆଁ ?” ଉତ୍ତୁଲ୍ଲେକ ଏହା ଶୁଣିପକାଇଲେ ଓ ନିଜେ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି ତାଙ୍କ ଜନସପକ୍ଷ ତଲସ୍ କରାଇଲେ । ମୋହର ଅଳ ଅବଶ୍ୟ ମିଳିଲା ନାହିଁ ।

ସେ ଉର୍ଷ୍ୟକ ଯାତ୍ରୀ ପରେ ଯେତେବେଳେ ତା' ମୋହର ଅଳ ମାଗିଲା, ସେ କହୁଲେ, “ରୁମେ ମୋତେ ଯେମିତି ରୁପରୁପ ତାହା ଦେଇ ରୁପରୁପ କପ୍ରାନଙ୍କୁ ଯାଇ ତାହା ଚୋରି ହୋଇଛି ବୋଲି କହୁ ମୋତେ ତଲସ୍ କରିବାକୁ କହୁଲୁ, ମୁଁ ଯେମିତି ରୁପରୁପ ତାହା ସମୁଦ୍ରକୁ ଫିଙ୍ଗିଦେଲି । ବର୍ତ୍ତମାନ ରୁମେ ବି ରୁପରୁପ ରୁହ । ପୁଣି କୌଣସି ଅଭିଯୋଗ କଲେ ରୁମକୁ ସମସ୍ତେ ପାଗଲ ବୋଲି ଭାବିବେ ।”

ଜନପଦରେ ପିଣାଚ

ଆରେ ଦୁଇ ପିଣାଚ-ବନ୍ଧୁ ଆପଣା ଭିତରେ
କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲେ, “ପିଣାଚପୁଷ୍ପରେ ରହି
ରହି ଆଉ ଭଲ ଲଗୁନାହିଁ । ଭଲ ମଣିଷ-
ସମାଜକୁ ଯିବା । ଥୋକେ ଲୋକଙ୍କୁ କଲବଲ
କଲେ ମଜା ଲାଗିବ ।”

ଦୁଇ ପିଣାଚବନ୍ଧୁ ମଣିଷ ରୂପ ଧରି ଗୋଟାଏ
ଗାଁରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ଜଣେ କୃଷକକୁ କହିଲେ,
“ବାବୁ, ଆମେ ମୂଲ ଲାଗି ପେଟ ଖୋଷିବାକୁ
ବାହାରିଛୁ । କିଛି କାମ ଦେବେ ?”

କୃଷକ କହିଲା, “ଦେଖ, ମୋର ଦୁଇ ହଳ
ବଳଦରୁ ହଳେ ମରିଗଲେ, ହଳେ ଶ୍ଵେର
ହୋଇଗଲେ । ତୁମ୍ଭେମାନେ ଲଙ୍ଗଳରେ ଯୋଗୁ
ହୋଇ ହଳ କରିବ ?”

“ସିଏ କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ମଣିଷ କ’ଣ
ବଳଦର ସ୍ଥାନ ନେବା ସମୀଚନ ?” ପିଣାଚ-

ମାନେ ଅନ୍ୟ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ ପଚାରିଲେ ।

“କାହିଁକି ? ମଣିଷ’ର ବଳଦଙ୍କ ଭୂଳନାରେ
ଶସ୍ତ୍ରାରେ କାମ ଦେବେ । ମୁଁ ଦୁଇ ହଳ ମଣିଷ
ଲଗାଇ ପାରିଲିଣି । ତୁମେ ଦୁହେଁ ଗୋ
ହେଲେ ଜନୋଟି ହଳ ବୁଲାଇ ସହଳ ସହଳ
ଜମି ଚଷିପକାଇବ । ଗୋ ?” କୃଷକ ସେକ୍-
ଠୋକ୍ ପଚାରିଲା ।

ଅଭିଜ୍ଞତା ଅର୍ଜନ ସକାଶେ ପିଣାଚ-ବନ୍ଧୁ
ଦୁଇଟି ଗୋ ହେଲେ ଓ ଜମିକୁ ଯାଇ ବଳଦଙ୍କ
ବଦଳରେ ଲଙ୍ଗଳ ଟାଣିଲେ । ସେ ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା
ପରିଶ୍ରମରେ ସେମାନେ ବେଦମ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।
ଶେଷକୁ ମଜୁର ଯାହା ମିଳିଲା, ତାହା ସାମାନ୍ୟ ।
ସେମାନେ ଦିନଟିଏ କାମ କରି ସେଠାରୁ
ପଳାଇଗଲେ ।

“ଏ ଲୋକଟା ଖରାପ ହୋଇପାରେ; କିନ୍ତୁ

ଥରେ ସେତେବେଳେ ମଣିଷସମାଜ ଭିତରକୁ ଆସିବୁ, ସେତେବେଳେ ତୁଚ୍ଛୋସ୍ତାଦ ନ ହୋଇ ଆଦୁର କିଛି ହାଲୁଶୁଲ୍ ବୁଝିବା ଲେଡ଼ା ।” ଜଣେ ପିଣାତ କହିଲେ ।

ଅନ୍ୟ ଜଣକ ସେଥିରେ ଗୁଣା ହେଲେ ।

ତା’ପରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଜଣେ ଦୋକାନଦାର ପାଖରେ । ସେ ଦୁଇ ପିଣାତକୁ ଗୋଟାଏ ଅନ୍ଧକାର କୋଠରୀ ଭିତରକୁ ଡାକି ନେଇଯାଇ କହିଲେ, “ଦିନଯାକ ଏଇଠି ଏ ଫଳରୁ ତେଲ ବାହାର କର । ଖବରଦାର କାହାକୁ କିଛି କହୁନା ନାହିଁ ।”

ପିଣାତମାନେ ସେ ଫଳ ଦେଖି ତମକ ଭାରିଲେ ଓ ପଚାରିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ଏ ଫଳ ତ

ଜହର ଭଳ ! ଏହାର ତେଲ ନେଇ ଆପଣ କରିବେ କ’ଣ ?”

“ତୁମର ସେଥିରେ କ’ଣ ଦରକାର ? ତୁମେ ଖଟିବ, ପରସା ନେବ ।” ଛୁଷ ସ୍ତରରେ ଦୋକାନଦାର କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା, ଏ ତେଲ ମଣିଷଙ୍କ ଆତ୍ମାର୍ଥ୍ୟ ତେଲରେ ମିଶାଇବେ ନାହିଁ ତ ?” ପିଣାତମାନେ ପଚାରିଲେ ।

ଦୋକାନଦାର ସେମାନଙ୍କୁ ଚଟମଟ କରି ଅନାଇ କହିଲେ, “ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କ ସାହସ ତ କିମ୍ଭୂତ ? ମୁଁ କ’ଣ କରିବି ନ କରିବି, ସେଥିରେ ତୁମର ଅଛି କ’ଣ ?”

“କିଛି ନାହିଁ ଯେ, ଖାଲି କୌତୂହଳ ଯୋଗୁଁ

ପରୁଥିଲୁ ।” ପିଣ୍ଡାତମାନେ କହିଲେ ।

“ନ ମିଶାଇଲେ ଚଳିବ କିପରି ? ସାଧାରଣ ଲୋକେ ଶସ୍ତ୍ରରେ ତେଲ ଚିଢ଼ାନ୍ତି । ଭେଜାଲ ନ ମିଶାଇଲେ ଶସ୍ତ୍ରରେ ଦେବ କିପରି ? ଯିଏ ବେଶୀ ପଇସା ଦେଇ ବଶୁତ ତେଲ ଚିଢ଼ିବ, ସେ ପାଇବ ।” ଦୋକାନଦାର କହିଲେ ।

“ଆଜ୍ଞା ଇଏ ଭଲ କଥା ନୁହେଁ । ଆମେ ଯାଉଛୁ ।” ଦୁଇ ପିଣ୍ଡାତ କହିଲେ ।

“ଯାଉଛୁ ? କ’ଣ ମୋ ସହ ତାମସା କରୁଥିଲ ? ମୋ ବେପାରର ରହସ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ଆସିଥିଲ ? ଏ ଘରୁ ବାହାରିପାରିବ ନାହିଁ ।” ଧମକ ଦେଲା ବେପାରୀ ।

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପିଣ୍ଡାତ ଦୁଇଟି ଉତ୍ତାନ ହୋଇ ପଳାଇଗଲେ ।

ରଜାକୁ ସବୁ ଜଣାଇବାର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ କରି ପିଣ୍ଡାତ ଦୁଇଜଣ ଦରବାରରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେମାନେ ସିପାହି ବେଶ ହୋଇ ଯାଇଥା’ନ୍ତି ।

ରଜା ସେତେବେଳେ ସେନାପତିକୁ ଧମକ ଦେଉଥାନ୍ତି, “ଲୋକେ ନୂଆ କରି ଦେବାକୁ ନାମଙ୍ଗ ହେଉଛନ୍ତି ଯଦି, ତୁମେ ସିପାହିମାନଙ୍କୁ ସେମାନଙ୍କ ଘର ଲୁଟବାରୁ କର ଆମ କର ଅସୁଲ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇ ପାରୁ ନ ? ମୁଁ ଚାଲିଲି । ନର୍ତ୍ତକୀ ଅପେକ୍ଷା କରୁଛୁ ।”

ସେନାପତି ପିଣ୍ଡାତ ଦୁଇଙ୍କୁ ସିପାହି ମଣି କହିଲେ, “ଶୁଣିଲଟି ? ଯାଅ । ଅନ୍ୟ ସିପାହି-ମାନଙ୍କୁ କହିଦଅ ।”

ପିଣ୍ଡାତ ଦୁଇଜଣ ନିଜ ପୁରକୁ ଫେରି ଆସିଲେ । ଜଣେ ବୁଢ଼ା ପିଣ୍ଡାତ ସେମାନଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, “କହୋ, ଏଡ଼େ ସହଜ ?”

“ଆମ ଆଗରୁ ଆଉ କୌଣସି ପିଣ୍ଡାତପୁରୁଷ ଥୋକେ ପିଣ୍ଡାତ ଘାତ ମଣିଷ ରୂପରେ ସମାଜକୁ ଆସୁଥିଲେ ନେଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଆମଠାରୁ ବହୁତ ଭୟଙ୍କର । ଆମେ ଆଉ କ’ଣ କରିବୁ ?” ଦୁଇ ପିଣ୍ଡାତ କୈଟିୟୁତ ଦେଲେ ।

ବାଜି

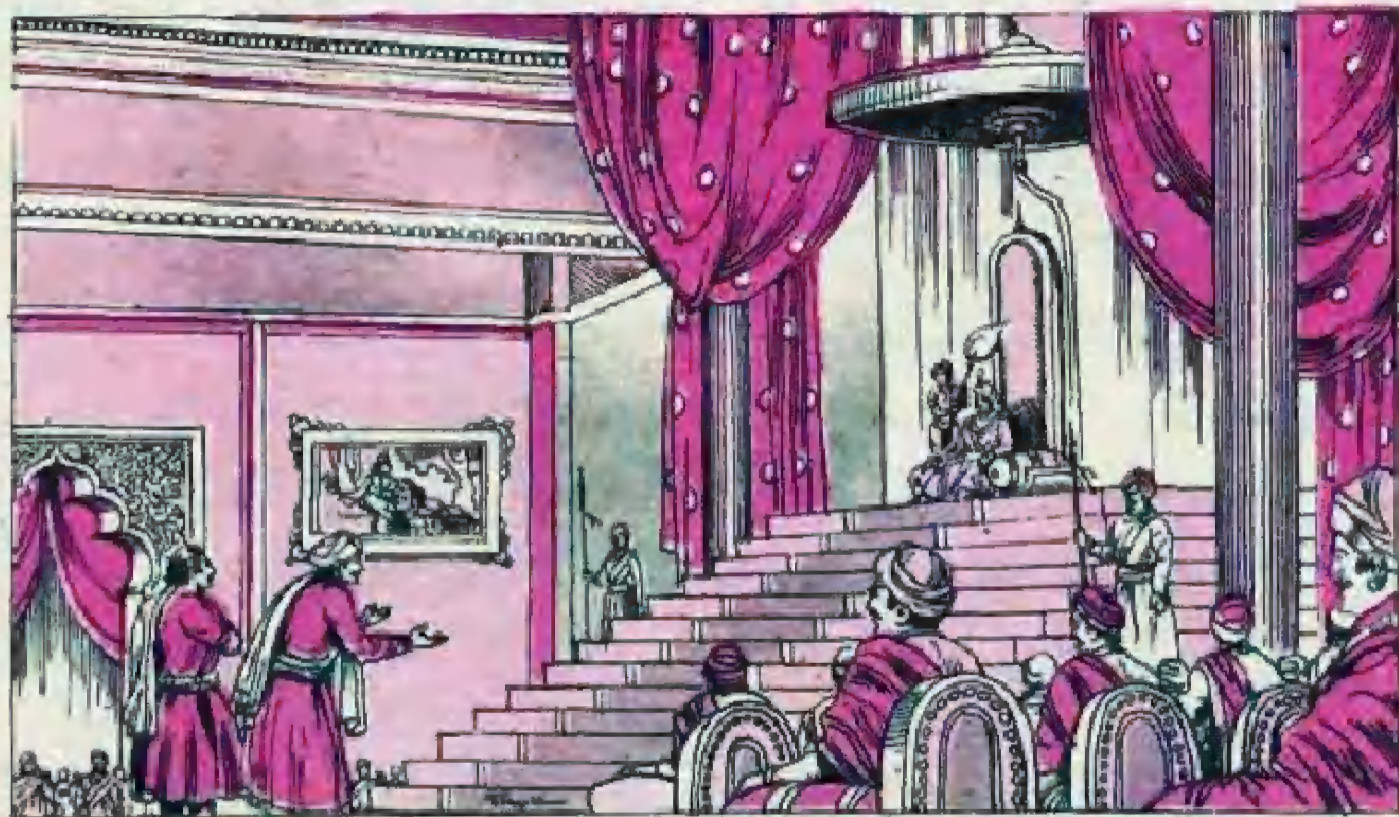
ମଙ୍ଗଳ ଓ କମଳ ନାମକ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ଯାଇ ନ୍ୟାୟ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । କଥା ହେଲା, 'ଦୁଇ ଜଣ କୌଣସି ବସ୍ତୁରେ ବାଜି ଲଗାଇଥିଲେ । ମଙ୍ଗଳ ହାରିଗଲେ ଦୁଇ ଶହ ଟଙ୍କା ଦେବ ବୋଲି କହୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ହାରିଯାଇ ସେ କମଳକୁ ଦୁଇ ଟଙ୍କା ଦେଉଛି ।

ରାଜା ମଙ୍ଗଳକୁ କୈଫିୟତ୍ ମାଗଲେ, ସେ କହଲା "ପ୍ରିୟ ! କମଳ ଯେତେବେଳେ ହାରିଗଲେ ଶହେ ଟଙ୍କା ଦେବ ବୋଲି କହୁଲା, ମୁଁ କହୁଛି ମୁଁ ଦେବ ଦୁଇ ଶହ ! ପ୍ରକୃତରେ ମୁଁ ଦୁଇ ଶହ ପଇସା ବୋଲି ବୁଝାଉଥିଲି । ଟଙ୍କା ନୁହେଁ ।"

ରାଜା ମଙ୍ଗଳର ଚରୁରତାରେ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ତା' ଚରଫରୁ କମଳକୁ ଦୁଇଶହ ଟଙ୍କା ଦେଲେ ଓ ମଙ୍ଗଳକୁ ଦରବାରରେ ଶୁକରି ଦେଲେ ।

ପରଦିନ ଦୁଣି ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ଆସି ଦୁଣି ହେଲେ ଖେଳିବା । କଥା କ'ଣ ? କମଳର ଅଭିଯୋଗ, ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ ରାସ୍ତାରେ ଗଲା ବେଳେ ଶହେ ଟଙ୍କା ପଡ଼ିଥିବାର ମଙ୍ଗଳ ଦେଖିଲା । ମଙ୍ଗଳ ସେ ଟଙ୍କା ପ୍ରଥମେ ଦେଖିଥିବା ଉଠାଇଥିବା ସ୍ଥଳେ ତାହା ପୁରାପୁରା ତା'ର ପ୍ରାପ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେ କମଳକୁ ଅଧା ନେବାକୁ ବାଧ୍ୟ କରୁଛି ।

ରାଜା ଦେଖିଲେ କମଳ ଏଡ଼େ ସାଧୁ ଯେ ସେ ଯାଏ ଟଙ୍କା ଖେରାଇଦେଉଛି । ରାଜା କମଳକୁ ବ ଶୁକରି ଦେଲେ । ତା'ପରେ ରାଜା କୌତୁହଳ ବଶତଃ ପଚାରିଲେ, "ଗତକାଲି ରୁମେ ଦୁହେଁ କି ବାଜି ଲଗାଇଥିଲ ?" ସେମାନେ ମାଜିଗଲେ : ମଙ୍ଗଳ କହୁଥିଲା କି ସେ ସେ କେବଳ ନିଜ ପାଇଁ ଦର- ବାରରେ ଶୁକରି ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବ, ସେହିକି ନୁହେଁ, କମଳ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଯୋଗାଡ଼ କରିଦେବ ।

କର୍ମ ଓ ପ୍ରେରଣା

ଅନେକଦିନ ତଳର କଥା । ଜଣେ ସାଧୁ ଥିଲେ । ନାମ ରାମାନନ୍ଦ । ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ଭଲ ବକ୍ତା । ବିଶେଷତଃ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବତ୍ ଗୀତା ଉପରେ ସେ ଯେତେବେଳେ ବ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଦେଉଥିଲେ, ସେତେବେଳେ ସମସ୍ତେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କ ବକ୍ତୃତା ଶୁଣୁଥିଲେ ।

ସ୍ବାମୀ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କର ଅନେକ ଶିଷ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତ ଥିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ତାଙ୍କୁ ସୁନା ରୂପା ଭେଟି ଦେଉଥିଲେ । ସ୍ବାମୀଜୀ ପ୍ରିୟ କରିଥିଲେ, ଯଥେଷ୍ଟ ଅର୍ଥ ଜମା ହେବା ପରେ ସେ ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ସକାଶେ ଗୋଟାଏ ତାତକ୍ୟ ଚକ୍ରାକ୍ଷୟ ଖୋଲିବେ ।

ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କର ଜଣେ ଭେଲ ଥିଲା । ନାମ ଆଦିତ୍ୟ । ଥରେ ଆଦିତ୍ୟକୁ ଧରି ସ୍ବାମୀଜୀ ବଣୁଆ ବସ୍ତ୍ରା ଦେଇ ସ୍ବାନାନ୍ତରକୁ ପାଞ୍ଚୁଥିଲେ ।

ଆଦିତ୍ୟର ବିଶେଷ ଶିକ୍ଷା ଘଣ୍ଟା ନ ଥିଲା କିନ୍ତୁ ସେ ତା' ଗୁରୁଙ୍କୁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଭକ୍ତ କରୁଥିଲା । ଗୁରୁ ଯେଉଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଉଥିଲେ, ତାହା ସେ ପ୍ରାଣପାତ କରି ପାଳନ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲା ।

ବାଟରେ ସ୍ବାମୀଜୀଙ୍କୁ ଆଦିତ୍ୟ ପଚାରିଲା, “ଗୁରୁଦେବ ! କୁରୁ-ପାଣ୍ଡବ ଯୁଦ୍ଧରେ ଲଢ଼ିଲେ ଅର୍ଜୁନ । ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ କେବଳ ତାଙ୍କୁ ଉପଦେଶ ଦେବା ଛଡ଼ା ଆଉ ଅଧିକ କ'ଣ କରିଥିଲେ ? ଅଥଚ ସମସ୍ତେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ହିଁ ଯୁଦ୍ଧରେ ପାଣ୍ଡବ ପକ୍ଷର ଜୟଲାଭ ସକାଶେ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାନ୍ତି । ଏହା ଭଲ ନୁହେଁ କି ?”

ସ୍ବାମୀଜୀ ହସିଲେ, ଓ କହିଲେ “ବାପା, ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ଦେଖି ଦେବ ।” ସେମାନେ ଘନ ଜଙ୍ଗଲ ଭିତରେ ପଶୁ-

ଥିଲେ । ସ୍ଵାମୀଜୀ ଆଦିତ୍ୟକୁ କହିଲେ, “ତୁ ଖଣ୍ଡିଏ ଟାଣୁଆ ଲୁଠି ସଂଗ୍ରହ କର ।”

ଆଦିତ୍ୟ ଖଣ୍ଡିଏ ଶକ୍ତ ତାଳ ଗୁଡ଼ି ସେଥିରେ ଲୁଠି ବନାଇଲା । ଦୁହେଁ ବଣ ଭିତରେ ପଶିଲେ ।

ହଠାତ୍ ଗୋଟାଏ ତାକୁ ବନ୍ଧୁକ ବାଗେଇ ଧରି ପାଟି କରି କହିଲା, “ପାଖରେ ଯାହା ଟଙ୍କା ସୁନା ଅଛି ଦେଇଦିଅ । ନହେଲେ ଗୁଳିରେ ମୁଣ୍ଡ ଉଡ଼ାଇ ଦେବି ।”

ଆଦିତ୍ୟ ଉତ୍ତରରେ ଡୋଲ ସ୍ଵାମୀଜୀକୁ କହିଲା, “ଗୁରୁଦେବ, ବନ୍ଧୁକ ଆଗରେ ଆମେ କରିବା କ’ଣ ? ସେ ଥଳ ତାକୁ ଦେଇ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ତାକୁ ବୁଝିଲା ଯେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ

ସତରେ ଟଙ୍କାପଇସା ଅଛି । ସେ ପୁଣି ଧମକ ଦେଲା, “ଶୀଘ୍ର ଦେଇଦିଅ । ନହେଲେ ଗୁଳି ଚଳାଇବି ।”

ସ୍ଵାମୀଜୀ କହିଲେ, “ବାବୁ, ଏହା ଗରିବ ଲୋକଙ୍କ ଉପକାର ପାଇଁ ସଞ୍ଚିଥିଲା । ତୁମେ ଏମିତି ଛଡ଼ାଇ ନେବା କ’ଣ ଭଲ ହେବ ?”

ତାକୁ ଅଟକିଯିବା କରି କହିଲା, “ସେ ଭଲ କୈଫିୟତ ଅନେକ ଶୁଣିଛି ।” ଏହା କହି ସେ ସ୍ଵାମୀଜୀଙ୍କ ଥଳ ଛଡ଼ାଇନେଲା ।

ସ୍ଵାମୀଜୀ କାନ୍ଦର ଜଣ୍ଡରେ ତାକୁକୁ କହିଲେ, “ବାବୁ, ଜୀବନସାରା ଯାହା ସଞ୍ଚିଥିଲା, ଯେଉଁ ଧନରେ ଗରିବଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କାମ କରିବି ହୋଇ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା, ତାହା ଯଦି ନେଲ-

ଗଲ ମୋତେ ଆଉ ପ୍ରାଣରେ ଶ୍ଳୁଷିଦେଉଛ ମୁହଁରେ ସ୍ତ୍ରୀକାର କରୁନେଲ । ଥାଅ । ଆମେ କାହିଁକି ? ଗୋଟାଏ ଉପକାର କର । ମୋତେ ବୁଲୁ ।”

ମାରିଦେଇ ଦୁଃଖରୁ ମୁକ୍ତି ଦିଅ ।”

ତାକୁ ପଗଟ ଦସ ଦସି କହିଲା, “ସ୍ତ୍ରୀମା ! ଏ ବନ୍ଧୁକ କ’ଣ ସତ ବନ୍ଧୁକ ସେ ତୁମକୁ ମାରିବ ?”

ତରୁଣୀର ସ୍ତ୍ରୀମା ଆଦର୍ଶକୁ କହିଲେ, “ମୋ ସନ୍ଦେହ ଠିକ୍ । ଆଉ ବଳମ୍ବ କାହିଁକି ? ତୋ ବଳ ଦେଖା ।”

ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଆଦର୍ଶ ତା’ ଲାଠି ତାକୁ ପିଠିରେ ବସାଇଦେଲା । ତାକୁ ତଳେ ପଡ଼ି-ଗଲା । ତାକୁ ସେ ଗୋଟାଏ ଗଛରେ ବାନ୍ଧି-ଦେଲା । ସ୍ତ୍ରୀମା କହିଲେ, “ବାବୁ, ମୋ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରି ପଦ ଗରିବଙ୍କ ଧନକୁ ଶ୍ଳୁଷିଦେଇଥା’ନ୍ତୁ, ତେବେ ଏ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତା । ତୁମ ବନ୍ଧୁକ ଯେମିତି ହଲୁଥିଲା, ସେଥିରୁ ବୁଝିଲ ତାହା କାଠବନ୍ଧୁକ । ତୁମ

ତାକୁ ବନ୍ଧା ହୋଇ ଜୁଟୁଜୁଟୁ କରି ସେ-

ମାନଙ୍କ ଗତି ପଥକୁ ଅନାଇ ରହିଲା ।

କିଛି ବାଟ ଯିବା ପରେ ଆଦର୍ଶ କହିଲା, “ଗୁରୁଦେବ ! ଧନ୍ୟ ଆପଣଙ୍କ ଦୁରଦୃଷ୍ଟି ଓ ବୁଦ୍ଧି । ଆପଣଙ୍କ କଥା ଶୁଣି ଲାଠି ଫଗୁନ ନ କରିଥିଲେ ଆଜି ସବୁ ଯାଇଥିଲା । ପୁଣି ଆପଣ ତାକୁ ବ ବୋକା ବନାଇଦେଲେ !”

“କିନ୍ତୁ ଲାଠି ଚଳାଇଲୁ ତ ତୁ !” ସ୍ତ୍ରୀମା କହିଲେ ।

“କିନ୍ତୁ ଆପଣ ନ ଥିଲେ ମୁଁ କ’ଣ ତାହା କରିଥାନ୍ତି ?” ଆଦର୍ଶ କହିଲା ।

“ଏଥର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ବୁଝିଲୁ ତ ? ତାଙ୍କ ପ୍ରେରଣା ବିନା ଅର୍ଜୁନ କିଛି କରିପାରି ନ ଥାନ୍ତେ ।” ସ୍ତ୍ରୀମା ବୁଝାଇ ଦେଲେ । ଆଦର୍ଶ କୃତ୍ତ ହେଲା ।

ଫେରୀ ବୁଝାବୁଝିବୁଝି

ସୂର୍ଯ୍ୟବାଣରେ ଶ୍ରୀରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଜନ୍ମର ବହୁ କରିଦେବ, କିନ୍ତୁ ପୁଅଟିଏ ହେଉ ।”

ପୁରୁଷ ସିଂହଙ୍କୁ ନାମରେ ଜଣେ ରାଜା ଥିଲେ । ଚଣ୍ଡାମିତ୍ର ତାଙ୍କ ପ୍ରତି କୁପାପରବଣ ହୋଇ ତାଙ୍କୁ ସ୍ୱର୍ଗରେ ପ୍ଳାନ୍ତ ଦେବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ତାହା ସେ କରାଇପାରିଲେ ନାହିଁ, ସେତେବେଳେ ସେ ସିଂହଙ୍କୁ ସକାଶେ ଏକ ନୂତନ ସ୍ୱର୍ଗକୁ ସୃଜନ କଲେ ।

ରାଜା ସିଂହଙ୍କୁ ନାମରେ ପୁଅ ଥିଲେ । ବହୁ କାଳ ଧରି ତାଙ୍କର କୌଣସି ସନ୍ତାନ ନ ହେବାରୁ ସେ ଦିନେ ବରୁଣଦେବଙ୍କୁ ପ୍ରତି କରି କହିପକାଇଲେ, “ପୁଅଟିଏ ହେଲେ ବରଂ ତାକୁ ଆପଣଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିଦେବ, କିନ୍ତୁ ପୁଅଟିଏ ହେଉ ।”

ବରୁଣଙ୍କ ବରରେ ତାଙ୍କର ପୁଅ ହେଲା । ରାଜ୍ୟ ବ୍ୟାପି ବିଭିନ୍ନ ଉତ୍ସବ ପାଳନ କରାହେଲା । ବରୁଣ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶ ଧରି ଆସି ପହଞ୍ଚି କହିଲେ, “ରାଜା, ପୁଅ ତ ହେଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ପତ୍ନୀ ରକ୍ଷା କର । ମୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଜ୍ଞ କରି ସେଥିରେ ପୁଅକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କର ।”

ରାଜା ଚମକିଉଠିଲେ ଓ କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ପୁଅ ଏ ଯାଏ ଅନୁଭୂତିଶାଳୀ ଆସିନାହିଁ । ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବା କଥା ଉଠାଉଛନ୍ତି କିପରି ? ଅନ୍ତତଃ ମାସଟିଏ ଯାଉ !”

ମାସକ ପରେ ବରୁଣ ଫେରିଆସି ରାଜାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ରାଜା କହି ନ ଜାଣିଲା

ଶୁକାଶେପର ଅମର କାହାଣୀ

ପରି ପଚାରିଲେ, “କୁଆଡ଼େ ଆସିଲେ, ଆଜ୍ଞା କରନ୍ତୁ ।”

“କୁଆଡ଼େ ଆସିଲ ? ତୁମେ ମୋତେ ମାସେ ଗୁଡ଼ି ଆସିବାକୁ କହିଥିଲ ବୋଲି ଭୁଲିଯାଉଛ ପରା !” ବରୁଣ ଧମକ ଦେଲେ ।

“ଓଃ, ଆପଣ ମୋ ପୁଅକୁ ନେବେ ପରା । କିନ୍ତୁ ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କରିବାକୁ ହେଲେ ପଶୁ ମଧ୍ୟ ସଜ୍ଜନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାହିଁ ବଧ । ମାସକର ଶିଶୁ ବୁଝିବ କ’ଣ ? ଆପଣ କେଇ ବର୍ଷ ଗୁଡ଼ି ଆସନ୍ତୁ । ତାର ଉପନୟନ ହୋଇଯାଉ ।” ରାଜା କହିଲେ ।

ବରୁଣ ହୋଧଭରା କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, “ମନେ

ହୁଏ ତୁମେ ମୋତେ ଭଣିବାକୁ ବସିଛ । ତୁମେ ନିଜ ସର୍ତ୍ତ ଭଙ୍ଗ କରିବାର ପରିଣତି କ’ଣ ହୋଇପାରେ ଜାଣିନାହିଁ ବୋଧ ହୁଏ । ବେଶ୍, ମୁଁ ତୁମ ପୁଅର ଉପନୟନ ଶେଷ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିବି । ସେତେବେଳେ ଯଦି ମୋତେ ପୁଣି କିଛି ଆଳ ଦେଖାଇ ଫେରାଇଦେବାର ଚେଷ୍ଟା କରିବ ତେବେ ମୁଁ ଶାପ ଦେବି ।”

ବରୁଣ ସେଥର ଫେରିଗଲେ । ରାଜା ପୁଅ ଲେଖିତାଷକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶିକ୍ଷାଦାନ ଦେଲେ ଓ ବରୁଣଙ୍କ ଧମକ କଥା ଯେପରି ପୁଅ ନ ଜାଣିବ ସେ ଦିଗରେ ଯାହା କରିବାର କଲେ । କିନ୍ତୁ ପୁଅ କାନରେ ସେ କଥା ପଡ଼ିଲା । ସେ ଉପନୟନ ପରେ ଦିନେ ଉଆସନ୍ତୁ ପଳାଇଗଲା ।

ବରୁଣ ଆସି ପହଞ୍ଚିବା ବେଳକୁ ରାଜା କହିଲେ, “ଆଜ୍ଞା, ମୁଁ କରିବି କ’ଣ ? ପୁଅ କୁଆଡ଼େ ପଳାଇଛି ମୁଁ ଜାଣେନା ।” ବରୁଣ ହୋଧାନ୍ବିତ ହୋଇ କହିଲେ ତୁମେ ମୋତେ ପ୍ରତାରଣା କରିଛ । ତୁମକୁ ଜଳୋଦର ରୋଗ ହେଉ ।”

ରାଜା ରୋଗାନ୍ବିତ ହେଲେ । ଏବେ ପୁଅ ନିରୁଦ୍ଦେଶ ହୋଇଥିବାର ଦୁଃଖ, ଚର୍ତ୍ତ୍ତିରେ ପୁଣି ଶାଶ୍ଵତକ ପୀଡ଼ା — ସେଥିରେ ରାଜା ବହୁତ ମିଥୁନାଶ ହୋଇପଡ଼ିଲେ ।

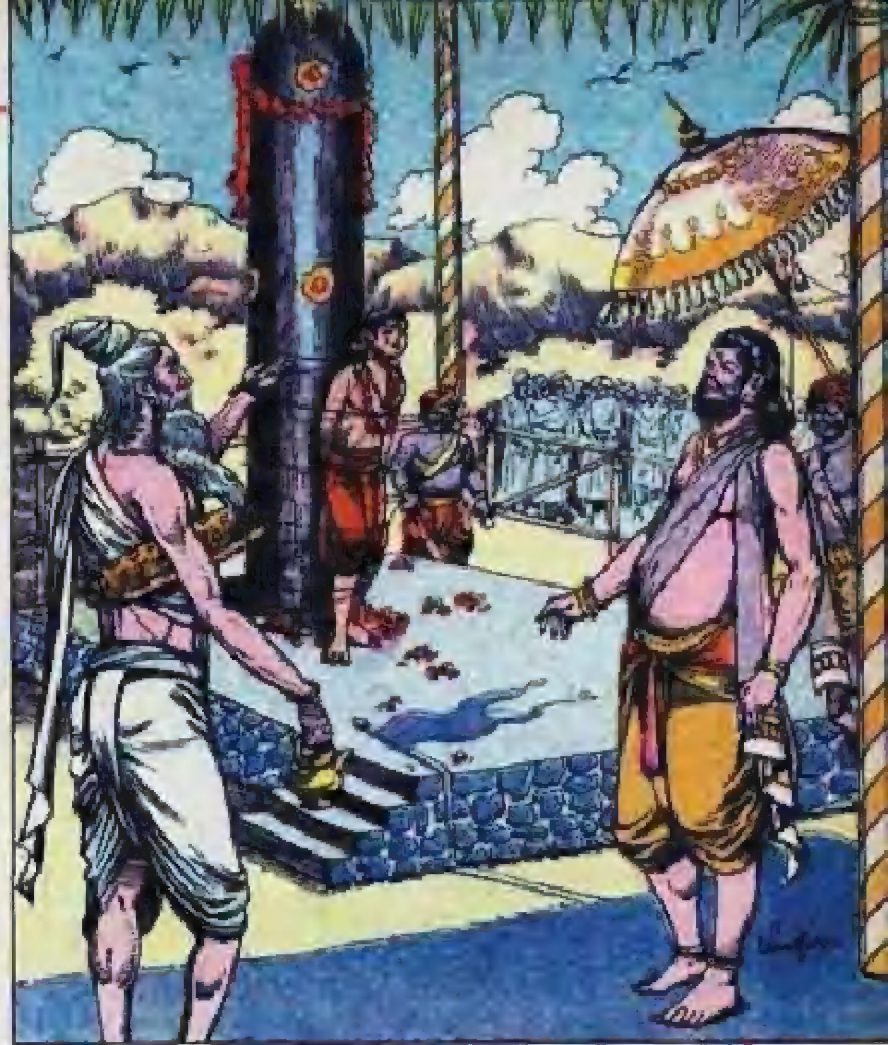
ଏକ ଗୁମ୍ଫାରେ ଲୁଚିରହିଥାନ୍ତି ଲେହିତାସ । ଜଣେ ପଥକ ତାଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିପାର ତାଙ୍କ ବାପାଙ୍କ ଦୁର୍ଦ୍ଦଶା କଥା ଜଣାଇବାରୁ ଲେହିତାସ ଉତ୍ତାପ ଅଭିମୁଖେ ଚାଲିଲେ । କିନ୍ତୁ ବାଟରେ ଛଦ୍ମବେଶୀ ଇନ୍ଦ୍ର ତାଙ୍କୁ ରୋକି କହିଲେ, “ତୁମକୁ ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ ନ କଲେ ତୁମ ପିତା ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ ବ୍ୟାଧିରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର ଆଶା ନାହିଁ । ବରୁଣ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି । ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତ ମୁଖ୍ୟ-ମୁଖକୁ ଯାଉଛ କିପରି ?”

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଚେତାବନା ଶୁଣି ଲେହିତାସ ଆଉ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ ନାହିଁ । ପୁଣି ଗୁମ୍ଫା ଭିତରକୁ ଫେରିଗଲେ ।

ଦିନେ ହରିଶ୍ଚନ୍ଦ୍ର ନିଜ ଭୁଲଗୁରୁ ବଶିଷ୍ଠଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, “ଗୁରୁଦେବ ! ଏ ରୋଗରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାର କ’ଣ କୌଣସି ପଦ୍ଧା ନାହିଁ ?”

“ବହ ! ନିଜ ପୁଅକୁ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ନ ପାରିବା ହେତୁ ତୁମର ଏ ବ୍ୟାଧି । ତୁମେ କୌଣସି ବାଳକକୁ ପୋଷ୍ୟ କରିନେଇ ଉତ୍ସର୍ଗ କରି ଶାପମୁକ୍ତ ହୁଅ ।” ବଶିଷ୍ଠ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ ।

ରାଜା ତାଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ କହିଲେ, “ଯଜ୍ଞରେ ଉତ୍ସର୍ଗ କଲା ଭଳି ସୁଲକ୍ଷଣଯୁକ୍ତ କୌଣସି ବ୍ରାହ୍ମଣ ବାଳକକୁ ଯୋଗାଡ଼ କର । ବାଳକର ପିତାମାତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ସକାଶେ ଯାହା

ଲେଡ଼ା ତାହା କରିପାର ।”

ମନ୍ତ୍ରୀ ବହୁତ ସନ୍ତାନ କରି ଶେଷକୁ ଅଙ୍ଗାରା ନାମକ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ସନ୍ତାନ ପାଇଲେ । ତାଙ୍କର ଥିଲେ ତିନିପୁଅ । ବଡ଼ ପୁଅ ପିତାର ଓ ସାନ ପୁଅ ମାତାର ପ୍ରିୟ । ମଝିପୁଅ ଶୁନଃଶେପଙ୍କୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ଯୋଗାଡ଼ କରି ଆଣିଲେ ।

ଶୁନଃଶେପଙ୍କ ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଭକ୍ତି ଓ ନିଷ୍ଠାର ଛଟାରେ ଦ୍ୟୁତିମାନ୍ ଦିଶୁଥିଲା । ସେ ରାଜାଙ୍କ ବପଦ ବୁଝି ସ୍ନେହରେହିଁ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସହ ଅଗ୍ରସର ହେଉଥାନ୍ତି । ସେ ହୃଷ୍ଟଚିତ୍ତରେ ନାନାଦି ସୁଚି-ଗାନ କରି ଚାଲିଥାନ୍ତି । ଯିଏ ତାଙ୍କୁ ଦେଖୁଥାଏ ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ସ୍ନେହପରାୟଣ ହୋଇ ଉତ୍ତ-

ଥାଏ । ସେ ରାଜ ନଗରରେ ପହଞ୍ଚିବା ମାତ୍ରେ ରାଜାଙ୍କ ଲୋକେ ତାଙ୍କୁ ପାଗ୍ଲେଟିନେଲେ ।

ଶୁନଃଶେପ ଥିଲେ ଅଶବ ଉକ୍ରପ୍ରାଣବାଳକ । ସେ ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଲେ । ଯଜ୍ଞ ବ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଗଲା । ପୁରୋହିତମାନେ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କଲେ ଓ ଉତ୍ତରୀର ସମୟ ହେଲା ଆସନ୍ନ ।

କିନ୍ତୁ ବାଳକ ଉପରେ ବିଶ୍ୱାସିତକର ଦୟା ହେଲା । ସେ ଶୁନଃଶେପକୁ ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ରାଜାଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ରାଜା ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ସେ ତେଣୁ ଶୁନଃଶେପକୁ ବରୁଣକୁ ଭୁଷ୍ଟ କଲା ଉକ୍ର ପ୍ରାର୍ଥନାଟିଏ ଶିଖାଇଦେଲେ । ଶୁନଃଶେପ ଯେତେବେଳେ ଯଜ୍ଞ ପାଖରେ ବସି

ସେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାନ କଲେ, ସେତେବେଳେ ସବୁ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ହୃଦୟ ବିଗଳିତ ହେଲା । ଶୁଷ୍କ ଶୁଷ୍କ ବରୁଣଦେବ ସେଠାରେ ଆସିଭୂତ ହେଲେ ଏବଂ ସେ ଶୁନଃଶେପକୁ ମୁକ୍ତ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ରାଜାଙ୍କୁ ବ୍ୟାଧି-ମୁକ୍ତ କରିଦେଇ ଗଲେ ।

ରାଜା ଯେ ଶୁନଃଶେପକୁ -ଛାଡ଼ିଦେବା ପାଇଁ ତାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ, ସେ କଥା ବିଶ୍ୱାସିତ ଭୁଲିପାରିଲେ ନାହିଁ । ସେ ରାଜାଙ୍କୁ ଉଚିତ ଶିକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ନିଶ୍ଚୟ କଲେ ।

ଦିନେ ରାଜା ବଣକୁ ଶିକାର କରିବାକୁ ଯାଇଥିବା ବେଳେ ବିଶ୍ୱାସିତ ଗୋଟିଏ ବୁଢ଼ା ବ୍ରାହ୍ମଣ ବେଶରେ ତାଙ୍କୁ ଭେଟି କଥାରେ କଥାରେ ତାଙ୍କୁ ଭୁଲାଇ ସତ୍ୟ କରାଇନେଇ ତାଙ୍କ ରାଜ୍ୟ ଓ ସର୍ବସ୍ୱ ଛଡ଼ାଇନେଲେ । ରାଜା ବନବାସୀ ହେଲେ ।

ଏହା ଜାଣି ବଣିଷ୍ଠ ବିଶ୍ୱାସିତଙ୍କୁ ବହୁତ ଗାଳି ଦେଲେ ଓ କହିଲେ, “ତୁମେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିହଂସାପରାୟଣ । ତୁମର ଧ୍ୟାନ ତପସ୍ୟା ବଳଧ୍ୟାନ ଭଳି ଜଳନାମୁଳକ । ତୁମେ ଗୋଟିଏ ବଳପଣୀ ବନଯାଅ ।”

ବିଶ୍ୱାସିତ ବ କୁପିତ ହୋଇ ଶାପ ଦେଲେ, “ମୁଁ ଯେ ଯାଏ ବଳ ହୋଇ ରହିଥିବ, ତୁମେ

କି ସେ ଯାଏ ବଳ ହୋଇ ରୁହ ।”

ଦୁହେଁ ବଳ ବନିଗଲେ । ମାନସରେବର
ଘରରେ ଥାଇ ଦୁହେଁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦୁର୍ଦ୍ଦିନ ସହ
ଲଢୁଆନ୍ତି ଓ ପରସ୍ପର ଆହତ ହେଉଥାନ୍ତି ।

କିନ୍ତୁ ବ୍ରହ୍ମା ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଉଭୟଙ୍କୁ
ଶାପମୁକ୍ତ କଲେ ଏବଂ ନିଜ ନିଜ ଆଶ୍ରମକୁ
ପଠାଇଦେଲେ ।

ଏହା ପରେ ପୁଣି ଏପରି ଏକ ଘଟଣା
ଘଟିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବଣିଷ୍ଠ ଜଣକୁ ଶାପ ଦେଇ
ନିଜେ ଶାପଗ୍ରସ୍ତ ହେଲେ ।

ଇକ୍ଷ୍ବାକୁଙ୍କର ଜଣେ ପୁଅ ନିମି ଯେପରି
ଧର୍ମାତ୍ମା ଥିଲେ ସେହିପରି ସଜରାଷ୍ଠ ଥିଲେ । ସେ
ଗୌତମମୁନିଙ୍କ ଆଶ୍ରମ ନିକଟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ-
ମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଗୋଟିଏ ଆଦର୍ଶ ବସତି ସ୍ଥାପନ
କରିଥିଲେ ।

ନିମିଙ୍କ ମନରେ ଗୋଟିଏ ଦଶେଷ ଯଜ୍ଞ
କରିବା ସକାଶେ ଇଚ୍ଛା ହେଲା । ସେ ଯଜ୍ଞ
ଦୀର୍ଘକାଳ ରୁଲେ । ଯଜ୍ଞ ପାଇଁ ସେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ
ସବୁ ସାଜସଜ୍ଜାମ ସଗ୍ରହ କଲେ ଓ ଭୃଗୁ,
ପୁଲସ୍ତ ଅଙ୍ଗୀରସ, ଗୌତମ, ପୁଲସ୍ତ୍ୟ, ରୁଚିକ
ପ୍ରମୁଖ ଯଜ୍ଞ-ଦଶେଷଜ୍ଞ ମୁନିରୂଷିମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ
ପଠାଇଲେ । ତା’ପରେ ସେ କୁଳଗୁରୁ ବଣିଷ୍ଠଙ୍କୁ
ଭେଟି ମହାଦେବଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ
ହେବାକୁ ଯାଉଥିବା ଏହି ମହାନ ଯଜ୍ଞର ମୁଖ୍ୟ

ପୁରୋହିତ ହେବାକୁ ନିବେଦନ କଲେ ।

କିନ୍ତୁ ବଣିଷ୍ଠ କହିଲେ, “ଇନ୍ଦ୍ର ମୋତେ
ଜଗଦମ୍ଭାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଅନୁ-
ରୋଧ କରିଛନ୍ତି । ସେ ଯଜ୍ଞ ଶେଷ ହେବା
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତୁମେ ଅପେକ୍ଷା କର ।”

“ମହାନୁଭବ ! ଆପଣ ଆମର କୁଳଗୁରୁ ।
ଆପଣଙ୍କର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଆମମାନଙ୍କ ଯଜ୍ଞ
ତୁଲାଇବା । ମୁଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିସାରିଲି ।
ମୁନିରୂଷିଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ପଠାଇ-
ସାରିଲି । ଏପରି ସ୍ଥଳେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା
କରିବାକୁ କହିବାହିଁ ଆପଣଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ସମୀଚନ
ହେବ ।”

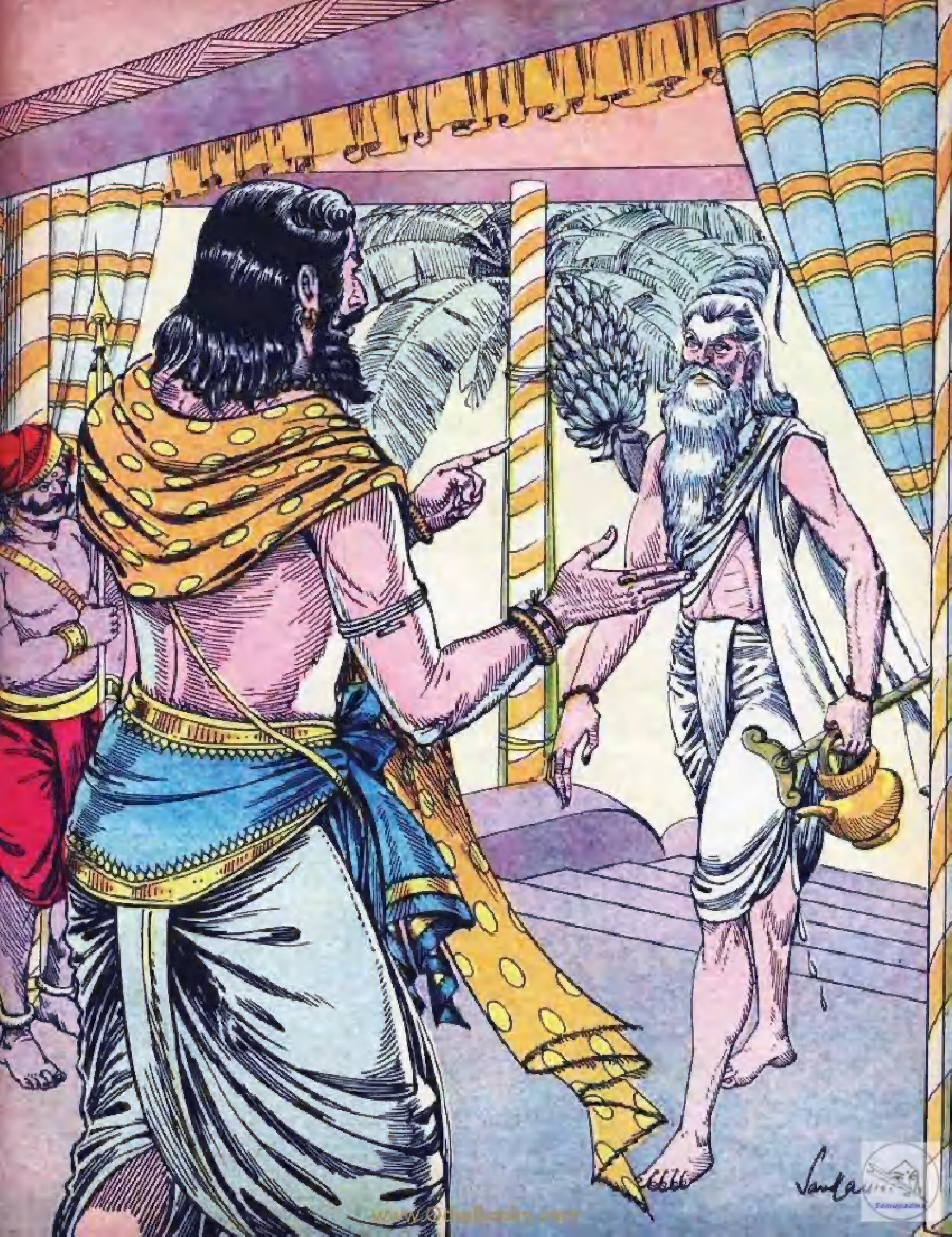
କନ୍ତୁ ବଶିଷ୍ଠ ନିମ୍ନଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଗ୍ରହଣ ନ କରି ପ୍ରଥମେ ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ତୁଲାଇବାକୁ ଚାଲିଗଲେ । ନିମ୍ନ ଗୌତମମୁନିଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ପୁରୋହିତ ରୂପେ ବରଣ କରି ନିଜ ଯଜ୍ଞ ସୁରୁରୁ ରୂପେ ତୁଲାଇଲେ ଓ ବିଶେଷ ମୁନିରାଷି ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଚୁର ଦକ୍ଷିଣା ଦେଇ ବିଦାୟ କଲେ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ଯଜ୍ଞ ସମାପନ କରି ବଶିଷ୍ଠ ବହୁତ ଦାନଦକ୍ଷିଣା ପାଇଲେ ଓ ତା'ପରେ ଆସି ନିମ୍ନଙ୍କୁ ଦେଖା କରିବାକୁ ପହଞ୍ଚିଲେ । ନିମ୍ନ ସେତେବେଳେ କ୍ଳାନ୍ତ ହୋଇ ଶୋଇଥିଲେ । ବଶିଷ୍ଠ ଯେତେବେଳେ ଶୁଣିଲେ ଯେ ତାଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି ନିମ୍ନ ଯଜ୍ଞ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି, ସେତେ-

ବେଳେ ସେ ଅଗ୍ନିଶିର୍ମା ହୋଇ ନିମ୍ନଙ୍କୁ ଏହି ଶାପ ଦେଲେ, “ମୁଁ ତୁମର କୁଳଗୁରୁ । ଅଥଚ ମୋତେ ପୁରୋହିତ ନ କରି ଅନ୍ୟକୁ ପୁରୋହିତ କଲୁ ଭଲ ଔଷଧ ତୁମେ କରିଛ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମେ ଯେପରି ନିର୍ଜୀବ ଭଳି ଶୋଇଛ, ତୁମ ଦେହ ସେମିତି ଅବସ୍ଥାରେ ତଳକୁ ଗଡ଼ିପଡ଼ୁ । ତୁମେ ହୁଅ ବିଦେହ !”

ନିମ୍ନଙ୍କ ସେବକମାନେ ଏ ଶାପ ଶୁଣି ଭୟଭୀତ ହୋଇ ଦୌଡ଼ିଯାଇ ରାଜାଙ୍କୁ ନିବରୁ ଉଠାଇ ସବୁ କଥା କହିଲେ । ରାଜା ନିମ୍ନ ମଧ୍ୟ ଡୋପରେ ଥରି ଥରି କହିଲେ, “କୁଳଗୁରୁ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ତୁମେ ମୋ ଅନୁରୋଧ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରି ଧନ ଲୋଭରେ ଅନ୍ୟତ୍ର ଯଜ୍ଞ କରିବାକୁ ଚାଲିଗଲ । ତୁମେ ଏଡ଼େ ଦାୟିଭ୍ରାତ । ମୁଁ କୌଣସି ସୁଟି କରିନାହିଁ । ତୁମକୁ ଅବଜ୍ଞା ନ କରି ପ୍ରଥମେ ତୁମକୁ ଯଜ୍ଞର ଦାୟିତ୍ବ ନେବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଛି । ଅଥଚ ତୁମେ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆସି ମୋତେ ଶାପ ଦେଉଛ । ବେଗ୍, ମୁଁ ଯଦି ନିଷ୍ଠାପ ହୋଇଥିବି, ତୁମ ଶରୀରର ଗତି ମଧ୍ୟ ମୋହର ଭଳି ହେବ ।”

ବଶିଷ୍ଠ ସେଠାରୁ ଯାଇ ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପାଖରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ନିମ୍ନଙ୍କ ଅଭିଶାପ କଥା ଜଣାଇ କହିଲେ, “ମୋ ଦେହ ଯଦି ନିର୍ଜୀବ ହୋଇ ପଡ଼ିରହିବ, ତେବେ ଆପଣ ଏପରି

ବ୍ୟବସ୍ଥା କରନ୍ତୁ ଯାହା ଦ୍ଵାରା ମୋ ଚେତନା
ଆଉ କାହାର ଶରୀରରେ ଡବ୍‌ସିରୁବ ।”

ଏ କଥା ଶୁଣି ବ୍ରହ୍ମା କହିଲେ, “ତୁମେ
ମିତ୍ରାବରୁଣ ଦେହରେ ନିଜ ଚେତନା ପ୍ରବେଶ
କରାଇପାରି ।”

ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ବିଦାୟ ନେଇ ବଶିଷ୍ଠ
ଯାଇ ବରୁଣଲେକରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । ସେଠାରେ
ନିଜ ଦେହ ରଖି ଚେତନାକୁ ମିତ୍ରାବରୁଣ
ଦେହରେ ପ୍ରବେଶ କରାଇଲେ ।

ଏଣେ ନିମି ଏକନିଷ୍ଠ ଗ୍ରହରେ ନିଜ ଯଜ୍ଞ
ଉଦ୍‌ଘାଟନ କଲେ । ଯଜ୍ଞଶ୍ରେକ୍ତା ଦେବଗଣ
ତାଙ୍କ ଆଗରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ କହିଲେ,
“ଆପଣଙ୍କର ମହାନ ଯଜ୍ଞ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସଫଳ
ହୋଇଛି । ଆପଣଙ୍କର ଯଦି କୌଣସି ଇଚ୍ଛା
ଥାଏ, କୁହନ୍ତୁ । ଆମେ ପୂରଣ କରିବୁ । ସୁନ୍ଦର
ନରଦେହ ନା ସୁନ୍ଦର ଗୁହାନ୍ତ ?”

ନିମି କହିଲେ, “ଦେହ ଥିଲେ ଦେହ ପ୍ରତି

ବିପଦ ଲାଗିଥିବ । ମୋର କୌଣସି ଦେହ
ଲୋଡ଼ା ନାହିଁ । ମୋତେ ବାୟୁଦେହ ଦିଅନ୍ତୁ ।”

ଦେବତାମାନେ ପରସ୍ପର ଗୁହାନ୍ତ ହୋଇ
କହିଲେ, “ଏଭଳି ବର କେବଳ ଜଗଦମ୍ଭାଣ୍ଡି
ଦେଇପାରିବେ ।”

ନିମି ଜଗଦମ୍ଭାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କଲେ । ମହାଦେବ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇ କହିଲେ, “ତୁମେ ସମସ୍ତ ଜୀବତ
ପ୍ରାଣୀର ଦୃଷ୍ଟିରେ ରହିବ । ତୁମ ଯୋଗୁ
ପ୍ରାଣୀମାନେ ପଲକ ପକାଇବେ ।”

ନିମିଙ୍କ ଦେହ ଟଳିପଡ଼ିଲା । ସେହି ଦେହ
ଉପରେ ମନ୍ତ୍ରପାଠ କରି ମୁନିମାନେ ତହିଁରୁ
ଜନକଙ୍କୁ ସୃଷ୍ଟି କଲେ । ନିମି ବିଦେହ ହେବା
ଅବସ୍ଥାରେ ତାଙ୍କ ଦେହ ଭିତରୁ ସେ ପୃଷ୍ଠ
ହୋଇଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ଅନ୍ୟ ନାମ ହେଲା ବି-
ଦେହ । ସେ ଗଙ୍ଗାତଟରେ ରାଜ୍ୟ ସ୍ଥାପନ
କଲେ । ମିଥୁଳା ହେଲା ତାଙ୍କ ରାଜଧାନୀ ।
ରାଜ୍ୟର ନାମ ହେଲା ବିଦେହ ।

ସତ୍ୟରକ୍ଷା

ପ୍ରାଚୀନ କାଳର କଥା । ପାଟଳପୁରରେ ଜଣେ ଧନୀ-ବ୍ରାହ୍ମଣ ଥିଲେ । ପ୍ରସାଦ ନାମରେ ତାଙ୍କର ଏକ ପୁଅ ଥିଲା ।

ପ୍ରସାଦ ଯେପରି ଗୁଣବାନ୍ ସେହିପରି ସତ୍ତ୍ୱ ଓ ସାହସୀ । ଦିନେ ତା' ବାପା ତାକୁ ପାଖକୁ ଡାକ କହିଲେ, “ଏଥର ତୋ ବିବାହ ଦେଇ ମୁଁ ଦାସିଭ୍ରମୁକ୍ତ ହେବାକୁ ଚାହେଁ ।”

ବାପା ଯେତେଗୁଡ଼ିଏ କନ୍ୟା କଥା କହିଲେ, ପ୍ରସାଦ ସେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଜାଣିଥିଲା । ସେମାନେ ଅବଶ୍ୟ ଧନୀ ଘରର କନ୍ୟା । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ କାହାକୁ ହେଲେ ବାହା ହେବାକୁ ମନ ବଳିଲା ନାହିଁ ।

“ବାପା, ମୁଁ କିଛିଦିନ ପାଇଁ ଦେଶ ଭ୍ରମଣରେ ଯିବାକୁ ଚାହେଁ ।” ଏହା କହି ବାପାଙ୍କ ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରସାଦ ବାହାରିଗଲା । ନିର୍ମିତା

କୂଳବର୍ତ୍ତୀ ଗୋଟିଏ ସହରରେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ରାହ୍ମଣ ସହ ତା'ର ପରିଚୟ ହେଲା । ବୃଦ୍ଧଟି ତାକୁ ବହୁତ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତାକୁ ଘରକୁ ଡାକିନେଇ ଶିଆପିଆ କରାଇଲା । ଯେତେବେଳେ ପ୍ରସାଦ ତା'ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞ ଅନୁଭବ କଲଣି ବୋଲି ସେ ବୁଝିଲା, ସେତେବେଳେ ସେ ତାକୁ କହିଲା, “ପୁଅ, ତୁ ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁରୋଧ ରକ୍ଷା କରିବୁ ? ମୁଁ ତୋତେ ଉପସ୍ଥୁଳ ପୁରସ୍କାର ଦେବି ।”

“କ'ଣ କରିବାକୁ ହେବ ?” ପ୍ରସାଦ ପଚାରିଲା ।

“କେବଳ ଦିନକ ପାଇଁ ମୁଁ ତୋତେ ଯାହା କରିବାକୁ କହିବି, ତୁ ତାହାହିଁ କରିବୁ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରଥମେ ତୁ ମୋ କଥା ରଖିବୁ ବୋଲି ସତ୍ୟ କର । ତା'ପରେ ଯାଇ ସମସ୍ତ ବିଷୟ

(ପ୍ରଚ୍ଛନ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ଚଳର ‘ଚନ୍ଦ୍ରାମାମା’ରୁ ଗ୍ରହଣ)

କହିବ ।” ବୁଢ଼ା ଜଗର କଲ ।

“ଆଜ୍ଞା, ସତ୍ୟ କଲ ।” ପ୍ରସାଦ କହିଲ ।

“ତେବେ ତୁ କାଲି ସକାଳେ ମୋ ସହ ନଈ ସେପାରିକୁ ଯିବୁ । ସେଠାରେ ଜଣେ ଧନୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏକ ମାତ୍ର ସନ୍ତାନ ହେଲା ଗୋଟିଏ ରୂପବନ୍ତୀ କନ୍ୟା । ତା’ ସହ ମୋ ପୁଅକୁ ବିବାହ ଦେବାକୁ ସେ ମୋଟା-ମୋଟି ରାଶୀ ଦେଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ମୋ ପୁଅକୁ ଦେଖିଲେ ଯାଇ ସେ ନିଜର କ୍ଷେତ୍ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଦେବେ ବୋଲି କହିଛନ୍ତି । ଅସୁବିଧା ହେଲା, ତୁ ଦେଖିବାକୁ ସେତିକି ଭଲ, ମୋ ପୁଅ ସେତିକି ଖରାପ । ସେ ବୋକା ମଧ୍ୟ । ତୋତେ

ମୁଁ ମୋ ପୁଅ ବୋଲି କହିବି । ବିବାହ ହୋଇ-ଯିବା ପରେ ଆସିବା ବେଳେ ତୁ ବାଟ ଗୁଲିଯିବୁ । ଖାଲି ଗୋଟାଏ କଥା ଜାଣିବୁ । କନ୍ୟା ଯେମିତି ଭଲ ଶ୍ରବଣେ ତୋ ମୁହଁ ନ ଦେଖିବ । ତା’ ହେଲେ ତୋ ବଦଳରେ ମୋ ପୁଅ ବାଟରେ ତା’ ପାଇଁ ରୁଲିଲେ ସେ ବୁଝିପାରିବ ନାହିଁ ।” ବୁଢ଼ା କହିଲା ।

ଏ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ପ୍ରସାଦର ମନ ବିଷାଦରେ ଭରିଗଲା । କିନ୍ତୁ ସେ ସତ୍ୟ କରିଥିବା ହେତୁ ବୁଢ଼ା ସହ ଗଲା ।

ପ୍ରସାଦକୁ ଦେଖି, ତା’ ସହ କଥାବାର୍ତ୍ତା କରି କନ୍ୟାପିତା ଅନ୍ଧନ୍ତ ବିଗଳିତ ହେଲେ । ଝରକା ଦେଇ ଗୋପନରେ କନ୍ୟା ବି ତାକୁ ଦେଖିନେଲା ଓ ବହୁତ ଖୁସୀ ହେଲା ।

ବିବାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରସାଦ ନଈକୁ ଗାଧୋଇବା ପାଇଁ ଗଲା । ହଠାତ୍ ଗୋଟିଏ ଶୁଣସ ତାକୁ ଧରିପକାଇ ଗ୍ରାସ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟତ ହେଲା ।

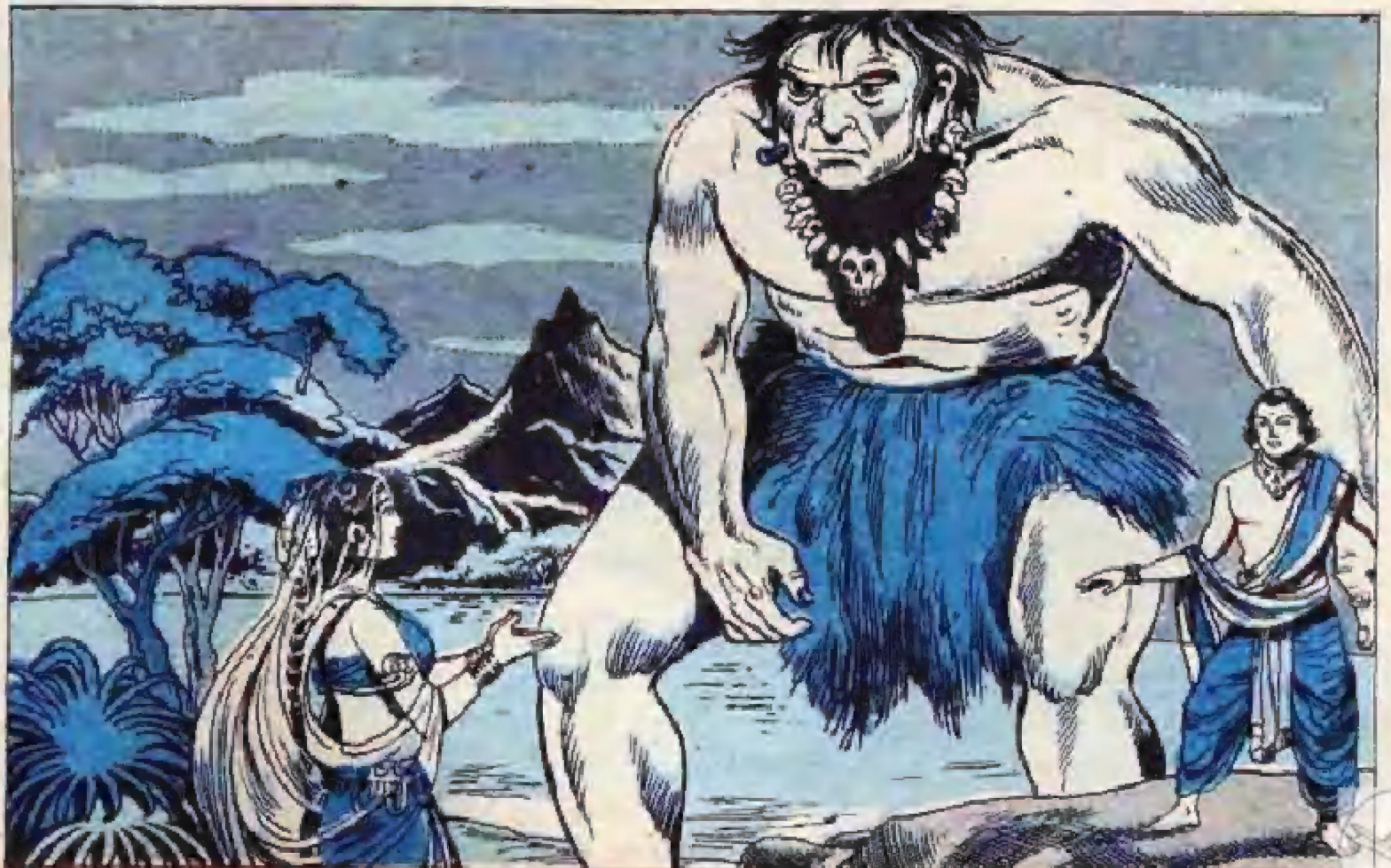
“ଅସୁ ଧର । ମୁଁ ଜଣେ ବ୍ରାହ୍ମଣକୁ ଗୋଟାଏ ବିଷୟରେ କଥା ଦେଇଛି । ମୋ ସତ୍ୟରକ୍ଷା କରିପାରି ମଝିରାଜକୁ ଆସିବ । ତୁମେ ଖାଇବ ।” ପ୍ରସାଦ କହିଲା ।

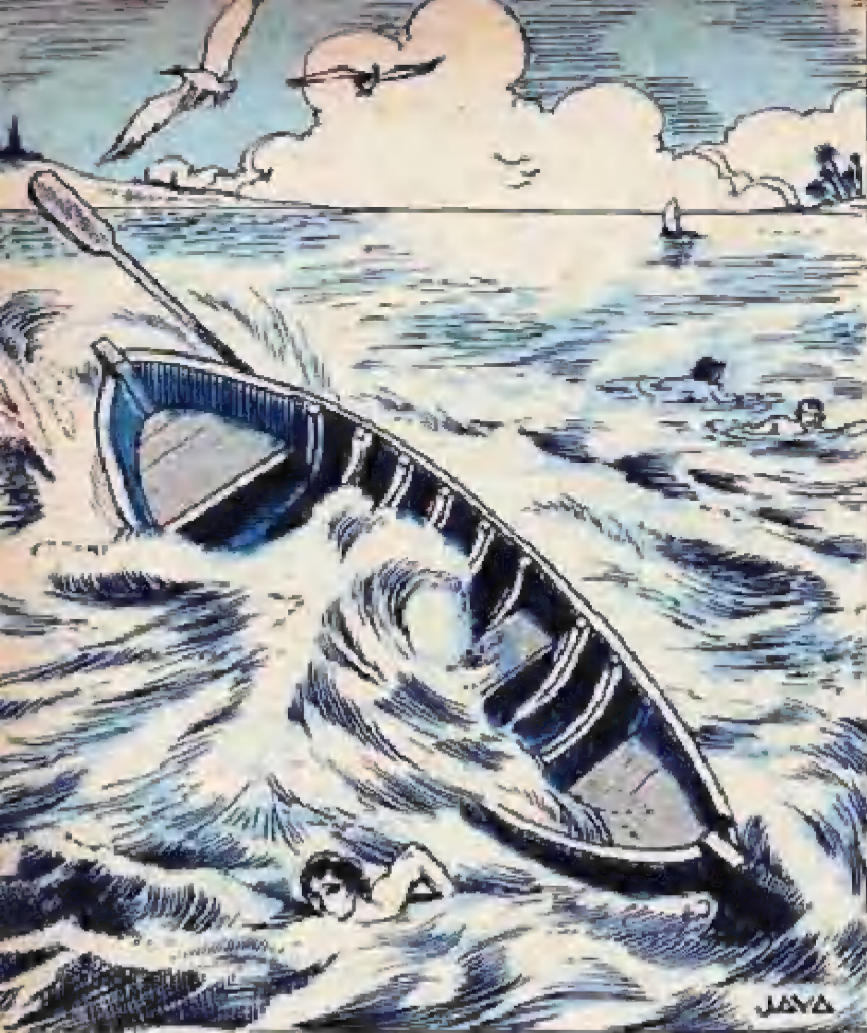
ପ୍ରସାଦର କଥାରେ ଶୁଣସର ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମିଲା ଓ ସେ ତାକୁ ଗୁଡ଼ିଦେଇ ସେଠାରେ ଅପେକ୍ଷା କଲା ।

ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଗଲା । ବର ଓ ବଧୂ ତୁମକୁ ଖାଇଲେ ମୁଁ ପବିତ୍ର ହେବି !”
 ସେମାନଙ୍କ କୋଠରକୁ ଗଲେ । କନ୍ୟା ଓଡ଼ିଶା ଘରକୁ
 ଟାଣି ରହିଥାଏ । କିନ୍ତୁ ପ୍ରସାଦ ତା’ ସହ କହିଲେ, “ନା, ତୁମେ ତାକୁ ଖାଇପାରିବ ନାହିଁ ।
 କଥାକାର୍ତ୍ତ୍ତା କରିବା ନିମନ୍ତେ କୌଣସି ଆଗ୍ରହ ଆଜି ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ତାଙ୍କ ସହ ମୋର ବିବାହ
 ନ ଦେଖାଇବାରୁ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲା । ହୋଇଛି ।”

ପ୍ରସାଦ ନିଦରେ ଶୋଇବାର ଛଳନା କଲା । “ଆରେ ହିଅ, ସେସବୁ କଥା ଶୁଣିଲେ
 କନ୍ୟା ବି ତାହାହିଁ କଲା । ମଝିରକ୍ତରେ ପ୍ରସାଦ ମୋର ଚକିତ ? ମଧ୍ୟେ ମଧ୍ୟେ ମଣିଷଟାଏ
 ଉଠି ଧୀରେ ଧୀରେ କୋଠର ବାହାରକୁ ନ ଖାଇଲେ ମୋର ନ ତଳେ ।” ଶୁଣି
 ଗଲା । କହିଲା ।

ବରର ଗତିବିଧି ରହସ୍ୟମୟ ମନେ ହେବାରୁ “ତେବେ ମୋତେ ଖାଅ । ମୁଁ ଅନାଥ
 କନ୍ୟା ତାକୁ ଅନୁସରଣ କଲା । ପ୍ରସାଦ ପାଇଁ ହୋଇ ବଞ୍ଚିବାକୁ ଚାହେନା । କନ୍ୟା ଟାଣ
 ଶୁଣି ଆଗରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ଶୁଣି କହିଲା, ଶୁଣି କହିଲା ।
 “ତୁମ ଭଳି ମହତ୍ତ୍ୱ ସୁବଳ ମୁଁ ଦେଖିନାହିଁ । “ମୁଁ ସ୍ତ୍ରୀଲୋକକୁ ଖାଏ ନାହିଁ । ତୋ

ବଞ୍ଚିବାରେ ଅସୁବିଧା କ’ଣ ? ଭାଷା ମାଗିବୁ !”
ରାକ୍ଷସ ପଚାରିଲେ ।

“ମୋତେ ଭାଷା ମାଗିଆସିବ ନାହିଁ ।” କନ୍ୟା
କହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ପାଇଁ ମାରବ ରହି କହିଲା,
“ଗୋଟାଏ ସତ କଥା କହିଦେଉଛି । ମୁଁ
ସାଧାରଣ ରାକ୍ଷସ ନୁହେଁ । ମୋର କିଛି ତପଃ
ଶକ୍ତି ଅଛି । ମୁଁ ତୋତେ ଏହି ବର ଦେଉଛି :
ତୁ ଯାହାକୁ ଯାହା ମାଗିବୁ ସେ ସବୁ ତାହା
ନ ଦେବ ତେବେ ଚତୁଷଶାତ ତା’ର ଶିର
କଟାଣ୍ଡି ହୋଇଯିବ ! ଗୋଟାଏ ଦୁଇଟା ପ୍ଳାନରେ
ଏମିତି ହେଲେ ଲୋକେ ତୋତେ ଭାଷା ଦେବାକୁ
ବାଟ ପାଇବେ ନାହିଁ ।”

“ଧନ୍ୟବାଦ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ତୁମକୁ ଏହି

ଭାଷା ମାଗୁଛି : ମୋ ସ୍ବାମୀଙ୍କୁ ମୋତେ ଫେରାଇ-
ଦିଅ ।” କନ୍ୟା କହିଲା ।

ରାକ୍ଷସ ଚମକିଉଠି ତା’ପରେ ହସି କହିଲା,
“ସାକାସ୍ ହିଅ । ତୁ ବହୁତ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା । ହେଲା ।
ଦୁହେଁ ଯାଅ ।”

ପ୍ରସାଦ କନ୍ୟାର ସାହସ ଓ ଶକ୍ତି ଦେଖି
ମୁଗ୍ଧ ହେଲା । ଦୁହେଁ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।
କିନ୍ତୁ ପ୍ରସାଦ ତଥାପି ଭଲ କରି କନ୍ୟା ସହ
ପଦେ କଥା କହିପାରିଲା ନାହିଁ । ଯାହା ପ୍ରତି
ସେ ପ୍ରଚାରଣା କରୁଛି, ତାକୁ କହିବ କ’ଣ ?

ସକାଳେ ପ୍ରସାଦ ଓ କନ୍ୟାକୁ ଧରି ବୁଡ଼ା
ଘର ଅଭିମୁଖେ ଯାହାରମ୍ଭ କଲା । ନଈ କୂଳରେ
ତା’ ପୁଅ ବରବେଶି ପକାଇ ଅପେକ୍ଷା କରି-
ଥାଏ । ବୁଡ଼ା ପୂର୍ବରୁ ଦୁଇଟି ଡଙ୍ଗାର ବ୍ୟବସ୍ଥା
କରି ରଖିଥାଏ । କନ୍ୟା ସହ ଡଙ୍ଗାରେ ବୁଡ଼ା
ଓ ତା’ ପୁଅ ବସିଲେ । କେବଳ ପ୍ରସାଦ ଅନ୍ୟ
ଡଙ୍ଗାରେ ବସିଲା ।

ବୁଡ଼ା ଚରଦନ ପାଇଁ ପ୍ରସାଦକୁ ମାରବ
କରିଦେବା କ୍ଷମନ୍ତେ ତା’ ଡଙ୍ଗାର ନାଉରି-
ମାନଙ୍କ ସହ ଗୋଟାଏ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥାଏ ।
ମଝିନଈରେ, ପ୍ରବଳ ସ୍ରୋତରେ ସେମାନେ
ଡଙ୍ଗାଟିକୁ ବୁଡ଼ାଇଦେଲେ । ସେ ସ୍ରୋତ କାଟି
ପହଞ୍ଚି କୂଳକୁ ଯିବା ନାଉରିମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ
ସମ୍ଭବ ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କାହା ପକ୍ଷରେ
ନୁହେଁ । ସେମାନେ ଶୁଦ୍ଧିଥିଲେ ପ୍ରସାଦ ବୁଡ଼ି-
ମରବ ।

ସେ ଡଙ୍ଗା ବୁଡ଼ିବା କଥା କନ୍ୟା ଜାଣିଲା

ନାହିଁ । ଆଉ ପାରିବୁ ଯାଇ ସେ ପ୍ରସାଦକୁ
ନ ଦେଖି ବୁଢ଼ାକୁ ପଚାରିଲ, “ମୋ ସ୍ୱାମୀ
ଗଲେ କୁଆଡ଼େ ?”

“ହେଇ ପର ତୋ ସ୍ୱାମୀ !” ବୁଢ଼ା ତା’
ପୁଅକୁ ଦେଖାଇଦେଲା ।

କନ୍ୟା ମୁହୂର୍ତ୍ତକ ଭିତରେ ସବୁ ବୁଝିଗଲା ।
ସେ ଚିତ୍କାର କରି କହିଲା, “ତୁମର ଏଡ଼େ
ସାହସ ? ତୁମେ ଭାବିଛ ପୁଅଟାରେ ଧର୍ମ ନାହିଁ,
କନ୍ୟାୟ ନାହିଁ ? ମୁଁ ଏଇ ବାଟେ ବାଟେ ଗଜ-
ଦରବାରକୁ ଚାଲିଲି ।”

ବୁଢ଼ା ଓ ତା’ ପୁଅ ଶକ୍ତିଗଲେ । ବେଶୀ
ଗୋଳମାଳ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ବୁଢ଼ା କହିଲା,
“ଝିଅ, ମୋର ସନ୍ଦେହ ହେଉଛି, ତୋର ମୁଣ୍ଡ
ଠିକ୍ ନାହିଁ । ତୁ ବରଂ ତୋ ବାପଘରକୁ
ଫେରିଯା ।”

“ତାହାହିଁ ହେଉ । କିନ୍ତୁ ତୁମ ଲୋକଙ୍କ
ନୌକାରେ ନୁହେଁ ।” ଏହାକହି କନ୍ୟା ପାଖ
ଘରକୁ ଦୌଡ଼ିଗଲା । ସେ ଗାଁର ଲୋକଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟରେ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ନୌକା ଯୋଗାଡ଼

କରି ବାପଘରକୁ ଫେରିଗଲା ।

ପ୍ରସାଦ ପ୍ରବଳ ସ୍ରୋତରେ ଶ୍ୱାସିଯାଇ କୂଳରେ
ଲାଗିଲା । “ମୁଁ ମରିଗଲେ ଭଲ ହୋଇ-
ଥାନ୍ତା ।

କିନ୍ତୁ ବଧାତା ଯେତେବେଳେ ମୋତେ
ବଞ୍ଚାଇଦେଲା, ସେତେବେଳେ ମୋର କିଛି
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି । କନ୍ୟା ତଥା କନ୍ୟା-ପିତାଙ୍କ
ପ୍ରତି ମୁଁ ଘୋର ଅପରାଧ କରୁଛି । ବୁଢ଼ା ମୋ
ସହ ବିଶ୍ୱାସଯାଚକତା କରି ମୋତେ ମାରିବାକୁ
ବଞ୍ଚିଥିଲା । ତେଣୁ ତା’ ପ୍ରତି ମୋର କୌଣସି
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ କନ୍ୟାଘରକୁ ଯାଇ
ନିଜ ଦୋଷ ସ୍ୱୀକାର କରିବା ମୋର ପ୍ରଥମ
କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।” ଏହା ଗାରି ପ୍ରସାଦ କନ୍ୟାଘରେ
ଯାଇ ପହଞ୍ଚିଲା ।

କନ୍ୟା ତା’ର ଟିକିଏ ଆଗରୁ ପହଞ୍ଚିଥାଏ ।
ଉଭୟଙ୍କୁ ପାଇ କନ୍ୟାପିତାଙ୍କ ପରିବାରର
ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲା ନାହିଁ । ପ୍ରସାଦ
ସେଠାରେ କିଛିଦିନ ରହି କନ୍ୟାକୁ ଧରି ନିଜ
ଘରକୁ ଫେରିଲା ।

ବିଶ୍ୱ-ପରିଚୟ-ପ୍ରତିଯୋଗିତା : ପୁରସ୍କାର ଟ ୨୫

ପୁରସ୍କୃତ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଅଗଷ୍ଟ ୧୯୮୦ ସଂଖ୍ୟାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇବ

- ★ ଭାରତୀୟ ବିଶ୍ୱ ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ପରିଚୟୋକ୍ତି ଦୁଇ ଲକ୍ଷ ଧାର୍ଯ୍ୟରେ ଲେଖା ହୋଇଥିବ ଏବଂ ପରିଷ୍ଟର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିବ ।
- ★ ଜୁନ୍ ୧୦ ପୂର୍ବ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପଢ଼ିବା ଦରକାର ।
- ★ ସଂଖ୍ୟକ ଭାରତୀୟ ବିଶ୍ୱ ପରିଚୟୋକ୍ତି ପାଇଁ ଟ ୨୫.୦୦ ପୁରସ୍କାର ପଠାଯିବ ।
- ★ ପରିଚୟୋକ୍ତି ସହ ପ୍ରେମର ନାମ ଓ ଠିକଣା ପୋଷ୍ଟାଫିକ୍ସରେ ଲେଖା ହୋଇ (ସେଥିରେ ଅନ୍ୟ କଥା ରହିବା ଅନୁଚିତ) ଜୁଲାଇ ୧୫ ତାରିଖ ପରିଚୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତା, ଚନ୍ଦାମାମା ଶିଳ୍ପକଳା, ମାଡ୍ରାସ-୬୦୦ ୦୨୬ ଠିକଣାରେ ଆସିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଏହି ପ୍ରତିଯୋଗିତାର ଫଳ

ପ୍ରଥମ ବିଜେତା : “ଟିକି ପାଦ ଆମ ଆଗରେ ଶୁଭ୍ର ଟିକି ମନେ ଆମ ଆଶାର ଜଳି ।

ଦ୍ୱିତୀୟ ବିଜେତା : ଶୁଭରେ ସମତା ମନରେ ମମତା ରଖି ହେବା ଦିନେ ବଡ଼ ଖେଳାଳି ।”

ପୁରସ୍କାର ବିଜୟିନୀ : ସୁଚିତ୍ରେଖା, ଅମଳପତ୍ନୀ, ଅନୁଗୁଳ ।

ବିଜୟିନୀଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ; ସମସ୍ତ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ।

Printed by B. V. REDDI at Prasad Process Private Ltd., and Published by B. VISWANATHA REDDI for CHANDAMAMA CHILDREN'S TRUST FUND (Prop. of Chandamama Publications) 188, Arcot Road, Madras-600 026 (India). Controlling Editor: NAGI REDDI

The stories, articles and designs contained herein are exclusive property of the Publishers and copying or adopting them in any manner will be dealt with according to law.

‘ଜହ୍ନମାମୁ’ ର ଗ୍ରାହକମାନଙ୍କ ପ୍ରତି

ଯଦି ଆପଣ ଆପଣଙ୍କ ଠିକଣା ବଦଳାଉଥାନ୍ତି, ତେବେ ପାଞ୍ଚ ତାରିଖ ପୂର୍ବରୁ ଆପଣଙ୍କ ଗ୍ରାହକ ନମ୍ବର ସମ୍ବେଦ ଦୟାକରି ଆମକୁ ସେକଥା ଜଣାଇ ଦେବେ । ନ ହେଲେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସ୍ୱର୍ଗ୍ୟା ନୂଆ ଠିକଣାରେ ପଠାଇବା ସମ୍ଭବ ହେବ ନାହିଁ ।

ଆପଣଙ୍କ ସହଯୋଗ ଆମର କାମନା ।

ଡିଲ୍‌ଟନ୍ ଏଜେନ୍‌ସୀଜ୍, ମାଡ୍ରାସ - ୬୦୦ ୦୨୭

ମିଳିମିଶି କିଛି ଭାସାନ୍ତ
ଖୋଜିବା, କେମିତି
ଆସୁଛି ବହୁଲକ୍ଷମ
ପାଇବା

007ଟ
ବହୁଲକ୍ଷମ

ଏକ
NP
ଉପାଦାନ

ସ୍ୱପ୍ନମନ୍ଦିର

ରୂପା ସହ ଲକ୍ଷ୍ମଣର ବିବାହ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯିବା ମାତ୍ରେ ଜଣାପଡ଼ିଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରାଜକୁମାର ନୁହେଁ ।

ରୂପା ରୁପିତା ହେଲା । ଯିଏ ହସ୍ତପରିଚୟ ଦେଇଛି, ତା' ସହ ତା'ର କୌଣସି ସମ୍ପର୍କ ଥାଏ ନ ପାରେ !

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ତେଣିକି ଆହୁରି ଜଳନା କଲା—ସେମିତିକି ରୂପାର କୋଷ ତାକୁ ହତାଶା ଭିତରକୁ ଟେକି ଦେଇଛି ଓ ସେ ମହାପ୍ରଭାବରେ ଲାଗିଛି !

କିନ୍ତୁ ଯଥାଶୀଘ୍ର ଏହା କି ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା ଯେ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ସାହସୀ । ରୂପାକୁ ସେ ନିଜ ଉଦନରୁ ଅଧିକ ଭଲପାଏ । ରୂପାକୁ ଯେତେ ମାନ୍ୟତାଦେଇ ଦୁଷ୍ଟ ପୁଅ ଆନମଣ କଲା, ତାକୁ ରଖି କଲା ଲକ୍ଷ୍ମଣ ।

ତେଣେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କ ଘରେ ମାନ୍ୟତା ଓ ତା' ପରିବାରର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ବଡ଼ ଗୁଲିଆଏ । ରୂପା ଦୁଃସାହସିକ ପରିଚିତ ନେଇ ସ୍ୱାମୀ ସହ ଗୁଲିଗଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ମଣ ରୂପାକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଗ୍ରେଟିଆ ଘରେ ରଖିଲା । ରୂପାର ଧାରଣା, ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଆଲ ଦରମାର

କାମଟିଏ କରେ । ରୂପାର କେଣି ଅଙ୍ଗତ ହୁଲନାରେ ଏ ଜୀବନ କେଡ଼େ ଅସୁବିଧା ପୁଣି ! କିନ୍ତୁ ଏହାର ଭିତରେ ରୂପା କୁହୁଥାଏ ଭଲ ପାଇବାର ମନାଦା ।

ମାନ୍ୟତାଦେବୀଙ୍କ ପରିବାରର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବରେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀଙ୍କ ଘର ନିର୍ଭରେ ପରିଣତ ହୋଇଥାଏ । ସେ ତାଙ୍କର ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ସମ୍ପର୍କ ସେମାନଙ୍କୁ ସମର୍ପି ନ ଦେଲେ ସେମାନଙ୍କ କବଳରୁ ତାଙ୍କୁ ନିସ୍ତାର ମିଳିବ ନାହିଁ ।

ଅବଶ୍ୟ ଦୁଷ୍ଟମାନଙ୍କ ଦାବା ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କଲେଇ ସାହସ ତାଙ୍କର ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ କବଳରୁ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ଭଲ ଶକ୍ତି ନଥିଲା ।

ସେମାନେ ତାଙ୍କୁ ହତ୍ୟା କରିବାକୁ ଆଗେଇ ହେଲେ । ଦାଉ ଦାଉ ଅଗ୍ନିଶିଖା ଭିତରେ ଦୁର୍ଗାଦେବୀ ଯେଉଁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟାତ କରୁଥାନ୍ତୁ, ତାକୁ ଶୁଣିବ କିଏ ?

ସେ କ'ଣ ରକ୍ଷା ପାଇବେ ? ରମ ଓ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଏତେବେଳେ ତାଙ୍କର ସହାୟତା କରିପାରିବେ କି ?

ରାଜୀନ ଚୌକରେ ଦେଖିବେ ବିଭବର୍ଷିତ ସମାପ୍ତି ।

ବାପର ଚୁପା ପରିଷୋଧ କରିବା! ପୁଅ ପାଇଁ କଷ୍ଟକର ଆହ୍ୱାନ...
 ପୁଅମାନେ କଷ୍ଟକର ପାଳନ କରିବା କରିଛନ୍ତି!
 ଦେଖନ୍ତୁ...

ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀଙ୍କ ନୂତନ ପାରିବାରିକ ଚିତ୍ର

ସା.ସା.ମା.ର

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ ମୂଳ: ରାମଚନ୍ଦ୍ରଚନ୍ଦ୍ର ରାୟ କାହାଣୀ: ପ୍ରଭାତୀ ଗୀତ: ପ୍ରଭାତୀ ସଙ୍ଗୀତ: ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଚରଣ: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ
 କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ
 କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ କଳା: ଡି. ନାଗିରେଡ଼ୀ

ଏକ ପାରିବାରିକ ଚିତ୍ର - ପ୍ରକୃତରେ ଆପଣଙ୍କ ପାଇଁ!

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ

ଦୁଇ ଶୁଣି ମାମଲାରେ

ମୋଳାରେ ଦିଆନ୍ତ ଦିନେ ହୁଲୁଥିଲେ ଯେବେ,
ହଠାତ୍ ଏକ ଚିତ୍କାର ଥୋଇ ଶୁଣାଗଲା ଶେବେ।

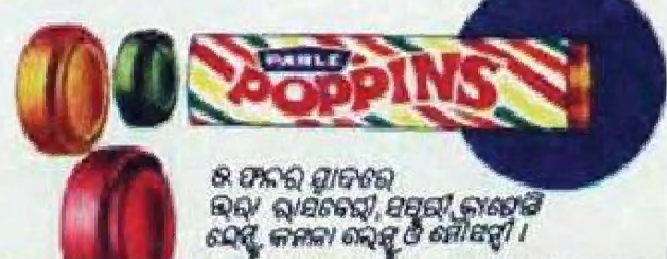

ରସାଳ,
ମଧୁର,
ମଜାଦାର

ପପିରସ

ଫଳର ସ୍ବାଦଭରା
ମିଠାଗୋଲି

ଓ ଫଳର ସ୍ବାଦଭରା
ଭରା ରାସଭରା, ସସୁରା ଜାଣନ୍ତି
ଯେହୁଁ ଜମଜା ରେସୁ ଓ ମୋସୁରୀ।